

Ocena programowa
Profil ogólnoakademicki
Raport samooceny

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

Uniwersytet Opolski
Pl. Kopernika 11, 45-040 Opole

Nazwa ocenianego kierunku studiów: **Praca socjalna** (profil ogólnoakademicki)

1. Poziom/y studiów: **studia I i II stopnia**
2. Forma/y studiów: **studia stacjonarne i niestacjonarne**
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek¹ **Pedagogika**

Opole 2025

¹Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MEiN dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202).

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
Studia pierwszego stopnia		
pedagogika	155	86
Studia drugiego stopnia		
pedagogika	103	86

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
Studia pierwszego stopnia			
1.	psychologia	3,6	2
2.	nauki socjologiczne	3,6	2
3.	nauki o polityce i administracji	3,6	2
4.	nauki prawne	3,6	2
5.	nauki o komunikacji społecznej i mediach	3,6	2
6.	ekonomia i finanse	3,6	2
7.	filozofia	3,6	2
Studia drugiego stopnia			
1.	psychologia	2,4	2
2.	nauki socjologiczne	2,4	2
3.	nauki o polityce i administracji	2,4	2
4.	nauki prawne	2,4	2
5.	nauki o komunikacji społecznej i mediach	2,4	2
6.	ekonomia i finanse	2,4	2
7.	filozofia	2,4	2

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

☐ TAK ☒ NIE

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Na studiach na kierunku Praca socjalna, zarówno pierwszego, jak i drugiego stopnia, cele programów i kierunkowe efekty uczenia się zostały zdefiniowane w sposób specyficzny dla kierunku Praca socjalna, w oparciu o charakterystyki drugiego stopnia, zbieżne z efektami z zakresu nauk społecznych dla kierunków realizowanych w UO. Szczegółowe efekty uczenia się (w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), odnoszące się do treści programowych poszczególnych przedmiotów, zostały zamieszczone w *Programie studiów*. Efekty uwzględniają jednocześnie oczekiwania rynku

pracy. Efekty uczenia się zostały opracowane zgodnie z Polskimi Ramami Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego. Efekty uczenia się na kierunku Praca socjalna pierwszego i drugiego stopnia (stacjonarne i niestacjonarne) zostały przygotowane zgodnie z wymaganym do uzyskania przez absolwentów 6 (na studiach pierwszego stopnia) i 7 (na studiach drugiego stopnia) poziomem kwalifikacji i ogólnoakademickim profilem kształcenia. Opisy efektów są zgodne z zaleceniami bolońskimi.

**OPIS KIERUNKOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ
DLA KIERUNKU PRACA SOCJALNA
STUDIA PIERWSZEGO STOPNIA**

Objaśnienie oznaczeń:

K (przed podkreślnikiem) – kierunkowe efekty uczenia się

W – kategoria wiedzy

U – kategoria umiejętności

K (po podkreślniku) – kategoria kompetencji społecznych

P6S – Charakterystyki drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji – poziom 6 (studia I stopnia)/

P7S – Charakterystyki drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji – poziom 7 (studia II stopnia)

WG – kategoria wiedzy, zakres i głębokość – kompletność perspektywy poznawczej i zależności

WK – kategoria wiedzy, kontekst – uwarunkowania, skutki

UW – kategoria umiejętności, wykorzystanie wiedzy – rozwiązywane problemy i wykonywane zadania

UK – kategoria umiejętności, komunikowanie się – odbieranie i tworzenie wypowiedzi, upowszechnianie wiedzy w środowisku naukowym i posługiwanie się językiem obcym

UO – kategoria umiejętności, organizacja pracy – planowanie i praca zespołowa

UU – kategoria umiejętności, uczenie się – planowanie własnego rozwoju i rozwoju innych osób

KK – kategoria kompetencje, oceny – krytyczne podejście

KO – kategoria kompetencje, odpowiedzialność – wypełnianie zobowiązań społecznych i działanie na rzecz interesu publicznego

KR – kategoria kompetencje, rola zawodowa – niezależność i rozwój etosu

Symbol	Kierunkowe efekty uczenia się	Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK
WIEDZA		
K_W01	Posiada zaawansowaną wiedzę o charakterze nauk społecznych i ich miejscu w systemie nauk.	P6S_WG
K_W02	Ma zaawansowaną wiedzę dotyczącą specyfiki i odmienności podejść do człowieka i struktur społecznych na gruncie dyscyplin podstawowych w obszarze nauk społecznych i humanistycznych.	P6S_WG
K_W03	Posiada wiedzę o kluczowych problemach i kwestiach społecznych w perspektywie interdyscyplinarnej.	P6S_WG P6S_WK
K_W04	Posiada zaawansowaną wiedzę o charakterze i specyfice pracy socjalnej i właściwie lokuje ją w relacjach do innych nauk.	P6S_WG
K_W05	Zna terminologię używaną w pracy socjalnej oraz jej odniesienia do innych dyscyplin humanistycznych i społecznych.	P6S_WG
K_W06	Posiada zaawansowaną wiedzę o kierunkach rozwoju polityki społecznej, funkcjonowaniu współczesnych systemach zabezpieczenia społecznego i relacjach między strukturami i instytucjami tego systemu w skali krajowej i międzynarodowej.	P6S_WG P6S_WK
K_W07	Zna w zakresie zaawansowanym wybrane teorie w obszarze nauk społecznych i humanistycznych, a także z innych dziedzin stanowiące teoretyczne podstawy pracy socjalnej.	P6S_WG

K_W08	Posiada zaawansowaną wiedzę o historii tworzenia i ewoluowania instytucji wsparcia społecznego. Zna historyczne uwarunkowania tworzenia się modeli i form pomocy człowiekowi.	P6S_WG
K_W09	Posiada zaawansowaną wiedzę o rodzajach więzi w relacjach między osobami i grupami na gruncie nauk podstawowych, stanowiących podstawę tworzenia warunków dla pożądanej zmiany społecznej.	P6S_WG
K_W10	Ma zaawansowaną wiedzę o człowieku, jako podmiocie działającym w strukturach społecznych, tworzącym te struktury i o mechanizmach skutecznego działania społecznego w ramach tych struktur.	P6S_WG
K_W11	Posiada zaawansowaną wiedzę na temat podejść rozwojowych i holistycznych zorientowanych na człowieka w perspektywie interdyscyplinarnej.	P6S_WG
K_W12	Posiada wiedzę na temat technik rozwijających umiejętności twórczego myślenia.	P6S_WG
K_W13	Posiada zaawansowaną wiedzę o współczesnych kierunkach rozwoju pracy socjalnej, jako dyscypliny praktycznej i teoretycznej.	P6S_WG
K_W14	Zna w zaawansowanym stopniu metody i narzędzia opisu, w tym techniki pozyskiwania danych oraz identyfikowania prawidłowości i procesów zachodzących na gruncie struktur społecznych istotne dla wywoływania zmiany społecznej.	P6S_WG
K_W15	Posiada wiedzę na temat praw człowieka, ich źródeł i procedur ochrony. Posiada zaawansowaną wiedzę, jak prawa człowieka wpływają na kształtowanie się obszarów współczesnej pracy socjalnej i gwarantują każdej jednostce pełnię poszanowania godności i odrębności w wymiarze bio-socio-kulturowym.	P6S_WG P6S_WK
K_W16	Ma zaawansowaną wiedzę dotyczącą moralnych i etycznych podstaw pracy socjalnej. Zna zasady i normy etyczne wykonywania zawodu pracownika socjalnego oraz ich źródła krajowe i międzynarodowe.	P6S_WG
K_W17	Posiada wiedzę na temat organizacyjnych i prawnych norm i reguł określających zakres i warunki funkcjonowania instytucji socjalnych i profesjonalnej pracy socjalnej w instytucjach systemu pomocy społecznej.	P6S_WK
K_W18	Ma wiedzę na temat systemów organizacyjnych i funkcjonowania instytucji socjalnych w krajach Unii Europejskiej.	P6S_WK
K_W19	Posiada zaawansowaną wiedzę na temat metod, technik form rozwiązywania problemów i kwestii społecznych w wymiarze lokalnym i regionalnym. Posiada zaawansowaną wiedzę o elementach strukturalnych procesów zachodzących w toku działania społecznego.	P6S_WG
K_W20	Ma zaawansowaną wiedzę dotyczącą rozpoznawania i interwencji na rzecz osiągania celów rozwojowych, ochronnych, prewencyjnych i terapeutycznych w zależności od zogniskowania problemu.	P6S_WG
K_W21	Ma zaawansowaną wiedzę z zakresu metodyki pracy socjalnej dotyczącą metod, technik i form pracy socjalnej. Posiada zaawansowaną wiedzę o mechanizmach, pozwalających na gruncie pracy socjalnej poszukiwać skutecznych sposobów interwencji kierowanej do osób, rodzin i grup, pozwalających skutecznie rozwiązywać problemy społeczne oraz przyczyniać się do poprawy jakości życia w wymiarze indywidualnym i zbiorowym.	P6S_WG
K_W22	Posiada zaawansowaną wiedzę na temat projektu socjalnego, jego elementów strukturalnych, organizacji, przebiegu i zarządzaniu oraz możliwościach jego zastosowania w działaniu społecznym.	P6S_WG

K_W23	Posiada zaawansowaną wiedzę z zakresu nowoczesnych technologii informacyjnych.	P6S_WG
K_W24	Zna zasady tworzenia i rozwoju rynkowego modelu usług socjalnych stanowiących podstawę dla indywidualnej przedsiębiorczości w polu działania społecznego.	P6S_WG
K_W25	Posiada wiedzę z zakresu promocji zdrowia, kultury fizycznej, sportu i rekreacji i ich roli w harmonijnym rozwoju jednostek i społeczeństw.	P6S_WG
K_W26	Komunikuje się z uczestnikami różnorodnych relacji społecznych, korzystając z zaawansowanej wiedzy o komunikacji społecznej.	P6S_WG
K_W27	Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego.	P6S_WK
UMIEJĘTNOŚCI		
K_U01	Potrafi prawidłowo analizować, interpretować i wyjaśniać zjawiska społeczne (polityczne, prawne, kulturowe, ekonomiczne), problemy i kwestie społeczne oraz wzajemne relacje między nimi w polu stanowiącym przedmiot zainteresowania pracy socjalnej.	P6S_UW P6S_UO
K_U02	Potrafi dokonać samodzielnej, interdyscyplinarnej analizy czynników, procesów i zjawisk społecznych w perspektywie wywoływania pożądanej zmiany społecznej. Wykorzystuje wiedzę teoretyczną w praktyce.	P6S_UW P6S_UO
K_U03	Potrafi dokonać diagnozy sytuacji, zjawiska i procesy będące przedmiotem zainteresowania pracy socjalnej w wymiarze indywidualnym, grupowym i w szerszych układach społecznych.	P6S_UW
K_U04	Odwołując się do posiadanej wiedzy, wyników badań oraz analizy sytuacji z wykorzystaniem instrumentów specyficznych dla pracy socjalnej potrafi trafnie prognozować zagrożenia dotyczące sytuacji osób, rodzin, jak i w szerszych układach społecznych.	P6S_UW
K_U05	Posiada umiejętności badawcze – potrafi zaprojektować i przeprowadzić proste badanie oraz właściwie opracowywać wyniki badania i wyciągać uzasadnione wnioski.	P6S_UW P6S_UO
K_U06	Posiada rozwinięte umiejętności z zakresu komunikacji interpersonalnej.	P6S_UK
K_U07	Potrafi opracowywać i wdrażać sposoby interwencji socjalnej z wykorzystaniem instrumentów formalnych (prawnych, instytucjonalnych), jak i metodycznych opartych o metody, techniki i formy pracy socjalnej.	P6S_UW
K_U08	Posiada umiejętność planowania i organizowania sieci partnerów społecznych z uwzględnieniem ich wzajemnych związków.	P6S_UO
K_U09	Potrafi organizować kontakty między instytucjami i organizacjami dla właściwej realizacji projektów społecznych oraz tworzenia lokalnej sieci wsparcia.	P6S_UW
K_U10	Potrafi reprezentować interesy osób i grup wykluczonych, stając się ich rzecznikiem w warunkach zmian socjo-strukturalnych, politycznych i ekonomicznych.	P6S_UW
K_U11	Potrafi angażować klientów (osoby, grupy, społeczności) w starania na rzecz rozwiązywania ich własnych problemów.	P6S_UW
K_U12	Odwołując się do posiadanej, interdyscyplinarnej wiedzy trafnie rozstrzyga dylematy dotyczące indywidualnych, społecznych, etycznych kontekstów działania społecznego. Podejmuje trafne wybory w sytuacji konfliktowej oparte o jasno zdefiniowane przesłanki.	P6S_UW
K_U13	Skutecznie posługuje się w działaniu metodą projektów.	P6S_UW P6S_UO

K_U14	Posiada umiejętność zgłaszania samodzielnie formułowanych propozycji rozwiązań z wykorzystaniem instrumentów pracy socjalnej, dotyczących konkretnych problemów i kwestii społecznych oraz umiejętność dokonywania opartych o wiedzę i procedury rozstrzygnięć w tym zakresie. Określa również sposoby skutecznego działania zmierzające do osiągnięcia zamierzonych celów i skutecznie wdraża do działania przyjęte propozycje.	P6S_UK
K_U15	Posiada umiejętność przygotowania i redakcji prac pisemnych z wykorzystaniem ujęć teoretycznych, prawidłowego aparatu pojęciowego, opartego o różnorodne źródła z zakresu pracy socjalnej i dyscyplin pokrewnych.	P6S_UK
K_U16	Potrafi przygotować i poprowadzić różnorodne formy wystąpień ustnych w zakresie problematyki działania społecznego, odwołując się do wiedzy i informacji pochodzącej z różnych źródeł.	P6S_UK
K_U17	Potrafi samodzielnie zorganizować i przeprowadzić zajęcia z zakresu promocji zdrowia, rekreacji lub wybrane zajęcia sportowe.	P6S_UW
K_U18	Posiada umiejętność przygotowania podstawowych opracowań pisemnych oraz wypowiedzi ustnych z zakresu pracy socjalnej w języku obcym.	P6S_UK
K_U19	Opanował umiejętności w zakresie twórczego myślenia.	P6S_UU
K_U20	Właściwie posługuje się nowoczesnymi technologiami informatycznymi. Potrafi wykorzystać możliwości współczesnej techniki na gruncie profesjonalnego działania społecznego.	P6S_UW
K_U21	Ma umiejętności językowe zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.	P6S_UK P6S_UU
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_K01	Jest przekonany o tym, że profesjonalizm wymaga ciągłego doskonalenia zdobytej wiedzy i umiejętności, a edukacja przez całe życie jest elementem współczesnego modelu rozwoju osobistego.	P6S_KK
K_K02	Potrafi współpracować w zespole pełniąc w nim różne role.	P6S_KO
K_K03	Potrafi kierować pracą zespołu realizującego projekt socjalny, wykorzystując potencjał indywidualny członków, planując i organizując pracę zespołową z wykorzystaniem zasad właściwej komunikacji interpersonalnej.	P6S_KO
K_K04	W działaniu społecznym właściwie określa priorytety służące osiągnięciu wysokiej jego skuteczności i planowej realizacji określanych przez siebie lub innych zadań.	P6S_KR
K_K05	Identyfikuje i rozstrzyga dylematy etyczne, a także związane z pełnioną rolą instytucjonalną czy relacją do klienta, odnoszące się do realnych warunków ekonomicznych, społecznych, politycznych związanych z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego.	P6S_KR
K_K06	Angażuje się w działania przeciwdziałające nierównościami społecznym, politycznym i ekonomicznym, odwołując się do idei sprawiedliwości społecznej.	P6S_KO
K_K07	Współuczestniczy w przygotowaniu i przeprowadzeniu projektów społecznych. Umie projektować i tworzyć sieci partnerów społecznych niezbędne dla ich realizacji.	P6S_KO
K_K08	Promuje postawy szacunku wobec każdego człowieka, odpowiedzialności między członkami społeczeństwa, idee współpracy i	P6S_KR

	zaangażowania obywateli na rzecz przekształcania środowiska życia w wymiarze regionalnym, krajowym i międzynarodowym.	
K_K09	Krytycznie ocenia swoje możliwości i korzystając z posiadanych zasobów planuje rozwój wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.	P6S_KK
K_K10	W działaniu społecznym wyraża gotowość do poszukiwania twórczych i odważnych rozwiązań. Jest ambitny i przekonany o tym, że praca socjalna może być istotnym elementem rozwoju społeczności, jeżeli uprawiana jest w sposób pozbawiony rutyny, innowacyjny i kreatywny.	P6S_KK
K_K11	Myśli i działa w sposób przedsiębiorczy, poszukując możliwości aplikowania zdobytej wiedzy i umiejętności do instytucji o charakterze rynkowym.	P6S_KO

**OPIS KIERUNKOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ
DLA KIERUNKU PRACA SOCJALNA
STUDIA DRUGIEGO STOPNIA**

Objaśnienie oznaczeń:

K (przed podkreślnikiem) – kierunkowe efekty uczenia się

W – kategoria wiedzy

U – kategoria umiejętności

K (po podkreślniku) – kategoria kompetencji społecznych

P7S – Charakterystyki drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji – poziom 7 (studia II stopnia)

WG – kategoria wiedzy, zakres i głębokość – kompletność perspektywy poznawczej i zależności

WK – kategoria wiedzy, kontekst – uwarunkowania, skutki

UW – kategoria umiejętności, wykorzystanie wiedzy – rozwiązywane problemy i wykonywane zadania

UK – kategoria umiejętności, komunikowanie się – odbieranie i tworzenie wypowiedzi, upowszechnianie wiedzy w środowisku naukowym i posługiwanie się językiem obcym

UO – kategoria umiejętności, organizacja pracy – planowanie i praca zespołowa

UU – kategoria umiejętności, uczenie się – planowanie własnego rozwoju i rozwoju innych osób

KK – kategoria kompetencje, oceny – krytyczne podejście

KO – kategoria kompetencje, odpowiedzialność – wypełnianie zobowiązań społecznych i działanie na rzecz interesu publicznego

KR – kategoria kompetencje, rola zawodowa – niezależność i rozwój etosu

Symbol	Kierunkowe efekty uczenia się	Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK
WIEDZA		
K_W01	Posiada pogłębioną wiedzę o charakterze i specyfice pracy socjalnej. Właściwie określa relacje pracy socjalnej w odniesieniu do innych nauk społecznych.	P7S_WG
K_W02	Zna w pogłębionym stopniu terminologię używaną w pracy socjalnej oraz jej odniesienia do innych dyscyplin humanistycznych i społecznych.	P7S_WG
K_W03	Ma pogłębioną wiedzę na temat działania instytucji pomocowych i ich roli w przeciwdziałaniu ekskluzji społecznej jednostki i rodziny.	P7S_WG
K_W04	Posiada pogłębioną wiedzę na temat problemów i kwestii społecznych w perspektywie globalnej. Dostrzega związki między sytuacją społeczną, gospodarczą, uwarunkowaniami kulturowymi poszczególnych społeczeństw a potrzebami jednostki i rodziny w pracy socjalnej.	P7S_WG P7S_WK
K_W05	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu wybrane teorie w obszarze nauk społecznych i humanistycznych, a także z innych dziedzin stanowiące	P7S_WG

	podstawy kształtowania i prawidłowego rozwoju jednostki i rodziny w relacjach między nimi i różnymi kręgami społecznymi.	
K_W06	Posiada pogłębioną wiedzę o możliwych zasobach i potencjale indywidualnym, tkwiącym w grupach społecznych. Ma wiedzę na temat psychologicznych i socjologicznych aspektów kształtowania prawidłowych relacji jednostki w rodzinie i grupie społecznej.	P7S_WG
K_W07	Ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę o orientacjach badawczych, strategiach i metodach badań w obszarze nauk społecznych, zna mapę stanowisk i podejść metodologicznych, rozumie interdyscyplinarny, wieloparadygmatyczny i transwersalny charakter tych badań.	P7S_WG
K_W08	Posiada pogłębioną wiedzę na temat podejść rozwojowych i holistycznych zorientowanych na człowieka w perspektywie interdyscyplinarnej.	P7S_WG
K_W09	Posiada pogłębioną i uporządkowaną wiedzę na temat metod i technik prawidłowej komunikacji będącej elementem aktywności człowieka w działaniu indywidualnym i grupowym.	P7S_WG
K_W10	Posiada pogłębioną i uporządkowaną wiedzę o współczesnych kierunkach rozwoju pracy socjalnej, jako dyscypliny praktycznej i teoretycznej, jej nurtach i podejściach, rozumie tło historyczne i kulturowe uwarunkowania kształtowania się dyscypliny.	P7S_WG
K_W11	Zna w sposób pogłębiony wybrane metody i narzędzia opisu, w tym techniki pozyskiwania danych oraz identyfikowania prawidłowości i procesów zachodzących na gruncie struktur społecznych istotne dla wywoływania zamiany społecznej.	P7S_WG
K_W12	Posiada fundamentalną wiedzę na temat praw człowieka ich źródeł i procedur ochrony. Posiada wiedzę jak prawa człowieka wpływają na kształtowanie się obszarów współczesnej pracy socjalnej i gwarantują każdej jednostce pełnię poszanowania godności i odrębności w wymiarze bio-socjo-kulturowym.	P7S_WK
K_W13	Ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę dotyczącą deontologicznych podstaw pracy socjalnej. Zna zasady i normy etyczne wykonywania zawodu pracownika socjalnego oraz ich źródła krajowe i międzynarodowe.	P7S_WG P7S_WK
K_W14	Posiada fundamentalną wiedzę na temat organizacji, przedsiębiorczości, norm i reguł prawnych oraz zarządzania instytucjami pomocy społecznej. Posiada wiedzę na temat standardów usług i instytucji funkcjonujących w systemie pomocy społecznej.	P7S_WK
K_W15	Ma pogłębioną wiedzę na temat systemów organizacyjnych i funkcjonowania instytucji pomocy społecznej w Polsce i krajach Unii Europejskiej.	P7S_WK
K_W16	Posiada pogłębioną wiedzę na temat strategii rozwiązywania problemów społecznych w wymiarze lokalnym i regionalnym.	P7S_WG
K_W17	Ma pogłębioną wiedzę dotyczącą rozpoznawania i interwencji na rzecz osiągania celów rozwojowych, ochronnych, prewencyjnych i terapeutycznych w zależności od zogniskowania problemu.	P7S_WG
K_W18	Posiada pogłębioną wiedzę o elementach strukturalnych procesów zachodzących w toku działania społecznego umożliwiającą metaanalizę działania i badań w polu pracy socjalnej.	P7S_WG
K_W19	Posiada pogłębioną i interdyscyplinarną wiedzę o aktualnych problemach społecznych podejmowanych na gruncie dyscyplin podstawowych w obszarze nauk społecznych. Posiada wiedzę na temat	P7S_WG P7S_WK

	funkcji, uwarunkowań i relacji środowiskowych w pracy z dzieckiem, rodziną i grupą społeczną oraz ich powiązań z innymi dyscyplinami naukowymi w zakresie nauk społecznych i humanistycznych.	
K_W20	Ma pogłębioną wiedzę z metodyki pracy socjalnej w zakresie inkluzyjnych form pracy socjalnej opartej o zasoby osób, rodzin, grup i całych społeczności, która jest profesjonalną reakcją na zjawiska marginalizacji i wykluczenia społecznego. Wie, jakie formy pracy socjalnej pełnią rolę skutecznych mechanizmów włączania społecznego w skali mikro, mezo i makrosocjalnej. Posiada wiedzę o mechanizmach, pozwalających na gruncie pracy socjalnej poszukiwać skutecznych metod i forma przeciwdziałania nietolerancji, wszelkim formom dyskryminacji i w coraz wyższym stopniu w warunkach demokratycznego społeczeństwa urzeczywistniać idee sprawiedliwości społecznej.	P7S_WG
K_W21	Posiada pogłębioną wiedzę na temat konstruowania i wdrażania projektów społecznych, w tym socjalnych; ich elementów strukturalnych, organizacji, przebiegu i zarządzaniu oraz możliwościach jego zastosowania w działaniu społecznym.	P7S_WG
K_W22	Posiada pogłębioną wiedzę z zakresu mediacji i negocjacji. Zna zasady, reguły i sposoby mediacyjnego i negocjacyjnego rozwiązywania problemów społecznych.	P7S_WG
K_W23	Posiada fundamentalną wiedzę na temat ekonomicznych aspektów funkcjonowania instytucji socjalnych ze szczególnym uwzględnieniem podmiotów ekonomii społecznej.	P7S_WK
K_W24	Posiada fundamentalną wiedzę na temat systemu kształcenia do zawodu pracownika socjalnego oraz metod i form kształcenia i doskonalenia umiejętności zawodowych, w tym kompetencji społecznych i zawodowych.	P7S_WK
K_W25	Posiada pogłębioną umiejętność prawidłowego formułowania wniosków badawczych przy wykorzystaniu metod i technik pozyskiwania informacji z uwzględnieniem poglądów innych autorów i własnych. Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz konieczność zarządzania zasobami własności intelektualnej.	P7S_WG
K_W26	Ma pogłębioną wiedzę na temat reguł organizacyjnych wpływających na jakość funkcjonowania instytucji społecznych i' rządzących nimi prawidłowościach oraz o ich źródłach, naturze, zmianach i sposobach działania. Zna metody i zasady prawidłowego kierowania zespołem i pracą grupową w strukturach pomocy społecznej.	P7S_WG
K_W27	Zna literaturę obcojęzyczną charakteryzującą systemy pomocy społecznej w innych krajach i reguły ich funkcjonowania. Zna w sposób pogłębiony wybrane metody i narzędzia ich opisu, w tym techniki pozyskiwania danych w oparciu o literaturę obcojęzyczną.	P7S_WG
K_W28	Ma pogłębioną wiedzę o człowieku jako twórcy kultury z uwzględnieniem jego stanu psychofizycznego funkcjonowania, w tym starości i niepełnosprawności. Posiada pogłębioną wiedzę na temat organizowania w odniesieniu do niepełnosprawnych i starszych wybranych obszarów ich aktywności w systemie pomocy społecznej.	P7S_WG
K_W29	Zna w stopniu pogłębionym zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości, wykorzystującej wiedzę z zakresu pracy socjalnej i funkcjonowania instytucji pomocowych	P7S_WG

K_W30	Ma pogłębioną wiedzę na temat ewolucji podmiotów polityki społecznej w odniesieniu do funkcjonowania systemu pomocy społecznej. Zna struktury i instytucje polityki społecznej oraz prawa nimi rządzące w relacji z systemem opieki i wsparcia jednostki, rodziny i grup społecznych.	P7S_WK
UMIEJĘTNOŚCI		
K_U01	Potrafi prawidłowo interpretować i wyjaśniać zjawiska społeczne oraz wzajemne relacje między nimi w obszarze problemów i kwestii społecznych stanowiących przedmiot zainteresowania pracy socjalnej w obrębie podstawowych dyscyplin naukowych.	P7S_UW
K_U02	Potrafi dokonać samodzielnej, wielostronnej, interdyscyplinarnej i pogłębionej analizy wybranych praktyk pracy socjalnej mającej na celu zidentyfikowanie czynników, które decydują o skuteczności interwencji w pracy socjalnej z przypadkiem, rodziną i grupą oraz o skuteczności i efektywności działania społecznego w szerszych układach społecznych (potrafi zidentyfikować „dobrą praktykę”).	P7S_UW
K_U03	Potrafi opisywać i diagnozować sytuacje, zjawiska i procesy będące przedmiotem zainteresowania pracy socjalnej w wymiarze indywidualnym, grupowym i w szerszych układach społecznych, stawiać na tym tle hipotezy i modele ich weryfikacji.	P7S_UW
K_U04	Posiada rozwinięte umiejętności badawcze, stosuje w praktyce różnorodne orientacje badawcze. Poprawnie formułuje problemy badawcze, dobiera adekwatne do nich metody i techniki badań. Samodzielnie opracowuje narzędzia badawcze. Właściwie planuje proces badawczy. Dokonuje prezentacji i interpretacji wyników badań, logicznie wnioskuje oraz wskazuje możliwości prowadzenia dalszych badań w obszarze nauk społecznych, odwołując się do odpowiednich paradygmatów badawczych.	P7S_UU
K_U05	Potrafi stosować procedury badawcze, krytycznie analizować wyniki badań oraz zastosować badania w praktyce pracy socjalnej.	P7S_UW
K_U06	Odwołując się do posiadanej wiedzy i wyników badań oraz analizy sytuacji potrafi trafnie antycypować zagrożenia zarówno w pracy z osobą i rodziną, jak i w szerszych układach społecznych. Trafnie identyfikuje globalne i lokalne problemy i kwestie społeczne wskazując na możliwe sposoby minimalizowania skutków ich występowania.	P7S_UW
K_U07	Odwołując się do podejść rozwojowych potrafi opracowywać inkluzyjne modele interwencji socjalnej opartej o indywidualne i grupowe zasoby z wykorzystaniem zaawansowanych metod i narzędzi stosowanych w pracy socjalnej.	P7S_UW
K_U08	Potrafi opracować założenia lokalnych i regionalnych strategii rozwiązywania problemów społecznych.	P7S_UW
K_U09	Posiada umiejętność planowania i organizowania sieci partnerów społecznych na poziomach mikro, mezo i makro u uwzględnieniu wzajemnych związków między elementami systemów.	P7S_UW
K_U10	Potrafi efektywnie organizować kontakty między instytucjami i organizacjami dla właściwej realizacji projektów społecznych oraz tworzenia sieci wsparcia przy wykorzystaniu zasobów tkwiących w instytucjach pomocy społecznej zarówno w Polsce, jak i w innych krajach UE. Posługuje się obowiązującymi normami (prawnymi, zawodowymi, etycznymi) i regułami tworzenia sieci wsparcia w celu rozwiązywania problemów społecznych.	P7S_UK

K_U11	Potrafi skutecznie reprezentować interesy osób i grup wykluczonych (w tym z wykorzystaniem znajomości języka obcego na poziomie co najmniej B2 + Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego w odniesieniu do cudzoziemców) stając się ich rzecznikiem w warunkach zmian socjostrukturalnych, politycznych i ekonomicznych.	P7S_UK
K_U12	Potrafi angażować klientów (osoby, grupy, społeczności) w starania na rzecz rozwiązywania ich własnych problemów skutecznie wykorzystując umiejętność kierowania zespołem i pracy grupowej.	P7S_UO
K_U13	Potrafi zorganizować i przeprowadzić sesje mediacji i negocjacji między stronami konfliktu.	P7S_UK
K_U14	Potrafi tworzyć podmioty ekonomii społecznej. Sprawnie posługuje się systemami normatywnymi, normami i regułami (prawnymi, zawodowymi, etycznymi) w celu organizowania jakości zarządzania w instytucjach pomocy społecznej z zastosowaniem norm i zasad przedsiębiorczości.	P7S_UW P7S_UO
K_U15	Posiada umiejętność metaanalizy działania społecznego trafnie identyfikując czynniki strukturalne i systemowe decydujące o jego skuteczności.	P7S_UU
K_U16	Biegle posługuje się w działaniu metodą projektów z wykorzystaniem umiejętności samodzielnego proponowania rozwiązań konkretnego problemu i przeprowadzenia procedury podjęcia rozstrzygnięć w tym zakresie oraz posiada umiejętność wykorzystania zdobytej wiedzy w różnych zakresach i formach, rozszerzoną o krytyczną analizę skuteczności i przydatności stosowanej wiedzy.	P7S_UO
K_U17	Potrafi stosować w działaniu zasady pracy socjalnej, wykorzystywać teorię dla planowania i prowadzenia interwencji, działać zgodnie z zasadami etyki zawodowej.	P7S_UW
K_U18	Potrafi samodzielnie przygotować i przeprowadzić zajęcia dydaktyczne z zakresu kształcenia podstawowych umiejętności zawodowych oraz posiadanych kompetencji społecznych i zawodowych pracownika socjalnego.	P7S_UK
K_U19	Posiada umiejętność zgłaszania samodzielnie formułowanych propozycji rozwiązań z wykorzystaniem instrumentów polityki społecznej i pracy socjalnej, dotyczących konkretnych problemów i kwestii społecznych oraz umiejętność dokonywania opartych o wiedzę i procedury rozstrzygnięć w tym zakresie. Potrafi zgłaszać rozwiązania o charakterze innowacyjnym.	P7S_UW P7S_UU
K_U20	Posiada rozbudowaną umiejętność przygotowania i redakcji tekstu naukowego oraz innych opracowań pisemnych z zakresu pracy socjalnej w języku polskim.	P7S_UK
K_U21	Posiada umiejętność rozumienia i analizowania zjawisk społecznych, w tym związanych ze starością i niepełnosprawnością, rozszerzoną o umiejętność pogłębionej teoretycznej oceny tych zjawisk w wybranych obszarach, z zastosowaniem określonej metody badawczej oraz umiejętność samodzielnego proponowania rozwiązań konkretnego problemu i przeprowadzenia procedury podjęcia rozstrzygnięć przy wykorzystaniu instrumentów pomocy społecznej w tym zakresie.	P7S_UW P7S_UU
K_U22	Posiada umiejętności korzystania ze specjalistycznej literatury w języku obcym w celu formułowania wypowiedzi ustnych i pisemnych.	P7S_UK P7S_UU
K_U23	Potrafi dyskutować i organizować dyskusje, na tematy drażliwe, wywołujące duże zaangażowanie emocjonalne, potrafi przeprowadzić w	P7S_UK P7S_UO

	sposób pozwalający uczestnikom dyskusji na przedstawienie swoich racji dostrzegając w tym miejsce dla osobistego rozwoju.	
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_K01	Rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie z uwzględnieniem konieczności planowania własnego rozwoju.	P7S_KK
K_K02	Potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób w celu samodzielnego rozwiązywania ich własnych problemów.	P7S_KK P7S_KO
K_K03	Potrafi współpracować w zespole pełniąc w nim różne role.	P7S_KO
K_K04	Potrafi kierować pracą zespołu, właściwie wykorzystując potencjał indywidualny członków, właściwie planując i organizując pracę zespołową, przyjmuje odpowiedzialność za wykonane zadanie zespołowe, w którym pełnił rolę lidera.	P7S_KO
K_K05	W działaniu społecznym właściwie określa priorytety służące osiągnięciu wysokiej jego skuteczności i planowej realizacji określanych przez siebie lub innych zadań.	P7S_KO
K_K06	Jest wrażliwy na problem przestrzegania praw człowieka we wszelkich aspektach działalności zawodowej oraz w szerszych układach społecznych. Uznaje godność, niepowtarzalność i wartość wszystkich istot ludzkich. Cechują go postawy szacunku dla różnorodności w odniesieniu do „ras”, kultur, religii, pochodzenia etnicznego, języka, płci, przynależności do różnorodnych mniejszości oraz zróżnicowanych zdolności.	P7S_KR
K_K07	Promuje postawę, zgodnie z którą każdy człowiek niezależnie od poziomu bio-socjo-kulturowych nieadekwatności posiada potencjał i zasoby umożliwiające pracę nad zmianą jego sytuacji.	P7S_KK
K_K08	Właściwie identyfikuje i rozstrzyga dylematy etyczne związane z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego na gruncie kodeksów etyki zarówno krajowych, jak i międzynarodowych.	P7S_KR
K_K09	Angażuje się w działania przeciwdziałające nierównościom społecznym, politycznym i ekonomicznym odwołując się do idei sprawiedliwości społecznej.	P7S_KO
K_K10	Potrafi aktywnie współuczestniczyć w przygotowaniu projektów społecznych. Umie projektować i tworzyć sieci partnerów społecznych niezbędne dla realizacji projektów. Wykorzystuje zasoby społeczne dla realizacji zaplanowanych przedsięwzięć.	P7S_KO
K_K11	Promuje postawy szacunku wobec każdego człowieka, odpowiedzialności między członkami społeczeństwa, idee współpracy i zaangażowania obywateli na rzecz przekształcania środowiska życia.	P7S_KR
K_K12	Ma pogłębioną samoświadomość odnoszącą się do posiadanej wiedzy oraz kompetencji społecznych. Potrafi krytycznie oceniać swoje możliwości i korzystając z posiadanych zasobów planować dalsze etapy rozwoju osobistego. Jest przekonany o konieczności dalszego doskonalenia zawodowego.	P7S_KK
K_K13	Posiada świadomość relacji między doświadczeniem osobistym, osobistymi systemami wartości a działaniem praktycznym. Osobiste doświadczenie nie jest barierą skutecznego i profesjonalnego pomagania.	P7S_KK
K_K14	Ma pełną kontrolę nad swoimi reakcjami emocjonalnymi w relacjach społecznych. Emocjonalność nie stanowi przeszkody w nawiązywaniu prawidłowych relacji społecznych opartych na akceptacji i poszanowaniu granic indywidualnych innych osób.	P7S_KR

K_K15	W działaniu społecznym wyraża gotowość do poszukiwania innowacyjnych rozwiązań, technik i form pracy. Jest ambitny i przekonany o tym, że praca socjalna może być istotnym elementem rozwoju społeczności, jeżeli uprawiana jest w sposób pozbawiony rutyny, twórczy i kreatywny.	P7S_KO P7S_KR
K_K16	Potrafi w sposób przedsiębiorczy wykorzystywać instrumenty pomocy społecznej w konstruowaniu i planowaniu działań społecznych, których celem jest zmiana sytuacji osób uzależnionych od pomocy i wsparcia ze strony państwa przy wykorzystaniu poznanych metod i technik pozyskiwania, gromadzenia, analizy i interpretacji zgromadzonego materiału informacyjnego.	P7S_KO

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Anna Weissbrot-Koziarska	dr hab./ prof. UO/ Prorektor ds. kształcenia / Kierownik Katedry Pedagogiki Społecznej
Katarzyna Skałacka	dr hab./ prof. UO/ Dziekan Wydziału Nauk Społecznych
Iwona Dąbrowska-Jabłońska	dr hab./ prof. UO/ Zastępca Dziekan Wydziału Nauk Społecznych / Koordynator kierunku
Ewa Wysocka	prof. dr hab. / Dyrektor Instytutu Nauk Pedagogicznych
Grzegorz Kozdraś	dr / Zastępca Dyrektora Instytutu Nauk Pedagogicznych
Piotr Sikora	dr/ adiunkt / Senator UO / Pełnomocnik Rektora ds. rekrutacji
Joanna Janik-Komar	dr/ adiunkt / Przewodnicząca Wydziałowej komisji ds. oceny jakości kształcenia (na Wydziale Nauk Społecznych)
Ewelina Konieczna	dr/ adiunkt
Agnieszka Franczyk	dr/ adiunkt / Członkini Zespołu ds. e-learningu na Wydziale Nauk Społecznych
Aleksandra Buchta	mgr/ wykładowca
Sławomir Kania	mgr/ starszy wykładowca / Pełnomocnik Rektora ds. modułu nauczycielskiego
Łukasz Masnyk	mgr inż. / samodzielny informatyk
Tomasz Chojnowski	mgr inż. / starszy specjalista tech.

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów	2
Skład zespołu przygotowującego raport samooceny	13
Prezentacja uczelni	15
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim	17
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	17
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	34
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	36
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	57
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	70
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	71
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	75
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	83
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	88
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	92
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	100
Część III. Załączniki	102
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów	102
Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających	109

Prezentacja uczelni

Uniwersytet Opolski (UO) powstał w 1994 roku z połączenia uczelni pedagogicznej, Wyższej Szkoły Pedagogicznej, z opolską filią Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Obecnie UO dysponuje ogromnym potencjałem naukowym, generowanym przede wszystkim przez jej utytułowaną kadrę oraz przez mnogość specjalistycznych pracowni, laboratoriów, centrów informatycznych i medialnych, a także przez imponujące zasoby biblioteczne. Uczelnia stale poszerza i wzbogaca ofertę edukacyjną, nawiązuje współpracę z ośrodkami naukowymi oraz biznesem w kraju i za granicą, wysyła studentów na zagraniczne praktyki, wymiany, daje możliwość realizacji swoich pasji. UO posiada dwanaście wydziałów, współpracujących z innymi jednostkami Uczelni, co razem tworzy dynamiczny, nowoczesny i wszechstronny organizm naukowo-dydaktyczny.

Misją UO jest wykształcenie kompetentnych i odpowiedzialnych obywateli, przygotowanych do funkcjonowania w złożonym świecie, oraz na upowszechnianiu rzetelnej wiedzy i wyników badań. Uniwersytet Opolski dąży do tego, aby stać się nowoczesną, dynamicznie rozwijającą się i kulturowo zróżnicowaną europejską uczelnią akademicką, która prowadzi istotne badania naukowe oraz oferuje atrakcyjne i przyszłościowe kierunki studiów odpowiadające wymaganiom rynku pracy i oczekiwaniom społecznym.

Strategia rozwoju UO stanowi rdzeń planu strategicznego Uczelni na lata 2021-2027, na który ponadto składają się: (1) Strategie rozwoju wydziałów, (2) Strategie rozwoju instytutów oraz (3) Administracyjne wsparcie strategii rozwoju uczelni, wydziałów i instytutów. Strategii obejmuje cztery wzajemnie wspierające się polityki:

1. politykę naukową, ukierunkowaną na wzmocnienie potencjału badawczego i jakości działalności naukowej;
2. politykę w zakresie dydaktyki i spraw studenckich, której celem jest zapewnienie kształcenia na wysokim poziomie i przygotowanie absolwentów do wymagań rynku pracy oraz oczekiwań społecznych;
3. politykę finansową, koncentrującą się na racjonalnym zarządzaniu zasobami;
4. politykę międzynarodową, w której kluczowe znaczenie ma aktywne uczestnictwo Uczelni w sojuszu FORTHEM.

Kierunek Praca socjalna stanowi istotny element realizacji misji i wizji UO, odpowiadając na potrzeby społeczne i wspierając przygotowanie specjalistów zdolnych do działania w złożonych sytuacjach społecznych. Kształcenie na kierunku odbywa się na Wydziale Nauk Społecznych (WNS), w strukturze Instytutu Nauk Pedagogicznych (INP). Podstawą procesu kształcenia jest rozwijający się potencjał naukowy dyscypliny pedagogika, w której prowadzone są badania dotyczące m. in. problemów społecznych, funkcjonowania instytucji wsparcia, pracy socjalnej i polityki społecznej. Wyniki badań prowadzone w Instytucie stanowią zaplecze dla aktualizowania treści programowych oraz budowania środowiska dydaktycznego opartego na dowodach naukowych.

Uniwersytet zapewnia zasoby niezbędne do przygotowania studentów do wykonywania zawodu pracownika socjalnego, w tym infrastrukturę dydaktyczną, narzędzia wspierające zdobywanie kompetencji praktycznych oraz system praktyk zawodowych realizowanych we współpracy z instytucjami pomocy i integracji społecznej. Program kierunku Praca socjalna pozostaje zgodny z Polityką w zakresie dydaktyki, koncentrując się na kształceniu specjalistów o wysokiej wrażliwości społecznej, przygotowanych do pracy z osobami, rodzinami i grupami w sytuacjach trudnych, zgodnie z obowiązującymi standardami etycznymi i wymaganiami zawodowymi.

W procesie doskonalenia programu kierunek korzysta również z możliwości wynikających z umiędzynarodowienia Uczelni, w tym z udziału UO w sojuszu FORTHEM, który umożliwia rozwijanie

współpracy międzynarodowej oraz wymiany akademickiej. Stałym elementem rozwoju kierunku jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym – w szczególności z instytucjami pomocy społecznej, organizacjami pozarządowymi i partnerami lokalnymi – co pozwala systematycznie weryfikować trafność i aktualność efektów uczenia się.

Podsumowując, kierunek Praca socjalna w UO realizuje kształcenie zgodne ze Strategią Rozwoju Uczelni oraz potrzebami interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Program studiów, kadra oraz zasoby infrastrukturalne podlegają ciągłemu doskonaleniu, a Instytut Nauk Pedagogicznych stanowi stabilne zaplecze dla dalszego rozwoju naukowego kierunku jako ważnego elementu oferty dydaktycznej i społecznej misji Uniwersytetu.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Opis koncepcji kształcenia

Aktualna koncepcja kształcenia na kierunku Praca socjalna, zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia to efekt wieloletnich doświadczeń kadry Pracowni Pracy Socjalnej (PPS) w zakresie kształcenia pracowników instytucji pomocy społecznej, systematycznie prowadzonych badań dotyczących istotnych problemów społecznych, rozwoju kompetencji dydaktycznych, stałej i intensywnej współpracy z instytucjami pomocy społecznej i organizacjami pozarządowymi, uczelniami krajowymi i zagranicznymi, jak również rozwojem samej pracy socjalnej. Kierunek Praca socjalna (studia pierwszego i drugiego stopnia, profil ogólnoakademicki) został zaprojektowany tak, aby realizować misję Uniwersytetu Opolskiego oraz odpowiadać na główne cele strategiczne UO zapisane w Strategii na lata 2021–2027. Misja UO zakłada prowadzenie badań naukowych podejmujących najważniejsze problemy współczesności oraz kształcenie studentów według najwyższych europejskich standardów, z uwzględnieniem potrzeb społecznych, wymogów rynku pracy i warunków otoczenia. Powiązania z tymi założeniami, w tym z poszczególnymi celami strategicznymi UO. Należy podkreślić że cele strategiczne uczelni znajdują odzwierciedlenie w wielu elementach koncepcji kształcenia na kierunku.

Program kształcenia na kierunku Praca socjalna jest skonstruowany tak, by zapewnić solidne podstawy teoretyczne i praktyczne, a jednocześnie umożliwić studentom pewną indywidualizację ścieżki kształcenia poprzez przedmioty wybieralne. **Na studiach pierwszego stopnia** studenci realizują blok przedmiotów podstawowych i kierunkowych, a ponadto mają możliwość wyboru zajęć fakultatywnych poszerzających kompetencje w wybranych obszarach (np. warsztaty umiejętności interpersonalnych, elementy pracy z określonymi grupami odbiorców, itp.). Aktualny program studiów licencjackich (po modyfikacjach w 2024 r.) kładzie nacisk na praktyczne elementy kształcenia, lecz nie wyodrębnia formalnych specjalności – wszyscy absolwenci otrzymują kwalifikacje pracownika socjalnego.

Na studiach drugiego stopnia oferta zajęć wybieralnych jest bardziej rozbudowana i pozwala studentom rozwijać się w kierunku własnych zainteresowań zawodowych. W planie studiów magisterskich przewidziano kursy kierunkowe do wyboru, takie jak np. „Suycydologia w pracy socjalnej” czy „Profilaktyka zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży”, które umożliwiają specjalizowanie się w określonych obszarach problemowych. Choć formalnie również na studiach II stopnia nie ma wyodrębnionych specjalności to jednak moduły wybieralne pełnią rolę ścieżek specjalizacyjnych – studenci mogą skupić się np. na pracy socjalnej z dziećmi i rodziną, pracy socjalnej ze społecznością lokalną, gerontologii społecznej czy przeciwdziałaniu patologiom społecznym, poprzez dobór odpowiednich przedmiotów i tematów badań. Ponadto seminaRIA dyplomowe (licencjackie i magisterskie) pozwalają na pogłębianie wybranej tematyki pod opieką promotora specjalizującego się w danym zagadnieniu. Warto podkreślić, że konstrukcja programu jest elastyczna i aktualizowana zgodnie z potrzebami – modyfikacje programu zatwierdzone w ostatnich latach służyły dostosowaniu treści do nowych wyzwań społecznych i standardów kształcenia.

Powiązania z misją i głównymi celami strategicznymi Uczelni

Program studiów na kierunku Praca socjalna, zarówno pierwszego, jak i drugiego stopnia, w pełni wpisuje się w misję i strategię Uniwersytetu Opolskiego, której kluczowym założeniem jest kształcenie absolwentów świadomych społecznie, odpowiedzialnych i gotowych do aktywnego uczestnictwa w życiu publicznym. Zarówno na poziomie licencjackim, jak i magisterskim, kształcenie ukierunkowane

jest na przygotowanie specjalistów do działań na rzecz wspólnot lokalnych, budowania integracji społecznej oraz przeciwdziałania wykluczeniu – co bezpośrednio realizuje strategiczny cel Uczelni, jakim jest wspieranie rozwoju regionu i społeczeństwa obywatelskiego. Studia pierwszego stopnia koncentrują się na nabywaniu wiedzy podstawowej i umiejętności praktycznych w pracy z klientem indywidualnym i grupą, natomiast studia drugiego stopnia rozwijają kompetencje analityczne, badawcze i liderskie, przygotowując do pełnienia funkcji eksperckich. Dzięki silnemu osadzeniu naukowemu w dyscyplinie pedagogika, przywiązywaniu dużej wagi dla zajęć praktycznych oraz współpracy z instytucjami społecznymi regionu, program w sposób spójny realizuje założenia Strategii UO dotyczące jakości kształcenia, powiązania nauki z praktyką oraz odpowiedzialności społecznej uczelni. Takie działanie jest zgodne z celem strategicznym UO dotyczącym stałego doskonalenia oferty kształcenia (Cel 5.2) oraz zapewnia, że studenci nabywają aktualną wiedzę i umiejętności poszukiwane na rynku pracy.

Prowadzenie badań naukowych podejmujących najważniejsze problemy współczesności. Kierunek Praca socjalna jest silnie osadzony w dyscyplinie pedagogika (stanowiącej 86% dyscyplin przyporządkowanych kierunkowi), co tworzy naturalny związek kształcenia z prowadzoną w UO działalnością naukową. Uniwersytet Opolski posiada uprawnienia akademickie w dyscyplinie pedagogika i może się pochwalić znaczącym dorobkiem w tym obszarze. W ostatnim wykazie kategorii naukowych przyznanych w 2022 r. podmiotom systemu szkolnictwa wyższego i nauki w poszczególnych dyscyplinach naukowych przez Ministra Edukacji i Nauki dyscyplina pedagogika na UO otrzymała kategorię B+, co świadczy o solidnym poziomie badań naukowych. Pracownicy naukowo-dydaktyczni Instytutu Nauk Pedagogicznych (w tym Katedry Pedagogiki Społecznej) prowadzą badania m.in. nad problemami wykluczenia i integracji społecznej, polityką społeczną, pracą socjalną i pedagogiką społeczną, co bezpośrednio przekłada się na treści programowe kierunku. Najważniejsze kierunki badań naukowych powiązane z pracą socjalną dotyczą np.: analiz zjawisk marginalizacji i ubóstwa, badania efektywności instytucji pomocy społecznej, metody pracy z różnymi grupami (dzieci, seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami, rodziny dysfunkcyjne), roli organizacji pozarządowych i ekonomii społecznej, czy profesjonalizacji zawodu pracownika socjalnego. Wyniki badań naukowych są wykorzystywane w opracowywaniu i doskonaleniu programu studiów – np. nowe trendy i rekomendacje wypracowane przez badaczy są włączane do sylabusów przedmiotów (choćby w zakresie nowych metod pracy socjalnej, standardów etycznych czy rozwiązań systemowych). Misja UO podkreśla silny związek nauki i nauczania, a także znaczenie kształcenia odpowiadającego aktualnym wyzwaniom społecznym. Kierunek Praca socjalna realizuje tę ideę, łącząc aktywność naukową kadry z dydaktyką. Studenci mają zajęcia z wykładowcami, którzy są czynnymi badaczami – dzięki temu poznają najnowsze koncepcje teoretyczne i wyniki badań.

Rozwój kompetencji badawczych studentów jest ważnym elementem programu Pracy socjalnej, zwłaszcza, że profil kształcenia jest ogólnoakademicki. Już na studiach pierwszego stopnia studenci uczą się podstaw metodologii badań społecznych – w planie są przedmioty z metod badań jakościowych i ilościowych, statystyki społecznej czy diagnostyki socjalnej. Studenci realizują proste projekty badawcze (np. badanie lokalnej społeczności, ewaluacja działania instytucji pomocowej) w ramach ćwiczeń i projektów semestralnych. W efekcie nabywają umiejętność formułowania problemów badawczych, stawiania hipotez i doboru metod ich weryfikacji, zgodnie z wymaganiami efektów uczenia się na poziomie 6 PRK (licencjackim). Przykładowo, absolwent pierwszego stopnia Pracy socjalnej potrafi diagnozować sytuacje, zjawiska i procesy społeczne będące przedmiotem zainteresowania pracy socjalnej, stawiać hipotezy i proponować modele ich weryfikacji. Takie umiejętności świadczą o rozwinięciu kompetencji badawczych typowych dla poziomu licencjackiego.

Na studiach drugiego stopnia kształcenie badawcze jest jeszcze bardziej pogłębione. Studenci mają obowiązkowy przedmiot Metodologia nauk społecznych oraz zajęcia praktyczne doskonalące warsztat badacza (np. przedmiot: Doskonalenie warsztatu badawczego pracownika socjalnego w semestrze II studiów magisterskich). W ramach tych zajęć uczą się samodzielnie projektować badania społeczne, stosować zaawansowane techniki zbierania i analizy danych (np. wywiad narracyjny, badania akcji, analiza danych zastanych) oraz interpretować wyniki w kontekście teorii. Przygotowanie pracy magisterskiej stanowi zwieńczenie kompetencji badawczych – każdy student pod opieką promotora prowadzi oryginalne badanie naukowe dotyczące wybranego problemu pracy socjalnej, a następnie prezentuje ich wyniki. Proces ten rozwija umiejętności prowadzenia pełnego cyklu badawczego: od przeglądu literatury, przez wybór metod, po analizę i wnioskowanie. Ponadto studenci mogą rozwijać swoje pasje naukowe poza formalnymi zajęciami – na kierunku działa Koło Naukowe Pracowników Socjalnych (KNPS), w ramach którego chętni studenci realizują własne inicjatywy badawcze i społeczne. Członkowie KNPS uczestniczą np. w projektach dotyczących problemów lokalnej społeczności (badania potrzeb seniorów, analiza jakości życia określonych grup itp.), a także prezentują swoje prace na studenckich konferencjach naukowych. Działalność Koła sprzyja zdobywaniu dodatkowych kompetencji: uczy pracy zespołowej badawczej, krytycznej dyskusji wyników oraz popularyzacji wiedzy. Wszystkie te elementy powodują, że absolwenci Pracy socjalnej opuszczają uczelnię nie tylko z przygotowaniem praktycznym, ale też z umiejętnością badawczego myślenia i rozwiązywania problemów. Jest to zgodne ze strategicznym dążeniem UO do poprawy pozycji naukowej i angażowania się w najważniejsze problemy nauki (Cel 5.1), gdyż kształcenie na kierunku odbywa się w powiązaniu z aktualnymi badaniami i kładzie podwaliny pod rozwój przyszłych naukowców (część absolwentów kontynuuje edukację np. w Szkole Doktorskiej UO czy w ramach studiów podyplomowych, wykorzystując kompetencje badawcze zdobyte podczas studiów magisterskich).

Ważnym aspektem jest ścisła **współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym** podczas realizacji kształcenia. Kierunek podpisał liczne porozumienia o współpracy z instytucjami działającymi w obszarze pomocy i integracji społecznej, m.in. Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Opolu, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie, Powiatowymi Centrami Pomocy Rodzinie, ośrodkami interwencji kryzysowej, domami pomocy społecznej, fundacjami i stowarzyszeniami socjalnymi itp. Partnerzy zewnętrzni pełnią różnorodne i istotne role: są bazą dla praktyk studenckich, współorganizują niektóre zajęcia (np. warsztaty prowadzone przez doświadczonych pracowników socjalnych), a także uczestniczą w konsultowaniu efektów kształcenia. Dzięki temu program kształcenia pozostaje praktyczny i adekwatny – studenci uczą się na przykładach autentycznych problemów, a nie tylko treści teoretycznych. Kierunek aktywnie realizuje Cel 5.5 Strategii UO – budowanie partnerstwa i współpracy z otoczeniem. W praktyce przejawia się to choćby w tym, że: uczelnia organizuje wspólnie z instytucjami pomocy społecznej seminaria i konferencje poświęcone aktualnym wyzwaniom pracy socjalnej (np. coroczne spotkania dotyczące przeciwdziałania wykluczeniu w regionie); reprezentanci kluczowych instytucji (ROPS, MOPR, NGO) zasiadają w Radzie Programowej kierunku: Praca socjalna, wpływając na kierunki rozwoju programu studiów oraz fakt, że studenci już w trakcie nauki angażują się w inicjatywy społeczne lokalnie – np. prowadzą projekty socjalne we współpracy z organizacjami pozarządowymi, uczestniczą jako wolontariusze w akcjach społecznych itp. UO wspiera te aktywności (co koresponduje też z Ideą „uniwersytetu otwartego na społeczność”). Rezultatem takiej synergii z otoczeniem jest koncepcja kształcenia bardzo mocno nastawiona na praktyczność i użyteczność społeczno-gospodarczą. Absolwenci są przygotowani do efektywnego działania w konkretnych warunkach instytucjonalnych i społecznych, a tym samym uczelnia realizuje swoją misję służenia rozwojowi regionu i kraju poprzez kształcenie kadr dla sektorów wrażliwych społecznie.

Sylwetka absolwenta kierunku Praca socjalna została zdefiniowana tak, aby odpowiadać zarówno wymogom Polskiej Ramy Kwalifikacji, jak i oczekiwaniom pracodawców z sektora pomocy społecznej. Absolwent studiów pierwszego stopnia uzyskuje tytuł zawodowy licencjata oraz pełne kwalifikacje do wykonywania zawodu pracownika socjalnego zgodnie z wymogami ustawy o pomocy społecznej. Oznacza to, że spełnia formalne kryteria do zatrudnienia na stanowisku pracownika socjalnego we wszystkich typach jednostek organizacyjnych pomocy społecznej (zgodnie z polską klasyfikacją zawodów zawód pracownika socjalnego ma kod 341205). Absolwent potrafi pracować zarówno z dziećmi i młodzieżą, jak i z dorosłymi czy osobami starszymi, wspierając ich w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych. Posiada przy tym wiedzę prawną (zna podstawy praw człowieka i kluczowe regulacje z zakresu pomocy społecznej) oraz umiejętności organizatorskie i animatorskie. Absolwent studiów drugiego stopnia (magisterskich) dysponuje pogłębionymi kompetencjami specjalistycznymi. Jest przygotowany do pełnienia zróżnicowanych ról zawodowych w obszarze pomocy społecznej i pracy socjalnej – może działać jako wychowawca, opiekun, terapeuta, animator kultury, pracownik organizacji pozarządowej czy koordynator projektów społecznych, w zależności od wybranej ścieżki kariery. Dzięki posiadanej wiedzy teoretycznej i praktycznej, absolwent studiów magisterskich potrafi samodzielnie projektować lokalne i regionalne strategie rozwiązywania problemów społecznych, organizować sieci wsparcia, a także inicjować nowe formy pomocy dostosowane do potrzeb społeczności. Cechuje go rozwinięta refleksyjność – rozumie globalne i lokalne konteksty polityki społecznej, respektuje zasady etyki i sprawiedliwości społecznej, oraz jest gotowy pełnić rolę rzecznika osób wykluczonych.

Kierunek określa zarówno wymogi **formalne, jak i oczekiwane cechy kandydatów** (które jednak nie mają wpływu na proces rekrutacji, dając jednak wiedzę o jego specyfice). Studia pierwszego stopnia (licencjackie) na kierunku Praca socjalna są skierowane do absolwentów szkół średnich legitymujących się świadectwem maturalnym. Od kandydatów oczekuje się zainteresowania problematyką społeczną oraz predyspozycji do pracy z ludźmi – empatii, wrażliwości na potrzeby innych, komunikatywności i zaangażowania społecznego. Studia licencjackie mają charakter interdyscyplinarny i humanistyczno-społeczny, dlatego kandydaci powinni wykazywać chęć pogłębiania wiedzy z zakresu nauk społecznych i gotowość do działania w środowisku wymagającym etyki oraz odpowiedzialności. Studia II stopnia (magisterskie) wymagają posiadania dyplomu ukończenia studiów wyższych (co najmniej licencjackich). Preferowani są absolwenci kierunku: praca socjalna lub kierunków pokrewnych (np. pedagogiki, socjologii czy nauk o rodzinie), jednak program jest otwarty także dla osób z innych dyscyplin. Od kandydatów na studia magisterskie oczekuje się ugruntowanej podstawowej wiedzy z zakresu nauk społecznych oraz motywacji do pogłębiania zarówno teorii pracy socjalnej, jak i własnych kompetencji badawczych. Studenci drugiego stopnia powinni być gotowi do krytycznej analizy zjawisk społecznych oraz do prowadzenia samodzielnych projektów (np. badań w ramach pracy magisterskiej). Ważna jest także otwartość na nowe idee i praktyki, gdyż Praca socjalna jest dziedziną rozwijającą się dynamicznie, reagującą na bieżące wyzwania społeczne.

Możliwe miejsca zatrudnienia absolwentów obejmują praktycznie cały sektor pomocy i integracji społecznej i pokrewne obszary dziedziny pracy socjalnej. Typowe miejsca pracy to m.in.: ośrodki pomocy społecznej (gminne, miejskie), powiatowe centra pomocy rodzinie, domy pomocy społecznej, środowiskowe domy samopomocy, ośrodki interwencji kryzysowej, placówki opiekuńczo-wychowawcze, centrum usług społecznych, schroniska dla osób bezdomnych, noclegownie, dzienne domy pobytu dla seniorów, kluby samopomocy, specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy, czy organizacje pozarządowe świadczące różnorodne usługi społeczne. Absolwenci znajdują zatrudnienie wszędzie tam, gdzie potrzebne jest profesjonalne wsparcie osobom i rodzinom w trudnej

sytuacji życiowej. Warto zaznaczyć, że ustawodawstwo polskie przewiduje także stanowiska pracownika socjalnego w instytucjach innych niż pomoc społeczna – pracowników socjalnych zatrudniają m.in. szpitale, zakłady karne, urzędy pracy, realizując w ten sposób zadania pomocy społecznej w ramach swoich instytucji. Nowym stanowiskiem jest Koordynator Indywidualnych Planów Usług Społecznych – jest to osoba zatrudniana w Centrach Usług Społecznych a stanowisko jest przeznaczone wyłącznie dla osób które posiadają uprawnienia do wykonywania zawodu: pracownika socjalnego. Absolwenci Pracy socjalnej UO są uprawnieni do ubiegania się o takie posady. Ponadto niektórzy absolwenci podejmują pracę w sektorze oświaty (np. jako asystenci pedagogów szkolnych), w projektach UE na rzecz integracji społecznej, bądź w administracji publicznej przy tworzeniu i wdrażaniu lokalnej polityki społecznej. Absolwent kierunku Praca socjalna to profesjonalista przygotowany do planowania, realizacji i oceny działań pomocowych, wyposażony w wiedzę teoretyczną, umiejętności praktyczne oraz ugruntowany system wartości etycznych. Jest on cennym kadrowo zasobem dla rynku pracy, zwłaszcza w obliczu rosnących potrzeb społecznych związanych ze starzeniem się społeczeństwa, migracjami, czy problemami wykluczenia. Realizuje tym samym misję UO poprzez praktyczne zastosowanie zdobytej wiedzy dla dobra społeczności.

Podsumowując, Praca socjalna jako kierunek studiów stanowi modelowy przykład realizacji misji i strategii rozwoju Uniwersytetu Opolskiego. Łączy wysoki poziom akademicki z praktycznym wymiarem kształcenia, odpowiada na aktualne wyzwania społeczne i rynku pracy. Program jest spójny z wymogami Polskiej Ramy Kwalifikacji i jednocześnie na bieżąco udoskonalany – co odzwierciedla strategiczne dążenie Uczelni do bycia nowoczesną, rozwijającą się i zaangażowaną społecznie jednostką akademicką. Koncepcja kształcenia na kierunku Praca socjalna jest zgodna z misją i priorytetami strategicznymi Uniwersytetu Opolskiego. Programy studiów pierwszego i drugiego stopnia: wspierają rozwój kompetencji społecznych, obywatelskich i zawodowych, budują powiązanie wiedzy akademickiej z działaniami praktycznymi, odpowiadają na potrzeby regionalne i społeczne, oraz wzmacniają rolę Uniwersytetu jako instytucji odpowiedzialnej społecznie, zaangażowanej w rozwój edukacyjny, naukowy i kulturowy regionu. Kierunek Praca socjalna w pełni wspiera realizację misji UO i kluczowych celów strategicznych na lata 2021–2027, przyczyniając się do budowania silnej pozycji uczelni zarówno w obszarze dydaktyki, jak i jej wpływu na otoczenie społeczno-gospodarcze.

Związek kształcenia z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową

Dyscyplina pedagogika w Uniwersytecie Opolskim obejmuje szerokie spektrum badań – od zagadnień teoretycznych po praktykę edukacyjną. UO posiada uprawnienia akademickie w dyscyplinie pedagogika i może się pochwalić znaczącym dorobkiem w tym obszarze. W ostatnim wykazie kategorii naukowych przyznanych w 2022 r. podmiotom systemu szkolnictwa wyższego i nauki w poszczególnych dyscyplinach naukowych przez Ministra Edukacji i Nauki dyscyplina pedagogika na UO otrzymała kategorię B+, co potwierdza bardzo dobry poziom badań naukowych prowadzonych w uczelni. Pracownicy Instytutu Nauk Pedagogicznych UO prowadzą badania nad podstawami teoretycznymi i metodologią pedagogiki oraz nad współczesną praktyką edukacyjną. W ramach instytutu działają m.in. katedry specjalizujące się w różnych obszarach działania pomocowego, np. Katedra Pedagogiki Specjalnej koncentrująca się na edukacji włączającej i wsparciu osób z niepełnosprawnościami, oraz Katedra Pedagogiki Społecznej w ramach której prowadzone jest kształcenie na kierunku Praca socjalna. Jest to najbardziej tradycyjne osadzenie pola pracy socjalnej, czerpiącej swą tradycję i siłę z dokonań wielu pokoleń pedagogów społecznych rozpoczynając od Heleny Radlińskiej – twórczyni instytucjonalnego kształcenia działaczy społecznych w Polsce. Badania

pedagogów opolskich w tym kadry kierunku Praca socjalna, bezpośrednio związane są z realizowanym kształceniem.

Szczegółowy opis działalności naukowej poszczególnych pracowników Katedry Pedagogiki Społecznej, ich dorobku publikacyjnego, udziału w projektach, współpracy krajowej i międzynarodowej oraz przykłady wdrożeń wyników badań w praktykę pomocy społecznej został zamieszczony w **Załączniku do Kryterium 1. Działalność naukowa pracowników**. Poniżej natomiast przedstawiono syntetyczne ujęcie najważniejszych kierunków badań i ich związku z programem kształcenia na kierunku Praca socjalna.

Synteza najważniejszych wniosków z analizy dorobku naukowego Katedry Pedagogiki Społecznej
Działalność naukowa Katedry Pedagogiki Społecznej obejmuje szerokie spektrum badań osadzonych w dyscyplinie pedagogika, ze szczególnym naciskiem na pedagogikę społeczną, pracę socjalną, gerontologię społeczną, inkluzję osób z niepełnosprawnościami, profilaktykę społeczną, edukację dorosłych oraz nowoczesne metody wspierania praktyki pomocowej. Badania prowadzone przez pracowników Katedry obejmują kilka strategicznych obszarów:

1. Praca socjalna w cyklu życia i starzenie się populacji
Silnie reprezentowane są badania nad starością, aktywnym starzeniem się, dobrostanem psychicznym seniorów, edukacją osób starszych, wolontariatem senioralnym, deinstytucjonalizacją usług oraz jakością funkcjonowania instytucji opiekuńczych. Wyniki tych badań bezpośrednio zasilają treści kursów, takich jak gerontologia społeczna, praca socjalna z osobami starszymi czy edukacja dorosłych.
2. Dziecko i rodzina w systemie wsparcia
Część badań koncentruje się na diagnozie i wsparciu dziecka, rodzinie w kryzysie, profilaktyce zachowań ryzykownych młodzieży, bezpieczeństwie cyfrowym oraz na metodach pracy z dziećmi (np. analiza rysunku dziecka jako techniki diagnostycznej). Te obszary są zintegrowane z dydaktyką w zakresie pracy socjalnej z dzieckiem i rodziną, pedagogiki opiekuńczej i diagnostyki społecznej.
3. Praca socjalna w środowisku lokalnym i polityka społeczna
Badacze Katedry tworzą modele kooperacji międzyinstytucjonalnej, współtworzą strategię polityki społecznej, badają potencjał społeczności lokalnych oraz procesy aktywizacji społecznej. Wyniki tych prac stanowią fundament przedmiotów dotyczących polityki społecznej, metodyki pracy socjalnej, lokalnych strategii i organizowania społeczności lokalnej.
4. Superwizja pracy socjalnej i etyka zawodowa
Znacząca część dorobku dotyczy superwizji pracy socjalnej, funkcjonowania placówek całodobowych, dylematów etycznych pracowników socjalnych oraz ochrony praw klientów. Wyniki badań są wykorzystywane w nauczaniu przedmiotów z zakresu superwizji, prawa i zarządzania w pomocy społecznej.
5. Inkluzja społeczna i wsparcie osób z niepełnosprawnościami
Badania obejmują analizę jakości życia osób z niepełnosprawnością intelektualną, modele mieszkań wspomaganych, edukację włączającą i praktyki wsparcia środowiskowego. Te treści wzbogacają moduły dotyczące pracy socjalnej z osobami z niepełnosprawnościami oraz integracji społecznej.
6. Nowoczesne metody dydaktyczne i kompetencje nauczycieli akademickich
W części prac widoczny jest nurt badań nad uczeniem się dorosłych, edukacją pozaformalną, historią instytucji edukacyjnych oraz innowacjami dydaktycznymi (np. gamifikacja). Wyniki tych badań przenikają do zajęć prowadzonych metodami aktywizującymi.
7. Udział studentów w działalności naukowej

W nurty badań realizowanych przez pracowników Katedry włączani są również studenci i widać to np. w działalności koła naukowego, udział w projektach, współautorstwo publikacji, zdobywanie prestiżowych nagród (np. Stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za znaczące osiągnięcia naukowe na rok akademicki 2024/2025 dla studenta drugiego stopnia kierunku Praca socjalna). To bezpośrednio odpowiada na wymagania dotyczące kształcenia kompetencji badawczych.

Łącznie kierunki badań prowadzone w Katedrze Pedagogiki Społecznej tworzą spójny układ wspierający wszystkie główne obszary dydaktyczne programu studiów pierwszego i drugiego stopnia. Nauka – zgodnie z wymogami PKA – realnie wpływa na jakość, aktualność i praktyczny charakter kształcenia.

Podsumowując, działalność naukowa Katedry Pedagogiki Społecznej pozostaje w pełnej zgodności z koncepcją kształcenia na kierunku Praca socjalna i stanowi jego fundamentalne zaplecze merytoryczne. Badania prowadzone przez pracowników obejmują najważniejsze współczesne obszary pedagogiki społecznej i pracy socjalnej, a ich wyniki są systematycznie wykorzystywane przy projektowaniu i doskonaleniu programu studiów oraz w codziennej praktyce dydaktycznej. Wyraźnie widoczne jest pełne powiązanie działalności naukowej z procesem kształcenia – zarówno w zakresie treści programowych, jak i rozwijania kompetencji badawczych studentów poprzez udział w projektach, kołach naukowych i wspólnych publikacjach. Dzięki temu absolwenci kierunku zdobywają kompetencje oparte na najnowszych ustaleniach naukowych oraz doświadczeniu praktycznym wykładowców, co przygotowuje ich do świadomego i profesjonalnego działania w systemie pomocy społecznej.

Zgodności koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy
Kierunek Praca socjalna na Uniwersytecie Opolskim (studia pierwszego i drugiego stopnia) funkcjonuje w określonym kontekście społeczno-gospodarczym województwa opolskiego. Odpowiada on faktycznym potrzebom otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy w regionie oraz jest zgodny z kierunkami wyznaczonymi poprzez strategiczne dokumenty województwa opolskiego (m.in. Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego – Opolskie 2030, Wojewódzka Strategia Polityki Społecznej 2016–2025, Opolski Program Rozwoju Ekonomii Społecznej). Strategiczne dokumenty województwa opolskiego jednoznacznie wskazują na najważniejsze wyzwania rozwojowe regionu w obszarze społeczno-gospodarczym. Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego – Opolskie 2030 wymienia m.in. następujące horyzontalne determinanty rozwoju: depopulacja i starzenie się społeczeństwa, migracje i wielokulturowość oraz zróżnicowanie terytorialne regionu. Województwo opolskie od lat boryka się z ubytkiem ludności – zarówno na skutek ujemnego przyrostu naturalnego, jak i utrzymującego się ujemnego salda migracji. Skutkiem jest postępujące starzenie się populacji. Prognozy na kolejne lata przewidują dalszy spadek liczby młodych mieszkańców i wzrost udziału osób starszych. Konsekwencją tego trendu jest wzrost liczby osób niesamodzielnych (w podeszłym wieku lub z niepełnosprawnościami), wymagających zapewnienia adekwatnych usług opiekuńczych i wsparcia społecznego. Dokumenty strategiczne podkreślają, że procesy depopulacji i starzenia stanowią realne zagrożenie dla przyszłego rozwoju regionu, wpływając na rynek pracy, system opieki zdrowotnej i politykę społeczną. Innym istotnym wyzwaniem jest sytuacja na rynku pracy i związana z nią sfera wykluczenia społecznego. Mimo relatywnie niskiego bezrobocia rejestrowanego w ostatnich latach w regionie nadal występują obszary koncentracji problemów społecznych – szczególnie w południowych powiatach województwa. Większość podopiecznych pomocy społecznej stanowią

przypadki trwałego ubóstwa i bezrobocia. Nadal wyzwaniem pozostają zjawiska marginalizacji niektórych grup (np. osób długotrwale bezrobotnych, niepełnosprawnych, bezdomnych czy doświadczających przemocy).

Wojewódzka Strategia Polityki Społecznej na lata 2016–2025 oraz powiązane z nią programy operacyjne koncentrują się na łagodzeniu powyższych problemów. Priorytetami polityki społecznej regionu stały się m.in.: rozwój usług społecznych dostosowanych do starzejącego się społeczeństwa, aktywizacja zawodowa i społeczna osób wykluczonych, wsparcie rodzin i seniorów, a także deinstytucjonalizacja opieki. Samorząd województwa deklarował np. wzmacnianie dostępności usług opiekuńczych świadczonych w środowisku lokalnym zamiast w dużych instytucjach (co znajduje odzwierciedlenie we wdrażanym Regionalnym Planie Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji 2023–2025). Istotną rolę przypisano również ekonomii społecznej jako narzędziu integracji społeczno-zawodowej. Opolski Program Rozwoju Ekonomii Społecznej (OPRES) podkreśla potrzebę wspierania podmiotów takich jak spółdzielnie socjalne, centra integracji społecznej itp., które działają na rzecz zatrudniania osób zagrożonych wykluczeniem. Co ważne, dokumenty te akcentują również rozwój kadr – zakładają podnoszenie kwalifikacji i kompetencji pracowników sektora usług społecznych w regionie. To właśnie niedobór wykwalifikowanej kadry w pomocy społecznej (m.in. pracowników socjalnych, opiekunów osób starszych) jest wskazywany jako bariera utrudniająca pełną realizację założeń polityki społecznej województwa.

Program kształcenia na kierunku Praca socjalna (studia licencjackie i magisterskie) w Uniwersytecie Opolskim został zaprojektowany tak, aby wyposażać absolwentów w kompetencje zgodne z oczekiwaniami współczesnego rynku pracy w obszarze pomocy społecznej. Kierunkowe efekty uczenia się uwzględniają wymagania praktyki i problemy zdiagnozowane w otoczeniu. Są one formułowane w sposób specyficzny dla pracy socjalnej, zbieżny z potrzebami rynku pracy. Najważniejsze elementy programu kierunku: Praca socjalna, które korespondują z wyzwaniami regionu opolskiego to m.in.:

- wszechstronne przygotowanie do pracy z różnymi grupami ludności o zróżnicowanych potrzebach. Absolwenci posiadają kwalifikacje do pracy z dziećmi, młodzieżą, dorosłymi i osobami starszymi, wspierając ich w przewyższaniu trudnych sytuacji życiowych. Program nie ogranicza się więc do jednej kategorii klientów – przyszli pracownicy socjalni uczą się pomagać zarówno rodzinom z dziećmi, jak i seniorom czy osobom z niepełnosprawnościami. Absolwent kierunku zna specyfikę problemów poszczególnych grup i potrafi zastosować odpowiednie metody pracy. Dzięki temu może znaleźć zatrudnienie we wszystkich typach instytucji pomocy społecznej świadczących wsparcie osobom wymagającym pomocy z powodu wieku, ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej choroby, przemocy i innych przyczyn wykluczenia. Absolwent umie m.in. rozpoznać potrzeby seniorów, rodzin dysfunkcyjnych czy osób bezdomnych oraz zastosować adekwatne formy pomocy, od poradnictwa po pracę środowiskową,
- znajomość polityki społecznej i umiejętność planowania działań na szczeblu lokalnym: Ważnym efektem kształcenia jest przygotowanie studentów do analizy i wdrażania lokalnych strategii rozwiązywania problemów społecznych. Absolwent potrafi właściwie opisywać i interpretować zarówno lokalną, jak i globalną politykę społeczną, a ponadto umie opracowywać i wdrażać lokalne oraz regionalne strategie zaradcze. Oznacza to, że program uczy nie tylko bezpośredniej pracy z klientem, ale też podejścia systemowego – absolwenci rozumieją, jak funkcjonuje regionalna polityka społeczna i jak organizować sieć wsparcia w społeczności lokalnej. Ta umiejętność jest kluczowa wobec wyzwań Opolszczyzny, gdzie potrzebne są nieszablonowe i konieczne są długofalowe rozwiązania (np. w odpowiedzi na depopulację czy wykluczenie w małych gminach),

- treści programowe dotyczące kluczowych problemów społecznych kraju i regionu: starzenia się, migracji, marginalizacji,
- kierunek Praca socjalna ma charakter ogólnoakademicki, ale jednocześnie kładzie silny nacisk na zdobywanie praktycznych umiejętności. Studenci odbywają rozbudowane praktyki zawodowe – już na studiach I stopnia zaplanowano praktyki śródroczne (w trakcie roku akademickiego) oraz praktykę ciągłą, realizowane w instytucjach pomocy społecznej regionu. Dzięki współpracy uczelni z licznymi podmiotami, praktyki odbywają się w różnych typach placówek: od ośrodków pomocy społecznej (MOPS/OPS) i domów pomocy społecznej, przez organizacje pozarządowe (fundacje, stowarzyszenia prowadzące świetlice, centra aktywności lokalnej), po placówki specjalistyczne (np. ośrodki interwencji kryzysowej, warsztaty terapii zajęciowej czy instytucje resocjalizacyjne). Taki przekrój miejsc praktyk sprawia, że studenci poznają pełne spektrum specjalizacji pracy socjalnej – od pracy z osobami bezdomnymi i uzależnionymi (streetworking, terapia) po pracę z seniorami i rodzinami zastępczymi. Zewnętrzni opiekunowie praktyk, wywodzący się z regionalnych instytucji, dzielą się doświadczeniem i jednocześnie przekazują uczelni informację zwrotną o przygotowaniu studentów.

Wobec powyższych faktów należy stwierdzić, że kompetencje nabyte przez studentów kierunku Praca socjalna w UO pokrywają się z oczekiwaniami pracodawców w województwie – absolwenci pracują jako pracownicy socjalni, organizatorzy usług i animatorzy społeczności dokładnie tam, gdzie są najbardziej potrzebni.

Istotnym czynnikiem zapewniającym bieżącą aktualizację i jakość programu studiów jest **aktywny udział interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w jego tworzeniu, realizacji oraz doskonaleniu**. Na kierunku Praca socjalna zbudowano system współpracy, który sprzyja dostosowywaniu kształcenia do zmieniających się potrzeb otoczenia. Jak wspomniano, Uczelnia współpracuje strategicznie z władzami regionalnymi (np. Urząd Marszałkowski Woj. Opolskiego, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Opolu) oraz z szerokim gronem lokalnych instytucji pomocy społecznej i organizacji pozarządowych. Przedstawiciele tych instytucji pełnią rolę partnerów w opracowywaniu i konsultowaniu programów kształcenia, przyjmują studentów na praktyki, a często również prowadzą gościnne wykłady czy szkolenia dla studentów. Ponadto wiele inicjatyw naukowych i projektów realizowanych przez kadrę wykładowców Pracy socjalnej odbywa się we współpracy z praktykami z instytucji pomocy i integracji społecznej. Efektem tej współpracy jest silne osadzenie kierunku w realiach regionalnych: Uczelnia na bieżąco uzyskuje informacje o nowych wyzwaniach społecznych pojawiających się w terenie, a partnerzy zewnętrzni mają możliwość zgłaszania swoich oczekiwań co do kompetencji absolwentów. Reprezentanci instytucji zewnętrznych np. ROPS czy MOPR są stałymi przedstawicielami w Radzie programowej kierunku Praca socjalna. Takie zaangażowanie świadczy o wzajemnym przenikaniu się środowiska akademickiego i samorządowego w Opolu. Uczelnia kształci kadry nie w oderwaniu od rzeczywistości, ale we współpracy z przyszłymi ich pracodawcami – co więcej, program kształcenia we wzorcowy sposób uwzględnia kontekst strategiczny regionu z punktu widzenia rozwoju lokalnego.

Na WNS UO funkcjonuje sformalizowany system zapewniania jakości kształcenia, w ramach którego regularnie zbiera się Rada programowa kierunku Praca socjalna z udziałem interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Posiedzenia Rady programowej oraz okresowe badania ankietowe wśród studentów stanowią mechanizm sprzężenia zwrotnego – dzięki nim program kształcenia jest stale monitorowany i ulepszany. Analizy wskazują, że w ramach systemu jakości kształcenia na bieżąco prowadzone są działania ewaluacyjne i spotkania metodyczne, a ich rezultaty przekładają się na zmiany w programie studiów.

Uczelnia stwarza też warunki do zaangażowania studentów Pracy socjalnej w działalność społeczną już w trakcie studiów. Przy kierunku działa Studenckie Koło Naukowe Pracowników Socjalnych, organizujące akcje i projekty na rzecz lokalnej społeczności (np. zbiórki, warsztaty dla młodzieży z pieczy zastępczej, działania w DPS). Studenci angażują się również w działania wolontariackie. Do tej pory wsparcie w tym zakresie oferował Koordynator praktyk na kierunku Praca socjalna, ale obecnie planuje się powołanie w Uczelni Biura Wolontariatu, który będzie koordynował taką działalność na większą skalę. Animatorem tego Biura jest pracownik Instytutu Nauk Pedagogicznych dr Weronika Kurcz.

Takie inicjatywy integrują proces kształcenia z praktyką – studenci sami nawiązują kontakt z instytucjami pomocowymi, co często owocuje późniejszym zatrudnieniem oraz lepszym rozumieniem potrzeb klientów. Również pracownicy naukowcy Katedry Pedagogiki Społecznej angażują się w życie lokalnej społeczności jako eksperci (są współautorami regionalnych i lokalnych strategii polityki społecznej czy rozwiązywania problemów społecznych, doradcy (np. uczestnicząc w radach programowych instytucji pomocy) czy realizatorzy projektów społecznych. To wszystko buduje środowisko uczące się, w którym granica między Uniwersytetem a otoczeniem zaciera się.

Podsumowując, kierunek Praca socjalna w Uniwersytecie Opolskim jest kierunkiem silnie powiązanym z otoczeniem społeczno-gospodarczym regionu. Uczelnia aktywnie współpracuje z interesariuszami zewnętrznymi przy konstruowaniu i realizacji programu kształcenia, co gwarantuje jego adekwatność do realiów rynku pracy. Jednocześnie wewnętrzny system zapewniania jakości – z udziałem studentów i kadry – pozwala szybko reagować na pojawiające się potrzeby i nowe wyzwania. Taka synergia akademii z praktyką przekłada się na korzyści dla obu stron: studenci zdobywają cenne kompetencje i łatwiej znajdują pracę, zaś instytucje regionu zyskują dobrze przygotowanych pracowników socjalnych, zdolnych sprostać lokalnym wyzwaniom społeczno-ekonomicznym.

Sylwetka absolwenta oraz przewidywane miejsca ich zatrudnienia

Absolwent kierunku Praca socjalna posiada cały szereg kompetencji specjalizacyjnych, które umożliwiają mu skuteczne działanie w obszarze pomocy i integracji społecznej, a jednocześnie przygotowują do podejmowania prób aktywności naukowej.

Absolwent kierunku Praca socjalna pierwszego stopnia – kompetencje i możliwości zatrudnienia

Absolwent studiów pierwszego stopnia kierunku Praca socjalna posiada pełne kwalifikacje do wykonywania zawodu pracownika socjalnego wskazane Ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. 2004 nr 64 poz. 593, z późn. zm.). W klasyfikacji zawodów i specjalności zawód pracownika socjalnego jest oznaczony kodem 341205. Absolwent studiów pierwszego stopnia kierunku Praca socjalna może kontynuować kształcenie na studiach drugiego stopnia – magisterskich.

Absolwent kierunku Praca socjalna posiada następujące kompetencje:

- Potrafi opracowywać i wdrażać lokalne i regionalne strategie rozwiązywania problemów społecznych, organizować lokalną sieć wsparcia społecznego, przygotowywać, realizować i dokonywać ewaluacji projektów socjalnych.
- Potrafi podejmować działania zmierzające do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin, ich integracji ze środowiskiem, potrafi organizować różnorodne formy samopomocy.
- Potrafi organizować współdziałanie placówek oświatowych, opiekuńczych, socjalnych z rodziną i środowiskiem lokalnym, organizacjami pozarządowymi oraz opracowywać i wdrażać programy profilaktyczne.

- Potrafi diagnozować i prognozować zjawiska rzeczywistego i potencjalnego zagrożenia rozwoju dzieci, młodzieży i osób dorosłych oraz realizować zadania specjalistycznego doradztwa społecznego.
- Potrafi realizować zadania z zakresu wsparcia osób, rodzin i grup w placówkach pomocowych, interwencyjnych, opiekuńczych, resocjalizacyjnych, w rodzinnych formach kompensacji sieroctwa społecznego.
- Potrafi wykorzystać w działaniu praktycznym tradycyjne i nowoczesne formy i metody pracy socjalnej z różnymi kategoriami podopiecznych.
- Posiada umiejętności wykorzystywane w polu skutecznego działania społecznego, jest etycznym i profesjonalnym działaczem społecznym.
- Posiada rozwinięte umiejętności z zakresu komunikacji interpersonalnej.
- Potrafi skutecznie reprezentować interesy osób i grup wykluczonych stając się ich rzecznikiem w warunkach zmian socjo-strukturalnych, politycznych i ekonomicznych.
- Angażuje się w działania przeciwdziałające nierównościom społecznym, politycznym i ekonomicznym odwołując się do idei sprawiedliwości społecznej.

Absolwent może być zatrudniany w jednostkach pomocy społecznej, organizujących wsparcie dla osób, które wymagają pomocy z powodu: wieku, ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnej sprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej – m.in. w: ośrodkach pomocy społecznej, domach pomocy społecznej, powiatowych centrach pomocy rodzinie, regionalnych ośrodkach polityki społecznej, ośrodkach interwencji kryzysowej, instytucjach wsparcia dziennego, ośrodkach wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, domach pomocy społecznej, domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, w placówkach specjalistycznego poradnictwa w tym rodzinnego, schroniskach i domach dla bezdomnych oraz w środowiskowych domach samopomocy. Może podejmować zadania w zakresie wspierania rodziny w placówkach wsparcia dziennego prowadzonych w formie: opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych lub specjalistycznej. Może być także zatrudniany w centrach aktywności lokalnej, placówkach opiekuńczych, placówkach służby zdrowia, opieki paliatywnej i hospicyjnej, edukacyjnych, resocjalizacyjnych na stanowisku pracownika socjalnego lub równorzędnych ze względu na charakter wykonywanej pracy. Absolwent może być zatrudniany w socjalnych organizacjach pozarządowych, realizujących misję pomocy i samopomocy, w tym także tworzyć i rozwijać lokalne systemy wsparcia dla różnorodnych kategorii odbiorców oraz być organizatorem wolontariatu w środowisku lokalnym.

Absolwent kierunku Praca socjalna drugiego stopnia – kompetencje i możliwości zatrudnienia

Absolwent studiów drugiego stopnia kierunku Praca socjalna posiada pełne kwalifikacje do wykonywania zawodu pracownika socjalnego wskazane Ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. 2004 nr 64 poz. 593, z późn. zm.). W klasyfikacji zawodów i specjalności zawod pracownika socjalnego jest oznaczony kodem 341205. Absolwent kierunku Praca socjalna posiada następujące kompetencje:

- Potrafi właściwie opisywać i interpretować lokalną i globalną politykę społeczną.

- Zna podstawowe akty prawne, dotyczące socjalnych praw człowieka, o zasięgu lokalnym i międzynarodowym.
- Potrafi właściwie opisywać i diagnozować sytuacje, zjawiska i procesy będące przedmiotem zainteresowania pracy socjalnej w wymiarze indywidualnym, grupowym i w szerszych układach społecznych, stawiać na tym tle hipotezy i modele ich weryfikacji.
- Potrafi prawidłowo interpretować i wyjaśniać zjawiska społeczne oraz wzajemne relacje między nimi w obszarze problemów i kwestii społecznych (w skali lokalnej i globalnej), stanowiących przedmiot zainteresowania pracy socjalnej.
- Potrafi opracowywać i wdrażać lokalne i regionalne strategie rozwiązywania problemów społecznych, organizować lokalną sieć wsparcia społecznego, przygotowywać, realizować i dokonywać ewaluacji projektów socjalnych.
- Potrafi podejmować działania zmierzające do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin, ich integracji ze środowiskiem, potrafi organizować różnorodne formy samopomocy.
- Potrafi diagnozować i prognozować zjawiska rzeczywistego i potencjalnego zagrożenia rozwoju dzieci, młodzieży i osób dorosłych oraz realizować zadania specjalistycznego poradnictwa społecznego.
- Potrafi realizować zadania z zakresu wsparcia osób, rodzin i grup w placówkach pomocowych, interwencyjnych, opiekuńczych, resocjalizacyjnych, w rodzinnych formach kompensacji sieroctwa społecznego.
- Potrafi wskazać instytucje pomocy społecznej w Polsce i w krajach UE oraz określić zakres ich kompetencji i rodzaje udzielanego wsparcia.
- Biegle posługuje się w działaniu metodą projektów oraz potrafi realizować projekty także w skali międzynarodowej.
- Potrafi organizować kontakty między instytucjami i organizacjami (krajowymi i zagranicznymi) dla właściwej realizacji projektów społecznych oraz tworzenia lokalnej sieci wsparcia.
- Posiada rozwinięte umiejętności z zakresu komunikacji interpersonalnej.
- Potrafi skutecznie reprezentować interesy osób i grup wykluczonych stając się ich rzecznikiem w warunkach zmian socjo-strukturalnych, politycznych i ekonomicznych.
- Potrafi angażować i motywować klientów (osoby, grupy, społeczności) w starania na rzecz rozwiązywania ich własnych problemów oraz problemów środowiska lokalnego.

Absolwent może być zatrudniany w jednostkach pomocy społecznej, organizujących wsparcie dla osób, które wymagają pomocy z powodu: wieku, ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnej sprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej – m.in. w: ośrodkach pomocy społecznej, domach pomocy społecznej, powiatowych centrach pomocy rodzinie, regionalnych ośrodkach polityki społecznej, ośrodkach interwencji kryzysowej, instytucjach wsparcia dziennego, ośrodkach wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, domach pomocy społecznej, domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, w placówkach specjalistycznego poradnictwa w tym rodzinnego, schroniskach i domach dla bezdomnych oraz w środowiskowych domach samopomocy. Może podejmować zadania

w zakresie wspierania rodziny w placówkach wsparcia dziennego prowadzonych w formie: opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych lub specjalistycznej. Może być także zatrudniany w centrach aktywności lokalnej, placówkach opiekuńczych, placówkach służby zdrowia, opieki paliatywnej i hospicyjnej, edukacyjnych, resocjalizacyjnych na stanowisku pracownika socjalnego lub równorzędnych ze względu na charakter wykonywanej pracy. Absolwent może być zatrudniany w socjalnych organizacjach pozarządowych, realizujących misję pomocy i samopomocy, w tym także tworzyć i rozwijać lokalne systemy wsparcia dla różnorodnych kategorii odbiorców oraz być organizatorem wolontariatu w środowisku lokalnym.

Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia oraz wykorzystanych wzorców krajowych lub międzynarodowych

Program studiów na kierunku Praca socjalna w Uniwersytecie Opolskim odznacza się przejrzystą konstrukcją i jasno zdefiniowanymi celami kształcenia. Obejmuje zarówno tradycyjne obszary wiedzy (m.in. pedagogika społeczna, polityka społeczna, metodyka pracy socjalnej), jak i unikatowe kursy specjalistyczne, które nie zawsze występują na innych uczelniach. Przykładowo, na studiach drugiego stopnia oferowane są przedmioty do wyboru, takie jak *Suicydologia w pracy socjalnej* czy *Profilaktyka zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży*. Takie moduły poszerzają kompetencje absolwentów w niszowych, a zarazem aktualnych obszarach pracy socjalnej. Ponadto w programie drugiego stopnia pojawiają się zajęcia z *Globalnych problemów i kwestii społecznych*, *Mediacji, negocjacji i rzecznictwa* czy *Planowania rozwoju osobistego*, co świadczy o szerokim, interdyscyplinarnym spojrzeniu na rolę pracownika socjalnego we współczesnym świecie.

Program kształcenia kładzie nacisk na aktywizujące i nowoczesne metody nauczania, co wyróżnia go na tle bardziej tradycyjnych programów. W toku studiów wykorzystuje się m.in. studia przypadków, dyskusje, prezentacje multimedialne, elementy grywalizacji/gamifikacji oraz pracę z filmem i tekstami źródłowymi. W niektórych zajęciach dydaktycznych wprowadzono metodę gamifikacji dla zwiększenia zaangażowania studentów. Ponadto program promuje uczenie się poprzez doświadczenie – studenci realizują projekty społeczne w terenie i przygotowują np. założenia lokalnych strategii rozwiązywania problemów społecznych w ramach ćwiczeń praktycznych. Istotną cechą jest też indywidualizacja kształcenia: UO wprowadziło elementy tutoringu akademickiego i mentoringu w opiekę nad studentami podczas praktyk zawodowych. Dzięki temu studenci otrzymują bieżącą informację zwrotną, instruktaż i wsparcie opiekunów praktyk w formie zindywidualizowanej, co sprzyja lepszemu łączeniu teorii z praktyką. Tak zaawansowane podejście metodyczne nie jest standardem na wszystkich uczelniach i stanowi dobrą praktykę UO.

Program kierunku Praca socjalna w UO odznacza się rozbudowanym systemem praktyk oraz ścisłą kooperacją z instytucjami pomocy społecznej w regionie. Na studiach pierwszego stopnia studenci odbywają praktyki śródroczne (w trakcie roku akademickiego) – łącznie 3 x 30 godzin w różnych placówkach, a następnie praktykę ciągłą w wymiarze 5 tygodni (150 godzin) zalecany termin realizacji praktyki – po IV semestrze (do końca września danego roku). Łącznie daje to 240 godzin praktyk (12 ECTS) w programie studiów licencjackich. Taka struktura – łączenie krótszych praktyk w toku studiów z dłuższym blokiem praktyki – zapewnia stopniowe zdobywanie doświadczeń zawodowych. Co więcej, po zakończeniu praktyki ciągłej studenci uczestniczą w odrębnych zajęciach z przedmiotu *Superwizja w pracy socjalnej*, gdzie dokonują refleksji i analizy swoich doświadczeń praktycznych pod okiem specjalistów. Wiele uczelni poprzestaje na samej praktyce, podczas gdy UO dodaje ten moduł superwizyjny – to kolejny element wyróżniający koncepcję kształcenia.

Na studiach drugiego stopnia studenci realizują praktykę w dwóch blokach, po 120 godzin każdy, co pozwala im na pogłębione, samodzielne wykonywanie zadań w środowisku instytucjonalnym. Są to praktyki indywidualne, ukierunkowane na rozwijanie zaawansowanych kompetencji zawodowych, w tym diagnozowania sytuacji problemowych, planowania wsparcia, prowadzenia pracy socjalnej z wykorzystaniem metod specjalistycznych oraz współpracy międzyinstytucjonalnej. Konstrukcja praktyk na drugim stopniu umożliwia studentom świadome łączenie wiedzy teoretycznej z realnymi wyzwaniami praktyki zawodowej, a jednocześnie przygotowuje ich do pełnienia bardziej złożonych funkcji w systemie pomocy społecznej.

W obu cyklach kształcenia praktyki stanowią integralny element programu, a ich realizacja opiera się na wieloletniej współpracy UO z regionalnymi instytucjami pomocy i integracji społecznej, organizacjami pozarządowymi, placówkami wsparcia dziennego i całodobowego, jednostkami samorządu terytorialnego oraz innymi partnerami środowiskowymi. Tak zbudowany system praktyk wzmacnia profil praktyczno-społeczny kierunku i zapewnia, że absolwenci Pracy socjalnej wchodzi na rynek pracy z realnym doświadczeniem, świadomością odpowiedzialności zawodowej oraz przygotowaniem do pracy w dynamicznie zmieniających się warunkach społecznych.

Współpraca z podmiotami zewnętrznymi ma charakter zarówno formalny, jak i nieformalny i jest mocną stroną opolskiego programu. Uczelnia zawarła szereg porozumień z kluczowymi instytucjami pomocy i integracji społecznej. Podmioty te nie tylko gwarantują miejsca praktyk dla studentów, ale też wnoszą do programu najnowsze rozwiązania z zakresu polityki społecznej i pracy socjalnej. Praktycy z otoczenia aktywnie uczestniczą w kształceniu – prowadzą niektóre zajęcia dydaktyczne oraz pełnią funkcje opiekunów praktyk zawodowych. Co ważne, w Radzie programowej kierunku zasiadają przedstawiciele instytucji zewnętrznych, którzy współtworzą program i inicjują jego poszerzanie o nowe komponenty wynikające z potrzeb praktyki. Taka ścisła integracja z otoczeniem społeczno-zawodowym jest cechą trwałą i świadomie rozwijaną w opolskim modelu kształcenia pracowników socjalnych, ponieważ pozwala na systematyczne dopasowywanie treści programowych do realnych wyzwań pracy w instytucjach pomocy społecznej. Dzięki temu program kierunku pozostaje aktualny, praktycznie ukierunkowany i osadzony w doświadczeniach środowiska zawodowego, a studenci mogą uczyć się w bezpośrednim kontakcie z praktykami, którzy wnoszą do procesu dydaktycznego wiedzę operacyjną, znajomość specyfiki lokalnych problemów społecznych oraz doświadczenie pracy w warunkach zmieniającej się polityki społecznej.

Program studiów został opracowany ściśle w oparciu o polskie wymogi kształcenia pracowników socjalnych. Koncepcja kształcenia jest spójna z krajowymi regulacjami prawnymi: UO uwzględnił zapisy Ustawy o pomocy społecznej z 12 marca 2004 r. (art. 116 ust. 1) dotyczące kwalifikacji pracownika socjalnego oraz odpowiednie akty wykonawcze. Dzięki temu absolwenci zarówno I, jak i II stopnia uzyskują formalne przygotowanie do zawodu pracownika socjalnego, zgodnie z wymogami prawnymi – co więcej, magistrowie mają poszerzone kompetencje do zadań w wyspecjalizowanych strukturach pomocy społecznej i NGO. Ponadto wszystkie efekty uczenia się przypisane kierunkowi zostały przyporządkowane do właściwych poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK) dla poziomu 6 i 7. UO realizując profil ogólnoakademicki, kierunku Praca socjalna znacząco wzmocnił komponent praktyczny poprzez liczne ćwiczenia warsztatowe i terenowe, zachowując przy tym wymagane min. 50% ECTS powiązanych z działalnością naukową.

Przy konstruowaniu programu wzorowano się także na wytycznych światowych i europejskich dla edukacji pracy socjalnej. Twórcy programu studiów dla pierwszego i drugiego stopnia odwołali się do rekomendacji International Federation of Social Workers (IFSW) oraz International Association of Schools of Social Work (IASSW), które podkreślają uniwersalne wartości profesji. Globalna definicja

pracy socjalnej (IFSW/IASSW 2014) akcentuje, że jest to zawód akademicki i praktyczny zarazem, ukierunkowany na promowanie zmiany społecznej, sprawiedliwości społecznej, praw człowieka i respekt dla różnorodności. Te idee znajdują pełne odzwierciedlenie w misji programu UO – wprost wskazano, że wartości UO (m.in. poszanowanie praw człowieka, wolność, pluralizm, odpowiedzialność społeczna) doskonale wpisują się w misję i etykę zawodu pracownika socjalnego. Tak silne uwzględnienie praw człowieka, równości i sprawiedliwości społecznej w strategii kształcenia pokazuje inspirację międzynarodowymi standardami etycznymi (np. Global Social Work Ethical Principles IFSW). Uniwersytet Opolski analizował również wzorce zagraniczne programów studiów z zakresu pracy socjalnej.

W procesie budowania własnego programu przeprowadzono **konsultacje ogólnopolskie z ekspertami** (m.in. w ramach Polskiego Stowarzyszenia Szkół Pracy Socjalnej – o czym niżej), ale także zbadano strukturę i treści czołowych programów Master of Social Work (MSW) za granicą. W szczególności jako punkty odniesienia wskazano programy MSW następujących uczelni: University of Edinburgh (Szkocja), Kingston University London (Anglia), University of New England (USA), California State University, Northridge (USA), Hochschule Esslingen (Niemcy), Universität Siegen (Niemcy) oraz Universität Vechta (Niemcy). Analiza tych zagranicznych kierunków pomogła zidentyfikować dobre praktyki i nowoczesne rozwiązania dydaktyczne, które można zaadaptować. Przykładem może być większy nacisk na komponent projektowy i badawczy w kształceniu – w opolskim programie studenci realizują projekt socjalny jako podstawę pracy dyplomowej, co jest podejściem popularnym np. w krajach anglosaskich. Również włączenie odrębnego modułu Kompetencje społeczne i zawodowe pracownika socjalnego czy Doskonalenie warsztatu badawczego na studiach II stopnia jest spójne z trendami międzynarodowymi, by absolwenci posiadali zarówno umiejętności praktyczne, jak i refleksyjno-badawcze. Na poziomie europejskim, program uwzględnia postulaty European Association of Schools of Social Work (EASSW) i Europejskich Ram Kwalifikacji. EASSW oraz europejski system ESCO definiują kompetencje pracownika socjalnego m.in. w zakresie pracy w środowisku wielokulturowym, posługiwania się nowymi technologiami, podejścia opartego na dowodach oraz promocji praw człowieka. UO odpowiada na te wytyczne, oferując np. zajęcia z komunikacji w działaniach społecznych (uwzględniające także media cyfrowe), czy moduły poruszające problematykę włączenia cyfrowego i pracy w zróżnicowanym środowisku. Co prawda program UO nie odwołuje się bezpośrednio do ESCO w dokumentach, jednak zakres wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych absolwenta pokrywa się z opisem zawodu pracownik socjalny w klasyfikacji ESCO (obejmuje on m.in. wiedzę psychologiczną i prawną, umiejętność planowania wsparcia, mediacji, pracy z grupą oraz posługiwanie się narzędziami cyfrowymi w pracy socjalnej).

Wzorce krajowe czerpano również z dobrych praktyk rekomendowanych przez Polską Komisję Akredytacyjną i środowisko akademickie. Kierunek Praca socjalna UO jest instytucjonalnym członkiem Polskiego Stowarzyszenia Szkół Pracy Socjalnej (PSSPS) od 2003/2004 r., organizacji skupiającej 39 ośrodków kształcących pracowników socjalnych w Polsce. Dzięki temu program kształcenia do pracy socjalnej w UO był konsultowany na forum ogólnopolskim uczestnicząc (w osobach kadry kierunku Praca socjalna) w corocznych zjazdach PSSPS, gdzie omawiane są standardy kształcenia i wymieniane doświadczenia. Kadra angażuje się także w inne inicjatywy branżowe (od 2013 r. członkostwo w Sekcji Pracy Socjalnej PTP, od 2015 r. udział w ruchu Pedagogów Społecznie Zaangażowanych). Te aktywności pozwalają weryfikować program UO względem krajowych trendów i zaleceń, np. w debatach PSSPS wypracowano postulaty, by większy nacisk kłaść na kształcenie umiejętności miękkich i współpracy z lokalną społecznością. UO uwzględnił to, wprowadzając do programu więcej ćwiczeń z pracy grupowej, partnerstwa z rodziną i społecznością lokalną.

Podsumowując, koncepcja kształcenia na kierunku Praca socjalna w Uniwersytecie Opolskim wyróżnia się spójnością, nowoczesnością i silnym osadzeniem zarówno w krajowych regulacjach, jak i w międzynarodowych standardach kształcenia do pracy socjalnej. Program studiów łączy klasyczne fundamenty dyscypliny z innowacyjnymi, specjalistycznymi przedmiotami, oferując studentom szeroką i aktualną perspektywę teoretyczno-praktyczną. Szczególną wartością jest rozbudowany system praktyk, obejmujący zarówno stopniowe wprowadzanie studentów pierwszego stopnia w realia pracy socjalnej, jak i zaawansowane praktyki indywidualne na studiach drugiego stopnia, uzupełnione superwizją akademicką i wsparciem mentoringowym. Program jest wzmacniany poprzez współpracę z licznymi instytucjami pomocy społecznej, które aktywnie uczestniczą w procesie kształcenia oraz współtworzą jego kierunki rozwoju w ramach Rady programowej. UO opiera koncepcję kształcenia na obowiązujących wymogach prawnych i efektach uczenia się zgodnych z PRK, a jednocześnie czerpie z międzynarodowych wzorców IFSW, IASSW, EASSW oraz analiz programów MSW w Europie i USA, adaptując do własnego modelu m.in. podejście projektowe i akcent na kompetencje refleksyjno-badawcze. Uczestnictwo w krajowych gremiach eksperckich, takich jak Polskie Stowarzyszenie Szkół Pracy Socjalnej czy Sekcja Pracy Socjalnej PTP, sprzyja stałej aktualizacji programu i dostosowywaniu go do oczekiwań środowiska zawodowego. W efekcie kierunek Praca socjalna w UO posiada klarowną, przemyślaną i dynamicznie rozwijaną koncepcję kształcenia, która przygotowuje absolwentów do odpowiedzialnej, etycznej i skutecznej pracy w zróżnicowanych kontekstach społecznych.

Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się i ich związek z koncepcją, poziomem oraz profilem studiów, a także z dyscypliną

Studia pierwszego stopnia – Praca socjalna (poziom 6 PRK)

Efekty uczenia się przypisane do studiów pierwszego stopnia odzwierciedlają koncepcję kształcenia ukierunkowaną na przygotowanie absolwenta do wykonywania zawodu pracownika socjalnego w oparciu o solidne podstawy teoretyczne, wrażliwość społeczną i umiejętność praktycznego działania. Zgodnie z Programem studiów, efekty na poziomie P6S obejmują trzy główne obszary: wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne.

W zakresie wiedzy student zdobywa zaawansowane rozumienie procesów społecznych, teorii z obszaru nauk społecznych i humanistycznych oraz specyfiki pracy socjalnej jako dyscypliny praktycznej i teoretycznej. Efekty takie jak K_W01 do K_W27 dokumentu programowego wskazują na konieczność poznania m.in. systemów polityki społecznej, historii instytucji wsparcia, orientacji metodologicznych, praw człowieka oraz zasad etycznych zawodu pracownika socjalnego. Jest to ściśle powiązane z wiodącą dyscypliną – pedagogiką – oraz z interdyscyplinarnym charakterem pracy socjalnej, który obejmuje elementy nauk socjologicznych, psychologii, nauk o polityce i administracji, nauk prawnych, nauk o komunikacji społecznej i mediach, ekonomii i finansach, czy filozofii.

W obszarze umiejętności (K_U01 do K_U21) program zakłada kształcenie umiejętności diagnozowania sytuacji problemowych, planowania interwencji socjalnej, stosowania narzędzi badawczych, prowadzenia działań projektowych oraz reprezentowania interesów osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Studenci uczą się przygotowywać projekty socjalne, tworzyć lokalne sieci wsparcia i skutecznie komunikować się z klientami oraz instytucjami, co odpowiada profilowi ogólnoakademickiemu z silnym komponentem praktycznym oraz założeniu stopniowego nabywania kompetencji zawodowych.

Kompetencje społeczne (K_K01 do K_K11) akcentują etykę zawodu, gotowość do uczenia się przez całe życie, odpowiedzialność za podejmowane decyzje oraz zdolność pracy w zespole i kierowania

zespołem. Efekty te bezpośrednio wspierają misję kierunku, w której kluczową rolę odgrywa przygotowanie do odpowiedzialnej, świadomej i etycznej pracy w środowisku społecznym.

Łącznie efekty kształcenia na pierwszym stopniu tworzą spójny profil absolwenta – wyposażonego w teoretyczne podstawy pedagogiki i nauk społecznych, zdolnego do samodzielnej diagnozy i interwencji oraz przygotowanego do dalszego rozwoju zawodowego i naukowego.

Podsumowując, kluczowe efekty uczenia się dla studiów pierwszego stopnia Pracy socjalnej tworzą spójny profil absolwenta przygotowanego do wykonywania zawodu pracownika socjalnego na poziomie 6 PRK. Obejmują one zaawansowaną wiedzę z zakresu pedagogiki – jako dyscypliny wiodącej – oraz nauk społecznych, rozumienie teorii i procesów regulujących funkcjonowanie człowieka i instytucji wsparcia, a także podstawy etyczne i prawne działania zawodowego. Umiejętności koncentrują się na diagnozowaniu sytuacji problemowych, planowaniu i prowadzeniu interwencji socjalnej, stosowaniu metod pracy socjalnej, projektowaniu działań społecznych oraz komunikacji z klientem i środowiskiem instytucjonalnym. Kompetencje społeczne podkreślają znaczenie etyki, odpowiedzialności, pracy zespołowej i gotowości do uczenia się przez całe życie. Efekty te są ściśle powiązane z koncepcją kształcenia praktyczno-teoretycznego, profilem ogólnoakademickim oraz interdyscyplinarnym charakterem kierunku, zapewniając zgodność programu z wymaganiami profesji i misją Uniwersytetu Opolskiego.

Studia drugiego stopnia – Praca socjalna (poziom 7 PRK)

Na studiach drugiego stopnia efekty uczenia się są pogłębione i odzwierciedlają założenie, że absolwent poziomu magisterskiego ma dysponować wysokimi kompetencjami analitycznymi, badawczymi, projektowymi oraz przywódczymi. Zgodnie z programem studiów efekty kierunkowe odnoszą się do charakterystyk P7S i obejmują pełne spektrum kategorii wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych (K_W01 do K_W30, K_U01 do K_U23, K_K01 do K_K16).

W obszarze wiedzy akcent położony jest na pogłębione rozumienie pracy socjalnej jako dyscypliny praktycznej i naukowej, w tym znajomość orientacji badawczych, strategii metodologicznych i podejść wieloparadygmatycznych (np. K_W07). Absolwent posiada wiedzę o prawach człowieka, polityce społecznej, zarządzaniu instytucjami pomocy społecznej oraz projektowaniu działań społecznych, zgodnie z interdyscyplinarnym charakterem kierunku i wiodącą rolą pedagogiki.

Umiejętności na poziomie magisterskim (K_U01 do K_U23) obejmują m.in. zdolność prowadzenia zaawansowanych analiz, samodzielnego projektowania badań społecznych, konstruowania modeli interwencji socjalnej, tworzenia lokalnych strategii rozwiązywania problemów społecznych, prowadzenia mediacji, negocjacji czy działań rzeczniczych. Ważnym elementem jest umiejętność metaanalizy procesów działania społecznego (np. K_U15) oraz zdolność tworzenia innowacyjnych rozwiązań w obszarze pracy socjalnej.

Kompetencje społeczne (K_K01 do K_K16) potwierdzają przygotowanie do pełnienia roli lidera w systemie pomocy społecznej, odpowiedzialność za decyzje zawodowe, umiejętność kierowania zespołem oraz gotowość do działań na rzecz interesu publicznego. Na tym poziomie kształcenia szczególną uwagę zwraca się na samodzielność, etos zawodowy i krytyczną ocenę jakości działań społecznych.

Efekty te są spójne z koncepcją studiów drugiego stopnia, które przygotowują absolwenta do podejmowania bardziej złożonych, specjalistycznych i koordynacyjnych działań w systemie pomocy społecznej. Odzwierciedlają one także profil ogólnoakademicki, oparty na ścisłym związku z badaniami prowadzonymi w dyscyplinie pedagogiki oraz w pozostałych dyscyplinach przypisanych kierunkowi.

Podsumowując, kluczowe kierunkowe efekty uczenia się na studiach drugiego stopnia Pracy socjalnej tworzą spójny, pogłębiony profil absolwenta, zgodny z koncepcją kształcenia, poziomem 7 PRK oraz profilem ogólnoakademickim kierunku. Efekty wiedzy podkreślają interdyscyplinarny charakter pracy socjalnej i silne zakorzenienie w dyscyplinie pedagogika, obejmując zaawansowane teorie, orientacje metodologiczne oraz znajomość systemów polityki i pomocy społecznej. Efekty z zakresu umiejętności koncentrują się na samodzielnym prowadzeniu badań, diagnozowaniu złożonych sytuacji społecznych, projektowaniu interwencji i strategii, mediacji, tworzeniu podmiotów ekonomii społecznej oraz koordynowaniu działań instytucjonalnych, co odzwierciedla przygotowanie do ról eksperckich i przywódczych. Efekty w zakresie kompetencji społecznych akcentują etos zawodowy, odpowiedzialność za decyzje, zdolność kierowania zespołem i działania na rzecz interesu publicznego. Całość efektów jest spójna z założeniem, że absolwent studiów magisterskich posiada wysoki poziom samodzielności, krytycznej refleksji i gotowości do wdrażania innowacji w systemie pomocy społecznej.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak zaleceń.	

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 1:

.....

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Treści programowe

Program studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku *Praca socjalna* w Uniwersytecie Opolskim został opracowany zgodnie z profilem ogólnoakademickim. Dobór treści programowych wynika z koncepcji kształcenia na kierunku *Praca socjalna* i kierunkowych efektów uczenia się, które z kolei są powiązane z badaniami prowadzonymi przez nauczycieli akademickich UO w dyscyplinach: pedagogika, psychologia, nauki socjologiczne, nauki o polityce i administracji, nauki prawne, nauki o komunikacji społecznej i mediach, ekonomia i finanse, filozofia.

Studia pierwszego stopnia na kierunku *Praca socjalna* prowadzone są w formie stacjonarnej i niestacjonarnej. Trwają sześć semestrów i kończą się uzyskaniem przez absolwenta tytułu zawodowego licencjata. Program obejmuje zajęcia dydaktyczne, w tym wykłady, ćwiczenia, seminaria licencjackie, a także praktyki śródroczne i zawodowe.

Zaliczenia odbywają się w formie egzaminu, zaliczenia z oceną lub – w przypadku wychowania fizycznego na studiach stacjonarnych – zaliczenia bez oceny. W toku studiów realizowane są moduły i przedmioty: podstawowe, kierunkowe, kierunkowe do wyboru oraz inne przedmioty obowiązkowe (zgodnie z Uchwałą Senatu UO). Te grupy przedmiotów stanowią spójne i logicznie uporządkowane zestawy treści, są zgodne z koncepcją kształcenia i efektami uczenia się oraz z aktualnym stanem wiedzy i metodyki badań w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany. Treści

programowe są kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów i zapewniają uzyskanie wszystkich efektów uczenia się. Szczegółowe informacje dotyczące realizacji programu studiów na kierunku *Praca socjalna* pierwszego i drugiego stopnia (stacjonarnych i niestacjonarnych) zawiera **Załącznik do Kryterium 2. Realizacja programu studiów**.

Organizacja praktyk studenckich

W trakcie studiów pierwszego stopnia studenci odbywają dwa rodzaje praktyk: **śródroczną** oraz **ciągłą**. Ich szczegółową charakterystykę przedstawia **Załącznik do Kryterium 2. Realizacja programu studiów**, obejmujący praktyki realizowane na kierunku *Praca socjalna* na obu formach kształcenia - stacjonarnej i niestacjonarnej.

Studia drugiego stopnia na kierunku *Praca socjalna* prowadzone są również w formie stacjonarnej i niestacjonarnej. Trwają cztery semestry i kończą się uzyskaniem tytułu zawodowego magistra. Program obejmuje wykłady, ćwiczenia, seminaria magisterskie, a także praktyki zawodowe.

Formy zaliczeń to egzamin oraz zaliczenie z oceną. Podobnie jak na studiach pierwszego stopnia, realizowane są przedmioty podstawowe, kierunkowe, przedmioty kierunkowe do wyboru, oraz inne przedmioty obowiązkowe (zgodne z Uchwałą Senatu UO). Te grupy przedmiotów stanowią spójne i logicznie uporządkowane zestawy treści, są zgodne z koncepcją kształcenia i efektami uczenia się oraz z aktualnym stanem wiedzy i metodyki badań w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany. Treści programowe są kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów i zapewniają uzyskanie wszystkich efektów uczenia się. Szczegółowy opis programu kształcenia znajduje się w **Załączniku do Kryterium 2. Realizacja programu studiów**.

W trakcie studiów drugiego stopnia studenci zobowiązani są do realizacji praktyki ciągłej. Jej charakterystyka, podobnie jak pozostałych form praktyk, zawarta jest w **Załączniku do Kryterium 2. Realizacja programu studiów**, dotyczącym praktyk na kierunku *Praca socjalna* pierwszego i drugiego stopnia w obu formach studiów.

Załącznik do Kryterium 2. Realizacja programu studiów zawiera także pozostałe treści sugerowane do rozważenia w raporcie samooceny.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak zaleceń	

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 2:

.....

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Wymagania stawiane kandydatom, warunki rekrutacji na studia oraz kryteria kwalifikacji kandydatów na każdy z poziomów studiów

Oferta edukacyjna kierunku Praca socjalna skierowana jest do osób zainteresowanych zdobyciem kwalifikacji uprawniających do wykonywania zawodu pracownika socjalnego. Zasady rekrutacji na każdy rok akademicki określa odpowiednia Uchwała Senatu UO. Postępowanie rekrutacyjne każdorazowo przeprowadza powoływana decyzją Senatu Uczelniana Komisja Rekrutacyjna (UKR). Przewodniczącym komisji jest prorektor ds. kształcenia i studentów. W skład wchodzi także dziekan lub prodziekan wszystkich wydziałów UO oraz pełnomocnik Rektora ds. rekrutacji. Postępowanie kwalifikacyjne na studia pierwszego i drugiego stopnia przeprowadzają Wydziałowe Komisje Rekrutacyjne (WKR) powoływane przez dziekana. Komisji wydziałowej przewodniczy dziekan lub prodziekan. W skład komisji powołanej przez dziekana wchodzi: przewodniczący, członkowie komisji i egzaminatorzy (jeżeli postępowanie kwalifikacyjne przewiduje sprawdzian praktyczny lub rozmowę kwalifikacyjną), w liczbie zależnej od ilości kandydatów. Kandydaci na studia rejestrują się drogą elektroniczną w systemie IRK – Internetowa Rejestracja Kandydatów. Całe postępowanie rekrutacyjne jest prowadzone drogą elektroniczną.

Pełna informacja o rekrutacji jest udostępniana kandydatom co najmniej na rok przed jej terminem wraz z opublikowaniem na stronie Uniwersytetu (również w BIP) szczegółowych warunków rekrutacji w Uniwersytecie Opolskim. W zakładce Rekrutacja na stronie głównej Uniwersytetu kandydat znajdzie następujące informacje:

- wykaz kierunków studiów w Uniwersytecie Opolskim,
- ogólne zasady rekrutacji na studia w Uniwersytecie opolskim (z rocznym wyprzedzeniem)
- szczegółowe warunki, tryb rekrutacji i zakres egzaminów wstępnych na studia pierwszego stopnia oraz jednolite studia magisterskie (z rocznym wyprzedzeniem)
- szczegółowe warunki, tryb rekrutacji i zakres egzaminów wstępnych na studia drugiego stopnia (z rocznym wyprzedzeniem),
- harmonogram rekrutacji,
- zasady przeliczania ocen „starej matury” oraz matury międzynarodowej (IB) matury europejskiej (EB) i matur zdawanych zagranicą na punkty „nowej matury” oraz zasad przeliczania dyplomów zagranicznych,
- wykaz olimpiad, których laureaci są przyjmowani na UO bez postępowania rekrutacyjnego (w przypadku kierunku: praca socjalna są to: Olimpiady Literatury i Wiedzy o Języku Polskim oraz Historii)

Dla kandydatów ubiegających się o przyjęcie na kierunek Praca socjalna – studia pierwszego stopnia wymagania kwalifikacyjne obejmują konkurs świadectw. Kandydat musi posiadać zdaną maturę, a uzyskanym na maturze ocenom przypisuje się w postępowaniu rekrutacyjnym odpowiednie wagi punktowe. Podczas procedury konkursowej, w oparciu o zdobyte punkty tworzona jest lista rankingowa kandydatów na studentów, a następnie tworzona jest lista kandydatów zakwalifikowanych na studia oraz lista kandydatów rezerwowych, którzy po złożeniu stosownej deklaracji są przyjmowani na miejsca, z których rezygnują kandydaci zakwalifikowani na studia. Absolwent studiów pierwszego stopnia kierunku Praca może kontynuować kształcenie na studiach drugiego stopnia – magisterskich.

Punkty przeliczane są wg poniższej tabeli i w postępowaniu rekrutacyjnym mogą być zakwalifikowani na studia jedynie kandydaci, którzy uzyskali min. 30 pkt.

Lp.	Przedmiot		Waga	Minimalna liczba punktów
1.	język polski lub język ojczysty kandydata	część pisemna nowej matury, poziom podstawowy	0,375	30
		część pisemna nowej matury - poziom rozszerzony lub "stara matura"	0,5	
2.	przedmiot do wyboru: dowolny przedmiot za wyjątkiem j. polskiego	część pisemna nowej matury, poziom podstawowy	0,375	
		część pisemna nowej matury - poziom rozszerzony lub "stara matura"	0,5	

Oceny w skali innej niż „100-punktowa” przeliczane będą zgodnie z tabelą umieszczoną w załącznikach do uchwały rekrutacyjnej (dostępnej na stronie głównej UO w zakładce Rekrutacja).

Na kierunek Praca socjalna – studia drugiego stopnia mogą ubiegać się absolwenci studiów co najmniej pierwszego stopnia wszystkich kierunków. O przyjęciu kandydata zadecyduje lista rankingowa sporządzona na podstawie oceny na dyplomie dowolnego kierunku studiów pierwszego, drugiego stopnia lub jednolitych magisterskich. Wymagania rekrutacyjne obejmują: konkurs dyplomów, a oceny z dyplomów przeliczane są wg wagi wskazanej w załączniku do uchwały rekrutacyjnej wg wzoru:

Jednostka kwalifikacyjna	Waga
Ocena z dyplomu studiów wyższych	1

W okresie rekrutacji działa Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna Wydziału Nauk Społecznych, której skład oraz możliwość kontaktu z komisją ustalane są i podawane do wiadomości kandydatów na stronie głównej UO w zakładce Rekrutacja, na stronach kierunku Praca socjalna w systemie IRK, na stronach Wydziału Nauk Społecznych czy na stronie Instytutu Nauk Pedagogicznych.

Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej oraz potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów

Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się oraz okresów kształcenia i kwalifikacji uzyskanych w innych uczelniach, w tym również zagranicznych, określa uczelniana *Procedura SDJK-O-U14 - Określania i zaliczania różnic programowych*. Na jej podstawie koordynator kierunku dokonuje analizy przebiegu wcześniejszego kształcenia i sporządza wykaz różnic programowych, które student powinien zrealizować — zasadniczo do przedostatniego semestru studiów. Procedura ta umożliwia płynne kontynuowanie kształcenia w Uniwersytecie Opolskim przez osoby przenoszące się z innych uczelni, w tym także z uczelni zagranicznych, zapewniając równocześnie zachowanie zgodności z efektami uczenia się kierunku Praca socjalna.

Z kolei potwierdzanie efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów formalnych (np. w ramach pracy zawodowej, wolontariatu lub szkoleń) reguluje *Procedura SDJK-O-U15 - Potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza edukacją formalną*, oraz Uchwała nr 220/2016-2020 Senatu Uniwersytetu Opolskiego z dnia 17 września 2019 r. Na kierunku Praca socjalna jak do tej pory nie przeprowadzano takiego postępowania.

Sposoby oraz narzędzia monitorowania i oceny postępów studentów

W odniesieniu do kierunku Praca socjalna monitorowanie i ocena postępów studentów odbywa się z wykorzystaniem narzędzi stosowanych w całej Uczelni, ale także tych charakterystycznych dla specyfiki

kształcenia na kierunku Praca socjalna. Analizowane są dane dotyczące liczby kandydatów, przyjętych na studia, poziomu odsiewu w poszczególnych semestrach oraz odsetka studentów kończących studia w terminie. Informacje te stanowią stały element corocznych raportów kierunkowych przygotowywanych na potrzeby monitorowania jakości kształcenia. Szczególną uwagę zwraca się na realizację przedmiotów kluczowych dla kierunku, w tym metodyki pracy socjalnej, diagnozy w pracy socjalnej oraz praktyk zawodowych, ponieważ wyniki w tych obszarach pozwalają na szybkie identyfikowanie ewentualnych trudności studenckich i podejmowanie działań naprawczych.

Analiza danych dotyczących studentów kierunku Praca socjalna wskazuje, że istnieją różnice pomiędzy liczbą osób rozpoczynających studia a liczbą absolwentów kończących dany cykl kształcenia. Należy przy tym podkreślić, że część rezygnacji wynika ze zdarzeń losowych, zmian sytuacji rodzinnej lub zawodowej, a nie zawsze z typowego zjawiska drop-out. Mimo tego pracownicy podejmują działania zmierzające zarówno do zwiększenia rekrutacji, jak i do utrzymania studentów w procesie kształcenia. W obszarze promocji kierunku szczególnie ważne są inicjatywy prowadzone we współpracy z instytucjami pomocy społecznej, a także udział w wydarzeniach uczelnianych takich jak Salon Maturzystów, Festiwal Nauki czy spotkania i warsztaty popularyzujące problematykę pracy socjalnej. Działania te służą zwiększaniu rozpoznawalności kierunku oraz przyciąganiu kandydatów zainteresowanych pracą pomocową.

Równolegle podejmowane są działania wspierające aktualnych studentów, wzmacniające ich motywację do ukończenia studiów oraz identyfikację z wybraną ścieżką zawodową. Na poziomie ogólnouczelnianym i wydziałowym obejmują one m.in. możliwość korzystania z zajęć warsztatowych i szkoleń Akademickiego Centrum Karier, wizyt studyjnych w instytucjach pomocy społecznej, wsparcia psychologicznego, konsultacji dydaktycznych oraz uczestnictwa w projektach badawczych i działaniach społecznych realizowanych przez kadrę. Ważnym elementem są również aktywności studenckie, takie jak członkostwo w Kole Naukowym Pracowników Socjalnych i udział w wydarzeniach integrujących społeczność kierunku (np. Dzień pracownika socjalnego, Wigilia itp.).

W przypadku Pracy socjalnej istotnym narzędziem monitorowania postępów jest także analiza dokumentacji praktyk – ocen opiekunów praktyk, samoocen studentów, kart realizacji praktyki oraz wniosków formułowanych podczas zajęć, m. in. z superwizji pracy socjalnej. Ten element, wyróżniający kierunek, dostarcza informacji nie tylko o poziomie osiągania efektów uczenia się, lecz także o kompetencjach społecznych i praktycznej gotowości do wykonywania zawodu. Dane te są omawiane przez Radę programową kierunku, co pozwala na bieżące wprowadzanie korekt/modyfikacji do realizacji programu.

Wnioski płynące z analizy postępów studentów wykorzystywane są do doskonalenia procesu kształcenia – m.in. poprzez zmianę metodyki prowadzenia zajęć, wzmocnienie komponentu praktycznego, lub wprowadzenie dodatkowych konsultacji dla studentów (np. w ramach proseminarium badawczego i seminarium dyplomowego). Na podstawie danych dotyczących osiągniętych efektów uczenia się modyfikowane są także narzędzia oceniania, a w przypadku przedmiotów praktycznych – kryteria oceny projektów, studiów przypadków czy zadań realizowanych w środowisku lokalnym. Proces ten pozostaje w ścisłym związku z opiniami pracodawców, opiekunów praktyk i partnerów instytucjonalnych, których informacje zwrotne stanowią dodatkowe źródło wiedzy o jakości przygotowania zawodowego studentów.

Zatem monitorowanie postępów studentów na kierunku Praca socjalna odbywa się w sposób systematyczny i wieloaspektowy, z wykorzystaniem zarówno danych ilościowych i jakościowych pozyskiwanych z różnych źródeł uczelnianych. Dane te są gromadzone i analizowane przez

Koordynatora kierunku, Dziekanat Wydziału Nauk Społecznych oraz częściowo przez Biuro Dydaktyki i Jakości Kształcenia UO.

Na podstawie tych informacji opracowywane są coroczne zestawienia i raporty, które stanowią podstawę do formułowania rekomendacji i podejmowania działań naprawczych. W przypadku zauważalnych trudności w osiąganiu efektów uczenia się przez studentów, podejmowane są m.in. działania wspierające — takie jak indywidualizacja toku studiów, konsultacje dydaktyczne, tutoring, a także warsztaty i szkolenia organizowane m. in. przez Akademickie Centrum Karier.

W analizie wyników nauczania uwzględnia się również dane pochodzące z ankiet studenckich, raportów weryfikacji efektów uczenia się oraz wyników egzaminów dyplomowych. Informacje te są omawiane m. in. podczas posiedzeń Wydziałowej Komisji ds. doskonalenia jakości kształcenia, Kolegium dziekańskiego oraz spotkań zespołów dydaktycznych. Wyniki analiz stanowią punkt wyjścia do wprowadzania modyfikacji w programach studiów, dostosowywania metod dydaktycznych, a także planowania zmian w organizacji procesu kształcenia i praktyk zawodowych.

Taki systematyczny monitoring umożliwia szybkie reagowanie na problemy dydaktyczne, wzmacnianie obszarów wymagających rozwoju oraz bieżące dostosowywanie procesu kształcenia do potrzeb studentów i wymogów jakościowych obowiązujących w Uniwersytecie Opolskim.

Na marginesie warto dodać, że na Wydziale Nauk Społecznych, w tym także kierunku Praca socjalna od 2019 do 2023 roku były realizowane **badania wśród studentów lat pierwszych wg Procedury Badania studentów przyjętych na pierwszy rok studiów**, a od roku akademickiego 2024/2025 badania te realizowane są w całej Uczelni przez Biuro Dydaktyki i Jakości Kształcenia UO, co pozwala na ujednolicenie metodologii i porównywalność wyników pomiędzy wydziałami. Dane z badań pierwszorocznych studentów stanowią obecnie ważne narzędzie diagnozy w procesie doskonalenia jakości kształcenia, umożliwiając m.in. lepsze dostosowanie metod dydaktycznych, form wsparcia oraz komunikacji akademickiej do potrzeb nowych roczników studentów.

Celem badań jest rozpoznanie motywacji, oczekiwań oraz wcześniejszych doświadczeń edukacyjnych studentów rozpoczynających naukę na UO, a także identyfikacja potencjalnych trudności adaptacyjnych i edukacyjnych. Uzyskane wyniki stanowią ważne źródło informacji dla koordynatorów kierunków, wykorzystywane przy projektowaniu zajęć adaptacyjnych, planowaniu wsparcia dydaktycznego oraz doskonaleniu procesu kształcenia w początkowej fazie studiów.

W roku akademickim 2024/2025 w UO przeprowadzono także dogłębną **diagnozę zjawiska drop-out** w odpowiedzi na rosnące wyzwania związane z rezygnacją studentów ze studiów. Inicjatywa miała na celu diagnozę tego zjawiska oraz opracowanie działań zapobiegawczych w skali UO. Badania i działania podejmowane na UO w latach 2024/2025 pokazują, że Uczelnia traktuje problem drop-outu jako istotny element systemu zapewnienia jakości kształcenia. Takie podejście wpisuje się dobrze w zasady jakości i ciągłego doskonalenia procesu kształcenia, a także pozwala na lepsze przygotowanie absolwentów do wymagań rynku pracy i realiów sektora pomocy społecznej.

Najważniejszym działaniem instytucjonalnym podjętym w związku z tym problemem jest uruchomienie w UO od 2025 roku projektu *Droga do dyplomu* — wieloletniej (do 2029 r.) inicjatywy wspieranej ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Głównym celem projektu jest wdrożenie kompleksowego systemu wsparcia studentów na różnych etapach ich ścieżki edukacyjnej, tak aby skutecznie przeciwdziałać drop-outowi. Projekt obejmuje m.in.: rozwój oferty wsparcia psychologicznego i tutoringowego, wzmocnienie działań Akademickiego Centrum Karier, utworzenie systemu wczesnej diagnozy ryzyka rezygnacji, a także rozwój mikropoświadczeń — co ma zwiększyć elastyczność i atrakcyjność oferty edukacyjnej Uczelni.

Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się

Na kierunku Praca socjalna (studia pierwszego i drugiego stopnia, stacjonarne i niestacjonarne) stosowane są różnorodne, dostosowane do profilu kierunku metody weryfikacji efektów uczenia się, zapewniające obiektywną i wieloaspektową ocenę stopnia osiągnięcia zakładanych kompetencji. Dobór metod odpowiada charakterowi przedmiotów – teoretycznych, metodycznych, praktycznych oraz badawczych – i jest zgodny z zapisami w kartach przedmiotów zawartych w programach studiów. Do podstawowych metod weryfikacji efektów uczenia się należą: egzaminy ustne i pisemne (opisowe lub testowe), zaliczenia – ustne lub pisemne, w tym testowe, kolokwia i prace etapowe, opracowanie i prezentacja referatu, przygotowanie projektu indywidualnego lub zespołowego, rozwiązywanie problemów praktycznych i studiów przypadków (*case study*), prezentacje medialne przygotowywane indywidualnie lub grupowo, aktywność w dyskusji, wypowiedzi ustne i analiza tekstów źródłowych. W przypadku przedmiotów realizowanych w formie wykładów, podstawowym sposobem weryfikacji jest egzamin lub zaliczenie końcowe, obejmujące treści przedstawione podczas zajęć. Natomiast w przedmiotach metodycznych i praktycznych (np. *Metody i techniki pracy socjalnej*, *Warsztat badawczy pracownika socjalnego*, *Praktyki śródroczne i ciągłe*) dominują formy aktywizujące – takie jak analiza przypadków, projekty społeczne, portfolio studenta czy obserwacja praktyczna – pozwalające ocenić stopień zastosowania wiedzy w praktyce.

Szczegółowy opis sposobów weryfikacji efektów uczenia się znajduje się w kartach przedmiotów, opracowanych dla każdego przedmiotu. Prowadzący zajęcia zobowiązani są do przekazania studentom informacji o zasadach i kryteriach oceniania na początku semestru oraz do ich udostępnienia w systemie USOSweb. Opisano to także poniżej w niniejszym Raporcie.

Ocena efektów uczenia się prowadzona jest w sposób ciągły – nauczyciel dokonuje bieżącej analizy postępów studenta na podstawie jego prac, aktywności i zaangażowania podczas zajęć. Prace pisemne (kolokwia, testy, projekty) przechowywane są przez prowadzących zgodnie z uczelnianymi zasadami archiwizacji. Po zakończeniu cyklu kształcenia (obronie prac dyplomowych) dokumentacja oceniania jest niszczona lub kasowana w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami.

Zastosowanie tak szerokiego wachlarza metod pozwala kompleksowo ocenić wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne studentów pracy socjalnej, a także monitorować ich rozwój w kierunku samodzielności, refleksyjności i gotowości do podejmowania decyzji zawodowych w złożonych sytuacjach społecznych.

Weryfikacja efektów uczenia się uzyskanych podczas praktyk zawodowych prowadzona jest zgodnie z uczelnianą *Procedurą odbywania i dokumentowania praktyk studenckich* (SDJK-O-U11). Odpowiedzialność za proces oceny ponosi kierunkowy koordynator praktyk, który dokonuje jej na podstawie pełnej dokumentacji przekazanej przez studenta. W skład tej dokumentacji wchodzi w m. in.: Karta przebiegu praktyki obowiązkowej, zawierająca opis zrealizowanych zadań i osiągniętych efektów uczenia się, Opinia opiekuna praktyk z instytucji przyjmującej, oceniająca zaangażowanie, umiejętności i kompetencje społeczne studenta. Ocena końcowa praktyki dokonywana jest na podstawie analizy kompletnej dokumentacji oraz stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przewidzianych w karcie przedmiotu. Weryfikacja ma charakter jakościowy – obejmuje zarówno umiejętność zastosowania wiedzy teoretycznej w praktyce, jak i rozwój postawy zawodowej zgodnej z etyką pracy socjalnej.

Z kolei **efekty uczenia się z zakresu języka obcego** weryfikowane są zgodnie z zapisami w kartach przedmiotów prowadzonych przez Centrum Języków Obcych Uniwersytetu Opolskiego. Studenci pierwszego stopnia potwierdzają znajomość języka obcego na poziomie co najmniej B2, natomiast studenci drugiego stopnia – na poziomie B2+ zgodnie z Europejskim Systemem Opisu Kształcenia

Językowego (CEFR). Weryfikacja kompetencji językowych odbywa się poprzez egzamin końcowy obejmujący sprawdzenie rozumienia tekstu, wypowiedzi pisemnej i ustnej, a także znajomości terminologii właściwej dla pracy socjalnej i nauk społecznych. Takie rozwiązanie zapewnia, że absolwenci kierunku posiadają umiejętności językowe umożliwiające im uczestnictwo w międzynarodowych projektach, wymianach akademickich i współpracy zawodowej w środowisku wielokulturowym.

Na kierunku Praca socjalna **weryfikacja osiągniętych przez studentów efektów uczenia się** prowadzona jest zgodnie z ogólnouczelnianą *Procedurą weryfikacji osiągania zakładanych efektów uczenia się oraz oceniania studentów i słuchaczy studiów podyplomowych* (SDJK-O-U5), stanowiącą integralny element uczelnianego systemu zapewniania jakości kształcenia. Po zakończeniu każdego semestru prowadzący zajęcia wypełniają odpowiednie dokumenty – na kierunku Praca socjalna jest to realizowane w formie online poprzez elektroniczny formularz w MS Forms, w którym określają stopień osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się dla poszczególnych przedmiotów jako wysoki, średni lub niski. Ponieważ efekty przedmiotowe są przypisane do efektów kierunkowych, zebrane dane pozwalają na uzyskanie pełnego obrazu realizacji efektów uczenia się w całym cyklu studiów.

Zestawienie wyników sporządza Koordynator kierunku, który analizuje uzyskane informacje i przekazuje raport Wydziałowej komisji ds. doskonalenia jakości kształcenia. Na tej podstawie formułowane są wnioski dotyczące m.in. potrzeby wprowadzenia zmian w treściach programowych, metodach dydaktycznych lub sposobach weryfikacji efektów uczenia się.

Dodatkowo, po przystąpieniu do egzaminu dyplomowego, absolwenci wypełniają dokument elektroniczny zgodnie z wydziałową *Procedurą monitorowania losów absolwentów i analiza potrzeb rynku pracy na kierunku studiów*, odnosząc się m. in. do efektów kierunkowych osiągniętych w toku studiów. Odpowiadają również na pytania otwarte dotyczące propozycji modyfikacji programu i rozkładu obciążeń dydaktycznych itd.

Reasumując, analiza obu zestawów danych – raportów nauczycieli akademickich i opinii absolwentów – pozwala na systematyczne doskonalenie programu kształcenia na kierunku Praca socjalna oraz lepsze dostosowanie treści i metod dydaktycznych do potrzeb przyszłych pracowników socjalnych i realiów praktyki zawodowej.

Dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych osiągniętych przez studentów w trakcie i na zakończenie procesu kształcenia (dyplomowania)

Kształcenie na kierunku Praca socjalna zakłada różnorodność rozwiązań w zakresie doboru metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się. Szczegółowa analiza realizacji oraz sposobów weryfikacji efektów uczenia się na kierunku Praca socjalna uwzględnia poszczególne poziomy studiów i bazuje na aktualnych (dostępnych na stronach BIP) kartach przedmiotów oraz dokumentach programowych.

Najczęściej wykorzystywane sposoby weryfikacji efektów uczenia się w trakcie realizacji kształcenia **na studiach pierwszego stopnia w zakresie wiedzy** to m.in.: test wiedzy, analiza zagadnień z zakresu nauk społecznych, esej, prezentacja, kolokwium, analiza tekstów źródłowych, egzamin ustny, praca pisemna, analiza pojęć, wypowiedzi ustne, case study, projekt, egzamin pisemny, dyskusja moderowana, studium przypadku, test psychologiczny, analiza sytuacji społecznych, zadanie projektowe, obserwacja pracy grupowej, esej krytyczny, projekt badawczy, sprawozdanie z badań, dyskusja problemowa, referat, projekt socjalny, zadania praktyczne, egzamin komputerowy, prezentacja modelu, symulacje sytuacji.

W zakresie nabywanych umiejętności wykładowcy stosują następujące sposoby weryfikacji efektów uczenia się: egzamin pisemny, aktywność na ćwiczeniach, dyskusja, prezentacje multimedialne,

odpowiedzi ustne, obserwacja pracy i informacja zwrotna, przygotowanie pisemnych raportów z badań oraz prezentacja ich wyników, prezentacje, praca projektowa, ustne prezentacje wyników badań, ocena jakości metod badawczych, opracowanie referatów i prezentacji multimedialnych, ocena aktywnego udziału w zajęciach, udział w dyskusji i zadaniach praktycznych, analiza przypadków, praca z tekstem i materiałem filmowym, aktywność na zajęciach warsztatowych; współpraca w grupach, analiza przypadku, ocena współpracy i przygotowanych strategii w grupie. udział w autoprezentacji; ocena umiejętności argumentacji prac pisemnych i multimedialnych, prezentacje grupowe, prace pisemne; ocena zaangażowania w projektach społecznych podczas zajęć, eseje lub debaty, ustne uzasadnienie stanowisk, analiza sytuacji, studium przypadku, opracowanie i obrona projektu; ocena prezentacji projektu, ocena raportu końcowego, ocena aktywności podczas konsultacji, test, ocena opisów badania, egzamin ustny, referaty i prezentacje multimedialne.

Różnorodne formy przybiera także weryfikacja efektów uczenia **w zakresie kompetencji społecznych**. Wśród wykorzystywanych metod wykorzystuje się m.in.: wypowiedź ustną prezentującą rozwój własnych kompetencji w procesie kształcenia oraz refleksja pisemna nt. planowania kariery, zadania zespołowe, obserwację uczestniczącą, analizę nagrań z pracy w grupie, opracowanie i przedstawienie raportu z realizacji projektu, ocenę indywidualnego wkładu w pracę zespołu, obserwację pracy zespołowej, dziennik praktyk zawierający przykłady wyznaczania i realizacji priorytetów w pracy społecznej, analizę przypadków i esej problemowy zawierający rozstrzygnięcia dylematów etycznych, opis projektu lokalnego, raport z działań na rzecz integracji i sprawiedliwości społecznej, prezentację projektu, dokumentację współpracy z partnerami, ocenę skuteczności realizacji działania, obserwację postaw i zachowań w symulacjach sytuacji społecznych, autorefleksję studenta, refleksję pisemną nt. planu rozwoju zawodowego i analizy swoich mocnych i słabych stron, raport zawierający autorskie propozycje innowacyjnych rozwiązań dla społeczności lokalnej, opis modelu przedsiębiorstwa społecznego lub działania na rynku pracy.

Szczegółowe przyporządkowanie efektów kierunkowych na studiach pierwszego stopnia do metod ich weryfikowania zawiera **Załącznik do Kryterium 3. Metody spr. _oceny efektów**.

Najczęściej wykorzystywane sposoby weryfikacji efektów uczenia się w trakcie realizacji kształcenia na **studia drugiego stopnia w zakresie wiedzy** to m.in. egzamin ustny oraz pisemny; aktywność na zajęciach, esej pisemny, praca z tekstem, prezentacje multimedialne i zadania praktyczne, udział w dyskusji; prezentacje multimedialne, praca semestralna. analiza przypadków, udział w dyskusji panelowej, odpowiedzi pisemne, test jednokrotnego wyboru; praca z tekstem, (dyskusja panelowa; praca semestralna.

W zakresie nabywanych umiejętności stosowane są różnorodne sposoby weryfikacji efektów uczenia się w tym m.in.: aktywność podczas zajęć, przygotowanie prezentacji, prezentacja multimedialna, analiza przypadków (case study), zadania wykonywane podczas zajęć. ustna wypowiedź. zadania wykonywane w trakcie pracy własnej studenta, karty pracy. obserwacja pracy studenta podczas zajęć, indywidualna rozmowa ze studentem, samoocena studenta. opracowanie projektu, projekt grupowy, prezentacja projektu, ocena realizacji projektu, raport z diagnozy przypadku, praca pisemna, dyskusja merytoryczna, realizacja projektu badawczego, praca semestralna prezentacja wyników badań, opracowanie narzędzi badawczych, analiza danych, systematyczna ocena postępów studenta, kolokwium pisemne, dyskusja, test wielokrotnego wyboru, esej, dyskusja w grupie ćwiczenia symulacyjne, obserwacja pracy zespołowej, test ustny, praca pisemna, obserwacja, samoocena studenta. ocena wykorzystania źródeł obcojęzycznych, prezentacja ustna w języku obcym na zadany temat, esej w języku obcym, udział w dyskusji panelowej.

Także na studiach drugiego stopnia różnorodne formy przybiera weryfikacja efektów uczenia **w zakresie kompetencji społecznych**. Wśród wykorzystywanych metod wykorzystuje się m.in.: zadania wykonywane w trakcie zajęć, analizę przypadków (case study), teczkę aktywności na zajęciach, prezentacje multimedialne; zadania wykonywane w trakcie zajęć z nauczycielem akademickim, obserwację pracy studenta, zadania indywidualne i grupowe, zadania w trakcie zajęć; zadania praktyczne, prace pisemne; odpowiedzi ustne, prezentację projektu, obserwację postawy studenta podczas zajęć, samoocenę; refleksję pisemną, dyskusję; symulację; ocenę pracy własnej, test wielokrotnego wyboru, analizę dokumentacji badawczej, informacją zwrotną.

Szczegółowe przyporządkowanie efektów kierunkowych na studiach drugiego stopnia do metod ich weryfikowania zawiera **Załącznik do Kryterium 3. Metody spr._oceny efektów**.

Reasumując, monitorowanie i ocena postępów studentów na kierunku Praca socjalna mają charakter systemowy i wieloaspektowy. Wykorzystywane są zarówno dane ilościowe, takie jak liczba kandydatów, wskaźniki rekrutacji, odsiewu i terminowego ukończenia studiów, jak i informacje jakościowe pochodzące z ocen nauczycieli, ankiet studenckich oraz wyników egzaminów dyplomowych. Szczególną uwagę zwraca się na realizację przedmiotów kluczowych dla kierunku oraz na dokumentację praktyk, która dostarcza informacji o stopniu osiągania efektów uczenia się oraz o przygotowaniu praktycznym i społecznym studentów do pracy zawodowej.

Proces monitorowania wspierają także działania ogólnouczelniane, m.in. coroczne badania studentów pierwszego roku, diagnoza zjawiska drop-out oraz systemowa ocena efektów uczenia się realizowana zgodnie z Procedurą SDJK-O-U5. Dane te analizuje Koordynator kierunku, Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia oraz zespoły dydaktyczne, co umożliwia bieżące reagowanie na trudności, modyfikację metod dydaktycznych, doskonalenie treści programowych oraz dostosowywanie procesu kształcenia do potrzeb studentów i otoczenia zawodowego.

Weryfikacja efektów uczenia się odbywa się z zastosowaniem zróżnicowanych metod, adekwatnych do charakteru przedmiotów: od egzaminów i testów, poprzez analizy przypadków, projekty społeczne, zadania terenowe i portfolio, aż po ocenę realizacji praktyk zawodowych zgodną z Procedurą SDJK-O-U11. Systematyczne gromadzenie i analiza tych danych, uzupełnione opiniami absolwentów, umożliwiają stałe doskonalenie programu studiów i podnoszenie jakości przygotowania studentów do pracy w środowisku społecznym.

Monitorowanie losów absolwentów

Istotnym elementem systemu doskonalenia jakości kształcenia jest **monitorowanie losów absolwentów**, które dostarcza cennych informacji na temat efektywności programu studiów oraz stopnia przygotowania absolwentów do pracy zawodowej. Uniwersytet Opolski prowadzi monitoring karier zawodowych absolwentów w sposób systematyczny, zgodnie z zapisami ogólnouczelnianej Procedury SDJK-O-U7. Celem tego działania jest uzyskanie rzetelnych informacji o sytuacji zawodowej absolwentów oraz ich opinii na temat jakości kształcenia i przydatności zdobytych kompetencji na rynku pracy. Za realizację badań odpowiada Akademickie Centrum Karier Uniwersytetu Opolskiego (ACK), funkcjonujące obecnie w strukturze Biura Dydaktyki i Jakości Kształcenia. Monitoring prowadzony jest od 2011 roku i ma charakter cykliczny, obejmując cztery etapy, które pozwalają na analizę sytuacji absolwentów bezpośrednio po ukończeniu studiów oraz w perspektywie do pięciu lat. Pierwszy etap realizowany jest w okresie od czerwca do września i obejmuje zebranie danych oraz zgód absolwentów na udział w badaniu. W październiku ACK UO rozsyła ankiety elektroniczne, a następnie dokonuje analizy uzyskanych informacji i opracowuje pierwszy raport (listopad–styczeń). Kolejne

pomiary prowadzone są odpowiednio: rok po (etap II), trzy lata po (etap III) oraz pięć lat po (etap IV) ukończeniu studiów. Na każdym etapie opracowywana jest nowa część raportu zawierająca porównanie wyników i identyfikację trendów w zatrudnieniu oraz dalszym rozwoju zawodowym absolwentów. Zebrane dane stanowią istotne źródło informacji wykorzystywane przez władze Wydziału i koordynatorów kierunków, w tym Pracy socjalnej, do doskonalenia programów studiów i lepszego dostosowania efektów uczenia się do potrzeb rynku pracy.

Badania te prowadzone są na dwóch poziomach: uczelnianym i kierunkowym. Na poziomie uczelnianym ACK przygotowuje i publikuje raporty z badań losów absolwentów Uniwersytetu Opolskiego. Raporty te (dostępne m.in. na stronie Wydziału Nauk Społecznych) zawierają m. in. analizę zatrudnienia, kontynuacji kształcenia, satysfakcji zawodowej oraz ocenę przydatności zdobytych kompetencji w miejscu pracy. Wyniki te są omawiane na posiedzeniach Kolegium dziekańskiego oraz Rady programowej, a wnioski z analiz uwzględniane są przy modyfikacjach programu studiów i planowaniu praktyk zawodowych.

Z najnowszego raportu *Monitoring karier zawodowych absolwentów Uniwersytetu Opolskiego. Roczniki 2019/2020, 2021/2022, 2023/2024 – edycja 2025* wynika, że w badaniu karier wzięło udział 2296 absolwentów roku 2020, 2022 i 2024, którzy wcześniej wyrazili zgodę na udział w monitoringu. Wśród badanych znaczny udział stanowiły kobiety (ok. 75%), przy mniejszym udziale mężczyzn (ok. 24%). Z odpowiedzi wynika, że znacząca większość absolwentów jest obecnie zatrudniona — 70,2% deklaruje pracę (ogólnie, niezależnie od formy zatrudnienia). Tylko ok. 5,3% zadeklarowało, że pozostaje bez pracy, a 24,5% wskazało, że nie pracuje (w tym mogą być osoby kontynuujące naukę lub nieaktywnie zawodowo). Wśród absolwentów UO 61,4 % nie podjęło dalszej nauki po ukończeniu studiów — pozostali zdecydowali się na kontynuację, część w UO, część na innych uczelniach. Pod względem mobilności, większość absolwentów deklaruje, że po ukończeniu studiów nadal mieszka w regionie — 59,5% wskazało województwo opolskie jako miejsce zamieszkania. Te dane dają ogólny obraz sytuacji po ukończeniu studiów — wskazują na wysoki poziom zatrudnienia absolwentów, relatywnie niską kontynuację kształcenia, a także znaczące osadzenie w regionie, co może istotnie wpływać na lokalny rynek pracy i usługi społeczne.

Wydział Nauk Społecznych — dane z raportu

Z badania absolwentów wynika, że najliczniejszą grupę uczestników stanowiły osoby, które ukończyły studia na Wydziale Nauk Społecznych — 30% wszystkich respondentów. To pokazuje, że WNS ma istotny udział w całej populacji absolwentów UO, co czyni jego wyniki reprezentatywnymi dla kierunków społecznych Uczelni. W kontekście kontynuacji nauki — dane pokazują, że część absolwentów WNS decyduje się na dalsze kształcenie, choć przewaga należy do tych, którzy wchodzi na rynek pracy. Ze względu na metodologię badania (w raporcie zaznaczono, że wyniki dla poszczególnych kierunków mogą być obarczone zniekształceniami przy niewielkiej liczbie badanych) — autorzy raportu nie przedstawili w nim konkretnych, wydziałowych statystyk zatrudnienia, kontynuacji studiów czy mobilności absolwentów. W konsekwencji nie da się z tych danych wyciągnąć z pełną pewnością miarodajnych wskaźników odnoszących się wyłącznie do WNS. Mimo to wysoki udział WNS w ogólnej próbie wskazuje, że obserwowane tendencje (wysokie zatrudnienie, osadzenie regionalne, umiarkowana kontynuacja kształcenia) mają również zastosowanie w odniesieniu do absolwentów Wydziału Nauk Społecznych.

Wnioski dla kierunku Praca socjalna

Choć raport nie podaje danych oddzielnie dla kierunku Praca socjalna — co autorzy raportu *explicite* zaznaczają jako ograniczenie — to ogólne wyniki UO i WNS pozwalają na kilka refleksji mających znaczenie dla kierunku Praca socjalna:

- Wysoki poziom zatrudnienia wśród absolwentów UO sugeruje, że dyplomy Uczelni pozostają wartościowe na rynku pracy, co może świadczyć o tym, że kształcenie, jakie oferuje kierunek Praca socjalna, również daje realną szansę na znalezienie zatrudnienia.
- Fakt, że większość absolwentów mieszka nadal w regionie (województwo opolskie lub sąsiednie) wskazuje, że wiele osób może pracować lokalnie, co jest ważne dla sektora pomocy społecznej, usług socjalnych i instytucji lokalnych.
- Strukturze zatrudnienia — z uwagi na specyfikę kierunku — może sprzyjać dobra współpraca z otoczeniem społeczno-zawodowym, praktyki i sieć instytucji, co ułatwia absolwentom sprawne wejście na rynek pracy.

Ograniczenia, czyli na co należy zwrócić uwagę

Należy podkreślić, że raport **nie** podaje szczegółowych danych dla poszczególnych kierunków — w tym dla Pracy socjalnej. W związku z tym wnioski odnoszące się do tego kierunku należy traktować z ostrożnością: są to jedynie **wnioski pośrednie** na podstawie danych ogólnouczelnianych i wydziałowych. Ponadto, udział w badaniu absolwentów (stopa zwrotu) wykazuje trend spadkowy — co może ograniczać reprezentatywność wyników, zwłaszcza w przypadku ostatnich roczników.

Aby jednakowoż mieć jakiś wgląd w sytuację absolwentów to **na poziomie kierunkowym** Koordynator kierunku Praca socjalna cyklicznie monitoruje również **dane z ogólnopolskiego systemu ELA** (Ekonomiczne Losy Absolwentów), prowadzonego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. System ten umożliwia analizę wskaźników zatrudnienia absolwentów, poziomu ich wynagrodzeń oraz czasu poszukiwania pierwszej pracy w odniesieniu do poszczególnych kierunków i uczelni.

Dzięki zestawieniu wyników z badań ACK i analiz systemu ELA kierunek Praca socjalna uzyskuje pełniejszy obraz losów zawodowych absolwentów (pomimo bardzo małej liczby respondentów), co pozwala na bieżące dostosowywanie programu kształcenia do potrzeb rynku pracy, w tym aktualizację treści praktyk, modułów zawodowych oraz efektów uczenia się związanych z kompetencjami społecznymi i profesjonalnymi. Pracownicy Katedry Pedagogiki Społecznej mają także bliskie relacje z absolwentami studiów Praca socjalna, które stanowią ważny element współpracy z otoczeniem społecznym i zawodowym. Absolwenci chętnie angażują się w działania Katedry, bywa że uczestniczą w spotkaniach, konsultacjach i inicjatywach dydaktycznych, dzieląc się swoim doświadczeniem zawodowym z obecnymi studentami. Wielu z nich pełni funkcje opiekunów praktyk w instytucjach pomocy społecznej, organizacjach pozarządowych i jednostkach samorządu terytorialnego, co pozwala na zachowanie ciągłości współpracy pomiędzy Uczelnią a praktyką zawodową. Absolwenci wspierają również proces doskonalenia programu studiów, przekazując (w trakcie nieformalnych rozmów) cenne informacje zwrotne dotyczące przydatności zdobytych kompetencji w pracy zawodowej oraz nowych wyzwań, jakie pojawiają się w systemie pomocy społecznej. Dzięki temu kierunek Praca socjalna utrzymuje żywą i dwustronną relację z absolwentami, którzy pozostają aktywnymi partnerami w rozwoju jakości kształcenia oraz w budowaniu wizerunku Uniwersytetu Opolskiego jako uczelni otwartej i praktycznie zorientowanej.

Liczni absolwenci kierunku Praca socjalna pozostają w stałym kontakcie z Katedrą **za pośrednictwem profilu kierunku na Facebooku**, gdzie aktywnie śledzą publikowane treści, komentują i wspierają inicjatywy studentów oraz pracowników. Media społecznościowe stały się tym samym platformą utrzymywania więzi ze społecznością absolwentów, promowania sukcesów kierunku i inspirowania dalszej współpracy środowiska zawodowego z Uniwersytetem Opolskim.

Dyplomatorium jako forma współpracy z absolwentami kierunku Praca socjalna

Uroczyste dyplomatorium organizowane przez Instytut Nauk Pedagogicznych UO, w którym uczestniczą także absolwenci kierunku Praca socjalna, stanowi ważny element budowania i

utrzymywania relacji Uczelni z jej absolwentami. Wydarzenie, które odbyło się 14 października 2025 r. w Auli A przy ul. Oleskiej 48, zgromadziło społeczność akademicką, w tym władze Uczelni i Instytutu, oraz liczne grono absolwentów, w tym Pracy socjalnej. Podczas ceremonii wręczono listy gratulacyjne, będące symbolicznie ujętym podsumowaniem zakończonego etapu edukacji.

W wymiarze funkcjonalnym dyplomatorium pełni rolę narzędzia wzmacniającego identyfikację absolwentów z Uczelnią. Absolwenci mają okazję ponownie spotkać wykładowców, wymienić doświadczenia oraz utrwalić więź ze środowiskiem akademickim. Jest to szczególnie istotne w przypadku kierunku Praca socjalna, którego jakość i rozwój opierają się na aktywnej współpracy z praktykami oraz osobami już funkcjonującymi w obszarze usług społecznych. Takie wydarzenia również sprzyjają budowaniu sieci kontaktów oraz zachęca absolwentów do dalszej współpracy z Uczelnią, np. poprzez udział w konsultacjach programowych, opiekę nad praktykami studenckimi czy udział w inicjatywach środowiskowych.

Dyplomatorium ma także znaczenie wizerunkowe, bowiem jest to ceremonia o podniosłym charakterze, wzmacnia prestiż Instytutu Nauk Pedagogicznych oraz kierunku Praca socjalna, i podkreśla wartość tradycji akademickiej, co — zgodnie z dobrymi praktykami uczelni wyższych — pozytywnie wpływa na postrzeganie jakości kształcenia. Wydarzenie to można wskazać jako przykład działań ukierunkowanych na rozwój społeczności absolwenckiej oraz na utrzymywanie trwałych relacji z osobami, które ukończyły kierunek Praca socjalna. Uczestnictwo absolwentów w dyplomatorium wzmacnia ich więź z Uczelnią, a sama uroczystość tworzy przestrzeń do dalszej współpracy, co stanowi wartość dodaną w procesie doskonalenia jakości kształcenia.

Wydziałowe komisje ds. jakości

Wydziałowa Komisja ds. doskonalenia jakości kształcenia zbiera się kilkakrotnie w ciągu roku akademickiego, m. in. aby analizować wyniki badań ankietowych prowadzonych wśród studentów, dane rekrutacyjne, raporty z weryfikacji efektów uczenia się oraz wyniki audytów wewnętrznych — w tym dotyczących procesu dyplomowania, kompetencji kadry dydaktycznej czy aktualności treści publikowanych na stronie internetowej Wydziału.

Z kolei Wydziałowa Komisja ds. oceny jakości kształcenia odbywa swoje posiedzenia, dokonując przeglądu sprawozdań z realizacji polityki jakości kształcenia i formułując rekomendacje w zakresie doskonalenia dydaktyki. Wyniki publikuje w formie *Protokołu z przeprowadzonego audytu (oceny) wewnętrznego doskonalenia jakości kształcenia* jeden raz w roku.

Dodatkowo, pracownicy Wydziału Nauk Społecznych spotykają się co najmniej dwa razy w roku w ramach zebrań instytutowych (Instytut Nauk Pedagogicznych), a także częściej na poziomie katedr, by omawiać bieżące kwestie dotyczące kondycji i rozwoju kierunków prowadzonych na Wydziale. W trakcie tych spotkań wykorzystywane są wyniki analiz, raportów i ewaluacji, które stanowią podstawę do planowania działań naprawczych i doskonalących w obszarze dydaktyki.

Metody oceniania powiązane z efektami uczenia się i działalnością naukową

Zastosowane na kierunku Praca socjalna metody sprawdzania i oceniania efektów uczenia się pozostają w wyraźnej relacji z profilem ogólnoakademickim studiów oraz z wiodącą dyscypliną — pedagogiką. Ocena osiągniętych efektów obejmuje zarówno weryfikację wiedzy teoretycznej, jak i umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych, a ich dobór jest konsekwentnie powiązany z metodami stosowanymi w badaniach naukowych z obszaru pedagogiki społecznej i pracy socjalnej. Weryfikacja efektów uczenia się odnoszących się do **działalności naukowej** odbywa się przede wszystkim poprzez zadania wymagające wykorzystania metodologii badań społecznych, takich jak: analiza tekstów naukowych, opracowywanie narzędzi badawczych, prowadzenie badań w małych zespołach, przygotowywanie raportów z wyników badań oraz ich prezentacja. Tym samym metody

oceniania są powiązane z efektami typu K_U04, K_U05, K_U15 (drugi stopień) oraz ich odpowiednikami na pierwszym stopniu, które dotyczą samodzielnego stosowania właściwych metod, analizowania danych i wykorzystywania metod badań w pracy socjalnej. Studenci są oceniani nie tylko za znajomość teorii, lecz także za umiejętność krytycznego operowania podejściami i technikami badawczymi charakterystycznymi dla dyscypliny pedagogika.

W zakresie **stosowania metod i narzędzi pracy socjalnej** oraz umiejętności praktycznych, ocenie podlegają m.in.: diagnoza przypadku, projektowanie interwencji, przygotowywanie strategii rozwiązywania problemów społecznych, prowadzenie mediacji i negocjacji oraz planowanie działań w oparciu o zasoby klientów i środowiska lokalnego. Metody te są ściśle powiązane z efektami dotyczącymi umiejętności działania profesjonalnego (np. K_U07, K_U12, K_U17, K_U21). Ocenianie odbywa się poprzez studia przypadków, zadania symulacyjne, analizę rzeczywistych dokumentów instytucjonalnych, opracowanie projektów społecznych i prezentacje wyników działań.

W odniesieniu do **nowoczesnych technik informacyjno-komunikacyjnych (TIK)**, weryfikacja efektów obejmuje umiejętność wykorzystania narzędzi cyfrowych w analizie danych, projektowaniu działań pomocowych oraz przygotowywaniu prezentacji wyników badań. Studenci pracują edytorami tekstów, narzędziami prezentacyjnymi, z arkuszami kalkulacyjnymi, a także z platformami edukacyjnymi stosowanymi w Uczelni. Ocenie podlega nie tylko poprawność wykorzystania tych narzędzi, lecz także ich funkcjonalne zastosowanie jako części procesu badawczego lub diagnostycznego (np. przy przygotowaniu raportu badawczego, mapy problemów, diagnozy środowiskowej). Takie podejście jest spójne z efektami K_U20 oraz efektami odnoszącymi się do umiejętności analizowania danych i prezentowania wyników.

W ramach **kompetencji językowych**, ocena obejmuje efekty związane ze znajomością języka obcego w zakresie analizy literatury przedmiotu oraz formułowania wypowiedzi ustnych i pisemnych (np. K_U11 i K_U22 na II stopniu). Elementy te są weryfikowane poprzez pracę z tekstami naukowymi w języku obcym, ich opracowanie, streszczenie, a także uczestnictwo w zajęciach prowadzonych z wykorzystaniem literatury anglojęzycznej.

W przypadku **praktyk zawodowych**, ocena efektów odbywa się poprzez analizę dokumentacji studenta, opinię opiekuna praktyk z instytucji, raporty praktyk. Oceniane są przede wszystkim umiejętności społeczne i zawodowe, takie jak: komunikacja interpersonalna, praca w zespole, stosowanie zasad etyki zawodowej, umiejętność prowadzenia interwencji oraz rozwiązywania problemów w warunkach realnej pracy.

Podsumowując, metody oceniania na kierunku Praca socjalna odzwierciedlają multidyscyplinarny charakter pracy socjalnej oraz wymagania stawiane przez dyscyplinę pedagogika. Pozwalają na rzetelną weryfikację osiągania wszystkich kategorii efektów uczenia się i są zgodne z profilem ogólnoakademickim kierunku, wspierając rozwój refleksyjnych, kompetentnych i odpowiedzialnych profesjonalistów.

Zaliczanie poszczególnych semestrów i lat studiów

Zaliczanie semestrów i lat studiów na kierunku Praca socjalna odbywa się zgodnie z *Regulaminem Studiów Uniwersytetu Opolskiego*. Student uzyskuje zaliczenie semestru po spełnieniu wszystkich wymagań określonych w programie, przede wszystkim po zaliczeniu przedmiotów prowadzonych w danym okresie rozliczeniowym oraz osiągnięciu przypisanej im liczby punktów ECTS (30 ECTS na każdy semestr). Warunkiem zaliczenia roku jest natomiast uzyskanie zaliczenia obu semestrów wchodzących w jego skład oraz zdobycie wymaganej w programie łącznej liczby punktów ECTS.

Realizacja przedmiotów jest dokumentowana w systemie USOS przez prowadzących, którzy wprowadzają oceny końcowe i zaliczenia po zweryfikowaniu efektów uczenia się odpowiednimi metodami określonymi w kartach przedmiotu. Praktyki zawodowe muszą zostać zaliczone na podstawie pełnej dokumentacji (dziennik praktyk, sprawozdanie, potwierdzenie opiekuna).

Przeniesienie zaliczeń, różnic programowych lub powtarzanie przedmiotu odbywa się na zasadach określonych w *Regulaminie*. Studenci są informowani o wynikach zaliczeń poprzez system USOS, co zapewnia przejrzystość i kontrolę nad przebiegiem studiów. Zaliczenie ostatniego roku studiów wymaga ponadto złożenia i pozytywnej oceny pracy dyplomowej oraz zdania egzaminu dyplomowego, który kończy proces potwierdzania osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się przypisanych do kierunku.

Zasady, warunki i tryb dyplomowania na każdym z poziomów studiów

Warunkiem ukończenia studiów pierwszego lub drugiego stopnia na kierunku Praca socjalna jest przygotowanie i złożenie pracy dyplomowej oraz zdanie egzaminu dyplomowego. Warunkiem dopuszczenia studenta do egzaminu dyplomowego jest:

- 1) spełnienie wszystkich wymagań wynikających z programu i harmonogramu studiów;
- 2) uzyskanie pozytywnej oceny pracy dyplomowej.

Student przystępujący do obrony pracy dyplomowej zobowiązany jest do uzyskania wpisów zaliczeń w USOS z wszystkich przedmiotów określonych w programie studiów oraz wypełnienia karty obiegowej (rozliczenia z biblioteką, akademikami oraz zaległymi płatnościami).

Proces dyplomowania przebiega zgodnie z zasadami określonymi w aktach prawnych UO: Regulaminie Studiów Uniwersytetu Opolskiego; Zarządzeniu nr 81/2021 Rektora Uniwersytetu Opolskiego z dnia 17 maja 2021 r. w sprawie zasad przygotowania i archiwizacji prac dyplomowych w Uniwersytecie Opolskim; Procedurze procesu dyplomowania (SDJK-O-U10).

Kierunek Praca socjalna – studia pierwszego stopnia (stacjonarne i niestacjonarne)

Na studiach pierwszego stopnia na kierunku Praca socjalna studenci realizują w dwu- lub trzyosobowych zespołach **projekt socjalny**, który stanowi podstawę przygotowania pracy licencjackiej. Projekt socjalny jest współcześnie uznawany za jedną z kluczowych strategii służących osiągnięciu zmiany społecznej. W procesie profesjonalizacji opracowano szczegółowo etapy tworzenia projektów oraz kryteria ich ewaluacji, nadając tej metodzie rangę jednej z fundamentalnych form działania. Dla praktyków pracy socjalnej projekt socjalny jest obecnie nieodzownym narzędziem skutecznego oddziaływania.

Projekt pełni również funkcję poznawczą, wpisując się w nurt badań w działaniu (lub badań poprzez działanie). Zawiera on istotny komponent diagnostyczny, który umożliwia rozpoznanie czynników prowadzących do powstawania sytuacji problemowych dotyczących jednostki, grupy i całej społeczności — z uwzględnieniem wzajemnych powiązań elementów bio-socjo-kulturowych. Realizacja projektów socjalnych przez studentów ma na celu kształtowanie i rozwijanie kompetencji niezbędnych do skutecznej pracy zespołowej z wykorzystaniem metody projektów oraz umiejętności dostrzegania i wykorzystywania zasobów indywidualnych, grupowych i środowiskowych. Służy także rozwijaniu kompetencji badawczych poprzez refleksję nad podejmowanymi działaniami w konkretnych warunkach środowiskowych.

Projekt socjalny powinien obejmować dwa zasadnicze elementy:

A. część teoretyczną oraz

B. część empiryczną (projekt socjalny), zawierającą:

- zdefiniowanie i opis problemu socjalnego,
- wybór i charakterystykę beneficjentów,

- diagnozę społeczną środowiska,
- określenie celu lub celów projektu,
- wskaźniki realizacji celów (rezultaty twarde i miękkie),
- analizę SWOT i analizę możliwych trudności,
- analizę interesariuszy projektu,
- identyfikację zasobów społecznych niezbędnych do realizacji działań,
- dobór metod rozwiązywania problemu socjalnego,
- harmonogram działań,
- budżet i źródła finansowania,
- opis realizacji projektu,
- promocję działań projektowych,
- ocenę wdrożenia projektu,
- wnioski i rekomendacje.

W każdej pracy licencjackiej należy wskazać skład zespołu projektowego. Każdy student przygotowuje samodzielnie część teoretyczną, natomiast część projektowa jest tworzona wspólnie. Mimo współpracy nad projektem każdy student składa odrębną pracę dyplomową z indywidualnym tytułem. Tematyka prac dyplomowych na studiach pierwszego stopnia pozostaje ściśle powiązana z efektami uczenia się, które student powinien osiągnąć w procesie kształcenia. Stosowanie powyższych zasad zapewnia jednolitość konstrukcji prac dyplomowych oraz spójność kryteriów ich oceny.

Kierunek Praca socjalna – studia drugiego stopnia (stacjonarne i niestacjonarne)

Na studiach drugiego stopnia na kierunku Praca socjalna studenci przygotowują **pracę magisterską**, która stanowi podsumowanie całego procesu kształcenia i potwierdzenie osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. Każda praca zawiera streszczenie w języku polskim i angielskim oraz słowa kluczowe w obu językach, co zapewnia jej czytelność i umożliwia łatwe wyszukiwanie w zasobach naukowych.

Prace magisterskie są opracowywane zgodnie z wytycznymi zawartymi w Przewodniku technicznym pisania prac dyplomowych (kierunek Praca socjalna). Stosowanie powyższych zasad zapewnia jednolitość konstrukcji prac dyplomowych oraz spójność kryteriów ich oceny.

Zasady ogólne – dotyczą pierwszego i drugiego stopnia

Zgodnie z obowiązującymi procedurami, gotową pracę dyplomową student przekazuje w wersji elektronicznej swojemu promotorowi do wstępnej akceptacji. Termin przekazania pracy powinien przypadać co najmniej dwa tygodnie przed planowanym terminem egzaminu dyplomowego. Po zatwierdzeniu pracy promotor informuje studenta, że może on przesłać plik do systemu **Archiwum Prac Dyplomowych** (APD). Student uzupełnia w APD podstawowe dane dotyczące pracy — streszczenie oraz słowa kluczowe w języku polskim i angielskim, a następnie wgrywa plik z pracą w formacie PDF (nazwa pliku: nazwisko_imiona autora_bieżący rok) oraz składa w systemie APD oświadczenia o samodzielnym przygotowaniu pracy.

Po otrzymaniu informacji, że praca jest w systemie APD promotor weryfikuje poprawność wprowadzonych danych, czy praca zawiera: streszczenie w językach polskim i obcym, słowa kluczowe, czy tytuł pracy jest zgodny z tytułem zapisanym w systemie oraz sprawdza, czy przesłana wersja jest tożsama z wcześniej zaakceptowaną.

Jeśli spełnione są wszystkie powyższe kryteria promotor zatwierdza pracę w systemie APD i przesyła do **systemu antyplagiatowego**. Każda praca dyplomowa jest obowiązkowo poddawana analizie w systemie antyplagiatowym Otwarty System Antyplagiatowy (OSA). Jeżeli raport podobieństwa nie budzi wątpliwości, praca może przejść do kolejnego etapu procedury dyplomowania. W takim

przypadku promotor zatwierdza ją w systemie APD i przekazuje do kolejnego etapu, czyli **wpisania recenzji przez promotora i recenzenta**. W przypadku istotnych rozbieżności w ocenie pracy o dopuszczeniu do egzaminu dyplomowego decyduje dziekan, który może jednorazowo zasięgnąć opinii dodatkowego recenzenta (§48 Regulamin studiów Uniwersytetu Opolskiego).

Egzamin dyplomowy odbywa się w lipcu lub we wrześniu przed komisją powołaną przez dziekana. W jej skład wchodzi co najmniej trzy osoby: przewodniczący (dziekan, prodziekan lub wyznaczony przez dziekana nauczyciel akademicki posiadający co najmniej stopień doktora), promotor oraz recenzent. W trakcie egzaminu komisja wypełnia w systemie APD odpowiednią dokumentację oraz ustala ocenę z obrony pracy dyplomowej. Ostateczny wynik studiów stanowi sumę:

- 1) $\frac{1}{2}$ średniej arytmetycznej ocen z egzaminów i zaliczeń wpisanych do systemu USOS;
- 2) $\frac{1}{4}$ oceny pracy dyplomowej;
- 3) $\frac{1}{4}$ oceny egzaminu dyplomowego (§ 53, ust. 4).

Przebieg egzaminu dyplomowego

Egzamin dyplomowy **na studiach pierwszego stopnia na kierunku Praca socjalna** obejmuje trzy pytania, z których każde weryfikuje inny obszar osiągniętych przez studenta efektów uczenia się.

Pierwsze pytanie sprawdza efekty z kategorii **wiedza i umiejętności** i odnosi się bezpośrednio do treści kształcenia realizowanych w toku studiów. Wykaz obowiązujących zagadnień do egzaminu licencjackiego jest studentom znany i omawiany podczas seminariów dyplomowych. Literatura podstawowa i uzupełniająca jest wskazywana w trakcie studiów, a zakres tematyczny tego pytania jest spójny z założonymi efektami uczenia się dla pierwszego stopnia kształcenia. Wykaz zagadnień na egzamin licencjacki znajduje się na stronie internetowej kierunku Praca socjalna.

Drugie pytanie dotyczy **zagadnień metodologicznych**. Podstawą przygotowania się do tej części egzaminu są publikacje poświęcone metodzie projektów, zgodnie z listą rekomendowanej literatury udostępnioną studentom na etapie przygotowywania pracy dyplomowej.

Trzecie pytanie odnosi się bezpośrednio do przygotowanego przez studenta **projektu socjalnego** — jego planowania, organizacji i realizacji. Weryfikuje ono również efekty uczenia się z kategorii **kompetencje społeczne**. Pytanie to formułuje recenzent, opierając się na treści złożonej przez dyplomanta pracy licencjackiej.

Pytania zadawane studentom podczas egzaminu licencjackiego na kierunku Praca socjalna są konstruowane w taki sposób, aby umożliwiały sprawdzenie, czy zdający osiągnął zakładane efekty uczenia się w trzech obszarach: **wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych**.

Praca licencjacka musi spełniać wymagania **6 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK)**. Oznacza to, że absolwent kierunku powinien w zaawansowanym stopniu znać i rozumieć wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz powiązane z nimi metody i teorie, które wyjaśniają złożone zależności między tymi elementami. Powinien posiadać podstawową wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych stanowiących teoretyczne podstawy kierunku oraz znać wybrane zagadnienia szczegółowe właściwe dla programu kształcenia na kierunku *Praca socjalna*.

Absolwent powinien również znać i rozumieć fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji oraz podstawowe ekonomiczne, prawne i inne uwarunkowania działań związanych z uzyskaną kwalifikacją, w tym kluczowe pojęcia i zasady ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego.

W zakresie umiejętności absolwent powinien potrafić wykorzystywać zdobytą wiedzę do formułowania i rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów oraz do wykonywania zadań w warunkach nie w pełni przewidywalnych — poprzez właściwy dobór źródeł i informacji, ich krytyczną analizę i syntezę, a także stosowanie odpowiednich metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technologii informacyjno-komunikacyjnych. Powinien umieć komunikować się z wykorzystaniem

specjalistycznej terminologii, uczestniczyć w debatach — przedstawiać i oceniać różne opinie oraz stanowiska, a także planować i organizować pracę własną i zespołową. Powinien też umieć samodzielnie planować i realizować własny proces uczenia się przez całe życie.

W obszarze kompetencji społecznych absolwent powinien być gotowy do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i jej znaczenia w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych, a także do wypełniania zobowiązań społecznych, współorganizowania działań na rzecz środowiska, inicjowania przedsięwzięć w interesie publicznym oraz myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy. Powinien ponadto wykazywać gotowość do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, przestrzegania zasad etyki zawodowej (i egzekwowania ich przestrzegania od innych) oraz dbałości o dorobek i tradycje zawodu.

Podczas egzaminu dyplomowego **na studiach drugiego stopnia na kierunku Praca socjalna** student odpowiada na **trzy pytania** związane z tematyką przygotowanej pracy magisterskiej oraz treściami z programu studiów. Pytania zadają promotor i recenzent, a w dyskusji może również uczestniczyć przewodniczący komisji egzaminacyjnej.

Pierwsze pytanie, które sprawdza efekty uczenia się z kategorii **wiedza i umiejętności** — odnosi się ono do zagadnień z toku studiów. Wykaz zagadnień na egzamin magisterski znajduje się na stronie internetowej kierunku Praca socjalna.

Drugie pytanie dotyczy **zagadnień metodologicznych** i ma na celu sprawdzenie, czy student potrafi właściwie zaplanować, zaprojektować i przeprowadzić badania naukowe oraz czy zna podstawowe zasady metodologii badań stosowanych w naukach społecznych. Pytanie to obejmuje m.in. umiejętność doboru odpowiednich metod, technik i narzędzi badawczych, formułowania problemów i pytań badawczych, operacjonalizacji pojęć, a także analizy i interpretacji uzyskanych danych.

Trzecie pytanie dotyczy **kompetencji społecznych** i pozwala ocenić postawy, refleksyjność oraz gotowość do odpowiedzialnego działania w środowisku zawodowym. Jest ono formułowane przez recenzenta na podstawie treści i sposobu realizacji pracy magisterskiej, tak aby sprawdzić m.in. umiejętność współpracy, etycznego podejścia, zaangażowania społecznego oraz krytycznej oceny własnych działań, w tym także refleksji nad przebiegiem badań do pracy magisterskiej, ich wynikami, wnioskami i rekomendacjami.

Pytania są formułowane tak, aby umożliwić sprawdzenie, czy zdający osiągnął zakładane efekty uczenia się — w obszarze wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Praca magisterska na kierunku Praca socjalna musi spełniać wymagania **7 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK)**. Oznacza to, że absolwent studiów drugiego stopnia powinien w sposób pogłębiony i krytyczny znać oraz rozumieć złożone zjawiska, koncepcje i teorie właściwe dla obszaru nauk społecznych, a także potrafić samodzielnie identyfikować i analizować problemy społeczne, interpretować je w oparciu o aktualny stan badań oraz proponować adekwatne rozwiązania praktyczne.

Powinien on dysponować zaawansowaną wiedzą specjalistyczną z zakresu pracy socjalnej oraz dziedzin pokrewnych (pedagogiki, socjologii, psychologii, polityki społecznej, prawa), pozwalającą na projektowanie działań pomocowych i badawczych w sposób samodzielny i odpowiedzialny.

Praca magisterska stanowi potwierdzenie umiejętności prowadzenia samodzielnej analizy naukowej, wykorzystania metod badawczych właściwych dla dyscypliny oraz formułowania wniosków o charakterze praktycznym i aplikacyjnym. Absolwent powinien również wykazać się kompetencjami społecznymi w zakresie etycznego podejścia do badań i praktyki zawodowej oraz refleksyjnego stosowania wiedzy w pracy z jednostkami, grupami i społecznościami.

Charakterystyka rodzajów i tematyki prac dyplomowych

Studia pierwszego stopnia – projekt socjalny jako forma pracy dyplomowej

Na studiach pierwszego stopnia praca dyplomowa przyjmuje formę **projektu socjalnego**, który składa się z części teoretycznej (osadzonej w literaturze przedmiotu) oraz części praktycznej, obejmującej zaprojektowanie i przeprowadzenie działań w środowisku lokalnym. Ta forma pracy jest zgodna z charakterem pracy socjalnej jako dyscypliny praktycznej, kształcącej umiejętność diagnozowania problemów społecznych i projektowania działań pomocowych. Analiza rodzajów prac i ich charakteru wskazuje, że wszystkie projekty mają, ogólnie rzecz ujmując, formę:

- diagnozy określonego problemu lub potrzeb grupy/institucji,
- zaprojektowania działań (interwencji, programu, inicjatywy społecznej),
- uzasadnienia przyjętych rozwiązań na podstawie literatury i przepisów,
- realizacji i/lub ewaluacji działań w środowisku.

Weryfikuje to kluczowe kompetencje badawcze na poziomie licencjackim: formułowanie problemów badawczych, dobór narzędzi diagnozy, analiza danych, tworzenie rozwiązań w oparciu o wyniki diagnozy.

Analiza tematów z lat 2024 i 2025 wskazuje na kilka dominujących obszarów problemowych:

1. Praca socjalna z dzieckiem i młodzieżą: praca socjalna z młodzieżą opuszczającą dom dziecka, proces usamodzielniania wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych.
2. Praca socjalna z osobami z niepełnosprawnością: rola pracownika socjalnego w pracy z osobami z niepełnosprawnością intelektualną.
3. Praca socjalna z osobami starszymi: aktywizacja seniorów (nauka języka obcego, taniec, hortiterapia), zdrowy styl życia seniorów, poczucie bezpieczeństwa osób starszych w DDP, działalność Klubów Seniora, UTW, turystyka i rekreacja senioralna, rozwój usług społecznych dla osób starszych.
4. Problemy psychospołeczne i zdrowie psychiczne: praca socjalna z osobami z zaburzeniami psychicznymi, muzykoterapia jako element wsparcia.
5. Praca środowiskowa i aktywizacja społeczna: organizowanie społeczności lokalnej, wolontariat, PR w instytucjach pomocy, projekty społeczne realizowane w CAS.
6. Deinstytucjonalizacja usług społecznych: poszerzanie kompetencji życiowych osób starszych, przekształcanie usług instytucjonalnych w środowiskowe.

Weryfikacja kompetencji badawczych i projektowych na pierwszym stopniu Pracy socjalnej pozwala stwierdzić, czy student:

- umie zdiagnozować problem przy użyciu podstawowych metod badań społecznych,
- potrafi uzasadnić teoretycznie zaprojektowane działania,
- rozwija umiejętność projektowania i wdrażania interwencji,
- potrafi dokonać elementarnej ewaluacji podejmowanych działań,
- działa zgodnie z zasadami etyki pracy socjalnej.

Wszystkie analizowane projekty socjalne wskazują na związek tematyki z realnymi potrzebami środowiska pomocy społecznej oraz na praktyczny charakter kształcenia.

Studia drugiego stopnia – praca magisterska o charakterze badawczym

Na studiach drugiego stopnia praca dyplomowa ma charakter **samodzielnej pracy naukowej**, w której student prowadzi badania, analizuje dane, formułuje wnioski i odnosi się do dorobku dyscypliny pedagogika. Analiza wykazu prac magisterskich z 2024 i 2025 roku ukazuje rodzaje tych prac. Wśród nich dominują:

- badania diagnostyczne (jakość życia, potrzeby społeczne, bariery, funkcjonowanie usług),
- badania instytucjonalne (DPS, OPS, ZAZ, mieszkania wspomagane),
- badania dotyczące grup zagrożonych wykluczeniem,
- analizy porównawcze między środowiskami,
- studia przypadków,
- badania ewaluacyjne działań i usług pomocowych.

Studenci stosują różnorodne metody, m. in. wywiad, ankieta, analiza dokumentów, obserwacja, analiza danych zastanych

Z analizowanych tytułów wynika, że badania koncentrują się na następujących blokach tematycznych:

- Praca socjalna z osobami starszymi: wsparcie seniorów w DPS, DDP, klubach seniora, aktywność społeczna seniorów (miasto vs wieś), potrzeby seniorów w zakresie usług społecznych, proces adaptacji seniorów w DPS.
- Praca socjalna z rodziną i dziećmi: współpraca asystenta rodziny z pracownikiem socjalnym, poradnictwo socjalne dla rodzin z problemem uzależnień, funkcjonowanie rodzin zastępczych.
- Osoby z niepełnosprawnościami: self-adwokatura, jakość życia osób z niepełnosprawnością intelektualną, mieszkania wspomagane.
- Problemy społeczne i wykluczenie: bezdomność, stres i wypalenie zawodowe pracowników socjalnych i asystentów rodzin, procedura Niebieskiej Karty, zjawisko długotrwałego korzystania z pomocy społecznej.
- Procesy migracyjne i uchodźcy: jakość życia uchodźców z Ukrainy, system wsparcia rodzin – ofiar wojny w Ukrainie.
- Polityka społeczna i rozwój usług: deinstytucjonalizacja, rozwój usług w gminach, instytucje lokalne jako centra integracji.
- Praca socjalna środowiskowa i animacja społeczna: lokalne modele współpracy i integracji.

Weryfikacja kompetencji badawczych na drugim stopniu Pracy socjalnej pozwala stwierdzić, czy student:

- potrafi formułować problem badawczy,
- dobrać i zastosować metody badań społecznych,
- przeprowadzić badania terenowe zgodnie z zasadami etyki,
- dokonać analizy i interpretacji danych,
- osadzić wyniki badań w literaturze i praktyce pracy socjalnej,
- wyciągać wnioski o charakterze aplikacyjnym (np. rekomendacje dla instytucji).

W ten sposób praca magisterska pozwala zweryfikować osiągnięcie kompetencji z zakresu prowadzenia działalności naukowej, zgodnie z poziomem 7 PRK.

Warto podkreślić, że na kierunku Praca socjalna procedura ustalania i akceptacji tematów prac dyplomowych jest wieloetapowa i zapewnia wysoką jakość merytoryczną realizowanych prac. Na początku ostatniego semestru promotorzy przekazują Koordynatorowi kierunku pełny wykaz planowanych prac dyplomowych, zawierający tytuły w języku polskim i angielskim i nazwisko recenzenta. Zestawienie to podlega następnie recenzji przez trzech niezależnych pracowników Katedry Pedagogiki Społecznej, którzy oceniają poprawność merytoryczną i zgodność tematów z profilem kształcenia. W przypadku zgłoszenia uwag promotor wraz ze studentem wprowadza odpowiednie korekty. Po dokonaniu zmian wykaz jest dodatkowo weryfikowany pod względem językowym przez nauczyciela ze znajomością języka obcego.

Tak przygotowany dokument Koordynator kierunku przedkłada na posiedzeniu Kolegium dziekańskiego, które wydaje opinię o dopuszczeniu tematów do realizacji. Dopiero po tej akceptacji prace są rejestrowane w dziekanacie, a wszelkie późniejsze zmiany — dotyczące tytułu, promotora czy składu komisji — wymagają ponownego zatwierdzenia przez Kolegium. Taki model zapewnia spójność tematyki prac z efektami uczenia się, wysoką jakość prac oraz transparentność całego procesu dyplomowania na kierunku Praca socjalna.

Podsumowując, tematyka prac dyplomowych na kierunku Praca socjalna jest ściśle związana z efektami uczenia się oraz z praktyką i badaniami prowadzonymi w dyscyplinie pedagogika. Na pierwszym stopniu projekt socjalny pozwala na praktyczne zastosowanie diagnozy i projektowania działań pomocowych, natomiast na drugim stopniu praca magisterska ma charakter w pełni badawczy i rozwija kompetencje analityczne, diagnostyczne i metodologiczne. Analiza tytułów prac z ostatnich dwóch lat potwierdza, że studenci podejmują aktualne problemy społeczne, badają funkcjonowanie instytucji pomocy społecznej oraz proponują rozwiązania oparte na dowodach. Prace dyplomowe stanowią tym samym ważny element weryfikacji kompetencji badawczych i przygotowania absolwentów do świadomego i profesjonalnego działania w systemie pomocy społecznej.

Sposoby dokumentowania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów

Proces dokumentowania i weryfikacji efektów uczenia się na kierunku Praca socjalna ma charakter systemowy, przejrzysty i adekwatny do specyfiki kształcenia na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia. Dobór metod oceniania wynika bezpośrednio z analizy zakładanych efektów uczenia się oraz aktualnych kart przedmiotów, a także z dokumentów programowych opublikowanych w Biuletynie Informacji Publicznej. Rozwiązania stosowane w ramach kierunku uwzględniają zarówno tradycyjne formy egzaminowania, jak i nowoczesne metody aktywizujące, umożliwiając wieloaspektową ocenę osiągniętej przez studentów wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Zastosowane formy dokumentowania są przy tym spójne z charakterem dyscyplin, w których osadzony jest kierunek, odzwierciedlają również potrzeby praktyki zawodowej pracownika socjalnego, wymagającego od absolwenta umiejętności analitycznych, diagnostycznych, komunikacyjnych oraz zdolności działania w warunkach zmienności społecznej.

W zakresie wiedzy dokumentowanie efektów uczenia się opiera się na szerokim wachlarzu metod, które pozwalają na sprawdzenie stopnia opanowania treści teoretycznych oraz rozumienia podstaw nauk społecznych i humanistycznych. Studenci weryfikowani są za pomocą testów wiedzy, egzaminów pisemnych i ustnych, kolokwii oraz zadań analitycznych obejmujących studium przypadku, analizę tekstów źródłowych i interpretację zagadnień kluczowych dla pracy socjalnej. Weryfikacja wiedzy odzwierciedla ponadto interdyscyplinarny charakter kierunku – obejmuje zarówno problematykę polityki społecznej i funkcjonowania instytucji wsparcia, jak i zagadnienia psychologiczne, socjologiczne, etyczne, kulturowe czy dotyczące praw człowieka. Dokumentowanie osiągnięcia efektów wiedzy odbywa się także poprzez prace pisemne, eseje tematyczne i eseje krytyczne, projekty badawcze oraz sprawozdania z badań, które pozwalają ocenić stopień zrozumienia współczesnych problemów społecznych oraz umiejętność ich teoretycznego ujęcia. W przypadku studiów II stopnia zakres metod jest dodatkowo rozszerzony o zadania wymagające samodzielności intelektualnej, takie jak analizy teoretyczne i metodologiczne, uczestnictwo w dyskusjach panelowych czy interpretacja złożonych przypadków społecznych.

Weryfikacja i dokumentowanie efektów uczenia się w zakresie umiejętności ma przede wszystkim charakter praktyczny i odzwierciedla realne wymagania stawiane pracownikom socjalnym. Studenci

poddawani są ocenie poprzez aktywność na zajęciach, udział w dyskusjach, przygotowanie ustnych i multimedialnych prezentacji, a także udział w analizach przypadków, które pozwalają na ocenę umiejętności diagnozy i prognozowania sytuacji społecznych. Znaczącą rolę odgrywają projekty – zarówno indywidualne, jak i grupowe – obejmujące planowanie i realizację interwencji socjalnych, konstruowanie projektów działań społecznych oraz analizę ich skuteczności. Istotnym elementem dokumentowania umiejętności są również raporty badawcze i analizy danych, które odzwierciedlają kompetencje metodologiczne studentów, ich zdolność formułowania problemów badawczych, konstruowania narzędzi oraz interpretacji wyników. Na studiach II stopnia metody te zyskują charakter bardziej zaawansowany i obejmują m.in. opracowanie projektów strategii lokalnych, projektów społecznych, analizę wielowymiarowych przypadków, projektowanie modeli interwencji czy prowadzenie symulowanych sesji mediacji i negocjacji. Dzięki temu dokumentowanie efektów uczenia się pozwala uchwycić zarówno warsztat praktyczny, jak i rozwój kompetencji analitycznych i badawczych, niezbędnych w pracy profesjonalnego pracownika socjalnego.

Kompetencje społeczne studentów dokumentowane są przy użyciu metod, które w sposób bezpośredni odnoszą się do zachowań, postaw i sposobu funkcjonowania w sytuacjach społecznych i zawodowych. W tym zakresie uczelnia wykorzystuje m.in. wypowiedzi ustne i refleksje pisemne dotyczące rozwoju kompetencji i planowania ścieżki zawodowej, zadania zespołowe, obserwację pracy grupowej oraz analizę nagrań dokumentujących interakcje między studentami. Ważną rolę odgrywają prace związane z projektami społecznymi – raporty, dokumentacja współpracy z partnerami lokalnymi, analiza wkładu indywidualnego czy ocena procesu realizacji działań społecznych. Kompetencje społeczne dokumentowane są także poprzez dzienniki praktyk, w których studenci opisują realizowane zadania oraz sposób ustalania priorytetów, a także poprzez analizy dylematów etycznych, raporty z działań na rzecz integracji społecznej, refleksje dotyczące mocnych i słabych stron oraz raporty zawierające autorskie propozycje innowacyjnych rozwiązań dla społeczności lokalnych. Na studiach II stopnia stosowane metody pozwalają na jeszcze pełniejszą ocenę dojrzałości społecznej, obejmując obserwację pracy studenta, symulacje sytuacji społecznych, analizę dokumentacji badawczej, samoocenę oraz zadania realizowane w warunkach szkoleniowych i tutorskich, które odzwierciedlają poziom gotowości do pełnienia roli lidera zespołu, organizatora działań społecznych czy mediatora.

Dokumentowanie efektów uczenia się osiąganych podczas praktyk zawodowych stanowi kluczowy element procesu weryfikacji, ponieważ umożliwia ocenę zachowań studentów w realnych warunkach pracy zawodowej. Praktyki dokumentowane są poprzez dzienniki praktyk, w których studenci szczegółowo opisują realizowane zadania i sposoby ustalania priorytetów, a także raporty podsumowujące oraz inne dokumenty przygotowywane pod opieką instytucji przyjmującej. Opiekunowie praktyk dokonują oceny postawy, zaangażowania oraz sposobu funkcjonowania studentów w środowisku instytucji pomocowych, co stanowi dodatkowy, formalny zapis efektów uczenia się. Elementem dokumentacji są również obserwacje dydaktyków, samoocena oraz refleksje pisemne dotyczące rozwoju kompetencji zawodowych. Taki sposób dokumentowania pozwala potwierdzić przygotowanie do wykonywania zawodu w zakresie planowania działania, przestrzegania zasad etycznych, komunikacji, współpracy oraz stosowania wiedzy w praktyce.

Istotnym komponentem procesu dokumentowania efektów uczenia się są także kompetencje językowe. Studenci weryfikowani są zgodnie z wymaganiami Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Na studiach I stopnia potwierdzają znajomość języka obcego na poziomie co najmniej B2, natomiast na studiach II stopnia – na poziomie B2+. Egzamin końcowy obejmuje sprawdzenie rozumienia tekstu, wypowiedzi pisemnej i ustnej oraz znajomości terminologii właściwej dla pracy socjalnej i nauk społecznych, co pozwala dokumentować przygotowanie studentów do pracy w

środowisku wielokulturowym oraz do uczestnictwa w międzynarodowych projektach i współpracy akademickiej.

Dokumenty potwierdzające osiągnięcia studentów na Uniwersytecie Opolskim są gromadzone i przechowywane zgodnie z obowiązującą w Uczelni instrukcją kancelaryjno-archiwalną, jednolitym rzeczowym wykazem akt, Regulaminem studiów oraz przepisami dotyczącymi dokumentacji przebiegu studiów. Proces archiwizacji obejmuje zarówno dokumenty wytwarzane w formie papierowej, jak i elektronicznej, zapewniając ich bezpieczeństwo, integralność oraz dostępność wyłącznie dla osób uprawnionych. Podstawowym narzędziem rejestracji wyników uzyskanych przez studentów jest system USOS, w którym utrwalane są wszystkie protokoły zaliczeń i egzaminów, decyzje dotyczące etapów studiów oraz informacje dokumentujące osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Dane zapisane w systemie USOS stanowią dokumentację trwałą i podlegają archiwizacji zgodnie z kategorią dokumentacji dotyczącej przebiegu studiów.

Materiały bezpośrednio potwierdzające osiągnięcia studentów – takie jak prace egzaminacyjne, testy, kolokwia, raporty, projekty, analizy przypadków, prezentacje oraz inne formy prac zaliczeniowych – przechowywane są przez nauczycieli akademickich przez okres określony w instrukcji kancelaryjno-archiwalnej Uczelni. Zazwyczaj po zakończeniu cyklu kształcenia (obronie prac dyplomowych) dokumentacja oceniania jest niszczona lub kasowana w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami. W przypadku materiałów wytwarzanych w formie tradycyjnej przechowywanie odbywa się w wersji papierowej, w sposób zapewniający ochronę przed uszkodzeniem lub utratą. Po upływie wymaganego okresu przechowywania dokumenty te są przekazywane do Archiwum Uniwersytetu Opolskiego, jeżeli posiadają odpowiednią kategorię archiwalną (np. B10, B25 lub B50), bądź podlegają brakowaniu zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Na kierunku dopuszcza się również wytwarzanie prac okresowych i zaliczeniowych w formie elektronicznej, w szczególności raportów badawczych, projektów grupowych, prezentacji multimedialnych czy prac przygotowywanych na platformach cyfrowych. Prace te stanowią równoważny dowód osiągnięcia efektów uczenia się i są przechowywane w formie cyfrowej w sposób zgodny z zasadami bezpieczeństwa informacji. Elektroniczne prace zaliczeniowe mogą być archiwizowane poprzez: zapis w systemach uczelni lub na dedykowanych w UO platformach dydaktycznych wykorzystywanych przez prowadzących zajęcia, przechowywanie ich na zabezpieczonych nośnikach lub dyskach sieciowych jednostek dydaktycznych, włączanie do cyfrowych repozytoriów kursów lub seminariów, archiwizację w ramach akt spraw studenckich, jeżeli dokument ma charakter trwały (np. prace projektowe stanowiące integralny element oceny końcowej). Elektroniczne formy dokumentacji podlegają takim samym zasadom klasyfikowania, przechowywania i brakowania jak dokumenty papierowe, przy uwzględnieniu wymogów bezpieczeństwa teleinformatycznego i ochrony danych osobowych.

Dokumentacja dotycząca dyplomowania, obejmująca prace dyplomowe, recenzje, raporty antyplagiatowe oraz protokoły egzaminów dyplomowych, przechowywana jest w dwóch postaciach: w systemie APD (Archiwum Prac Dyplomowych) jako forma podstawowa oraz w aktach studenta w wersji papierowej zgodnie z obowiązującym *Regulaminem studiów* i zasadami funkcjonowania archiwum uczelni. Po zakończeniu postępowania dyplomowego dokumentacja ta zostaje przekazana do Archiwum UO i przechowywana zgodnie z kategorią archiwalną właściwą dla dokumentacji przebiegu studiów. Dokumenty związane z realizacją praktyk zawodowych, takie jak dzienniki praktyk, zaświadczenia z instytucji oraz raporty przygotowywane przez studentów, przechowywane są przez jednostkę prowadzącą kierunek, a następnie włączane do dokumentacji przebiegu studiów i archiwizowane zgodnie z właściwymi kategoriami archiwalnymi. Szczególną uwagę zwraca się na

zachowanie ciągłości dokumentacji potwierdzającej osiągnięcie efektów uczenia się w środowisku praktyki oraz zgodność z wymaganiami dotyczącymi egzaminów i modułów praktyk.

Całość dokumentacji wytwarzanej w procesie kształcenia, niezależnie od formy jej utrwalenia (papierowej lub elektronicznej), przechowywana jest w sposób zapewniający bezpieczeństwo, kontrolę dostępu oraz możliwość odtworzenia dokumentów w przyszłości. System archiwizacji stosowany na Uniwersytecie Opolskim gwarantuje zgodność z przepisami o ochronie danych osobowych oraz przepisami kancelaryjno-archiwalnymi właściwymi dla uczelni publicznych, a także zapewnia przejrzystość i kompletność dokumentowania osiągnięć studentów.

Podsumowując, proces dokumentowania efektów uczenia się na kierunku Praca socjalna ma charakter spójny i systemowy, obejmując zarówno weryfikację wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, jak i formalne zasady archiwizacji wyników. Stosowane metody oceniania – od egzaminów, testów, analiz przypadków i projektów badawczych po obserwacje, dzienniki praktyk i dokumentację współpracy z instytucjami – są ściśle powiązane z charakterem kształcenia oraz wymaganiami zawodowymi pracownika socjalnego. Weryfikacja obejmuje również kompetencje językowe zgodnie z ESOKJ. Dokumenty potwierdzające osiągnięcia studentów gromadzi się i przechowuje zgodnie z regulaminami uczelnianymi, instrukcją kancelaryjno-archiwalną oraz zasadami bezpieczeństwa danych – zarówno w formie papierowej, jak i elektronicznej (USOS, APD oraz zabezpieczone repozytoria). Dzięki temu proces dokumentowania zachowuje przejrzystość, trwałość i zgodność z przepisami, a jednocześnie umożliwia pełne odzwierciedlenie rozwoju kompetencji studenta w toku kształcenia i praktyk zawodowych.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak zaleceń.	

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 3:

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Kadra realizująca zajęcia na kierunku Praca socjalna

Aktualnie w Instytucie Nauk Pedagogicznych zatrudnionych jest 47 pracowników. Wśród nich: 1 profesor nadzwyczajny, 6 doktorów habilitowanych na stanowisku profesora UO, 32 doktorów i 7 magistrów. Poza tym na kierunku Praca socjalna prowadzą zajęcia pracownicy zatrudnieni w innych Wydziałach UO, co jest związane z troską o prowadzenie zajęć zgodnie z kompetencjami, a dotyczy między innymi zajęć z zakresu socjologii, filozofii, prawa, etyki.

Kadra prowadząca zajęcia na kierunku Praca socjalna to zespół doświadczonych nauczycieli akademickich oraz praktyków, których kompetencje naukowe i zawodowe tworzą solidną podstawę wysokiej jakości kształcenia. Pracownicy Katedry Pedagogiki Społecznej oraz zapraszani specjaliści legitymują się udokumentowanym dorobkiem naukowym w obszarze pedagogiki społecznej, polityki

społecznej, pracy socjalnej i badań nad środowiskiem lokalnym, a także bogatym doświadczeniem praktycznym zdobywanym w różnych instytucjach pomocy i integracji społecznej.

Zaangażowanie kadry widoczne jest zarówno w rozwijaniu badań naukowych, jak i w stałym podnoszeniu kompetencji oraz aktualizowaniu wiedzy w odniesieniu do dynamicznie zmieniających się wyzwań społecznych. Dydaktycy kierunku łączą teorię z praktyką, opierając kształcenie na sprawdzonych metodach pracy socjalnej, rzetelnej diagnozie, współpracy z instytucjami środowiska zewnętrznego oraz własnym doświadczeniu zawodowym. Dzięki temu proces dydaktyczny ukierunkowany jest na kształtowanie u studentów umiejętności analitycznych, refleksyjności, kompetencji interpersonalnych oraz gotowości do podejmowania działań pomocowych w złożonych sytuacjach społecznych.

Jakość kształcenia wzmacnia codzienna praktyka dydaktyczna kadry, obejmująca regularną weryfikację osiągniętych efektów uczenia się, uczestnictwo w szkoleniach i projektach rozwojowych, prowadzenie badań naukowych oraz udział w inicjatywach społecznych i eksperckich. Wszystkie te działania sprawiają, że proces kształcenia przyszłych pracowników socjalnych jest spójny, aktualny i silnie zakorzeniony w realnych potrzebach praktyki pracy socjalnej oraz w misji UO jako uczelni odpowiedzialnej społecznie.

Kadrę prowadzącą kształcenie na kierunku Praca socjalna stanowią przede wszystkim pracownicy Katedry Pedagogiki Społecznej (8 osób) oraz Katedry Nauk Socjologicznych (3 osoby) działających w Instytucie Nauk Pedagogicznych UO oraz pracownicy Instytutu Nauk Prawnych (2 osoby) i Wydziału Teologicznego (2 osoby), a także Instytutu Historii (2 osoby). Kadrę wzbogacają także dłużej praktycy pracy socjalnej (1 osoba z tytułem doktora nauk społecznych). Zajęcia z technologii informacyjnej prowadzi administrator sieci lokalnej Wydziału Nauk Społecznych UO z 15 letnim doświadczeniem. Wśród 18 etatowych pracowników Uczelni, prowadzących zajęcia na kierunku Praca socjalna, 4 osoby zatrudnione są na stanowisku profesora, 11 na stanowisku adiunkta, 1 na stanowisku starszego wykładowcy, 1 na stanowisku wykładowcy i 1 na stanowisku administracyjnym. W tym 10 osób znajduje się na stanowisku badawczo-dydaktycznym, a pozostałe na stanowisku dydaktycznym. Większość kadry posiada wykształcenie pedagogiczne (9 osób), w tym 1 osoba łączy wykształcenie pedagogiczne i psychologiczne, 3 osoby mają wykształcenie socjologiczne, 2 osoby - teologiczne, 2 osoby - prawne, 1 osoba - historyczne, 1 osoba - filozoficzne, 1 osoba - informatyczne. Dwie osoby uzyskały tytuł profesora, 2 osoby mają stopień doktora habilitowanego, 12 posiada stopień doktora, 3 osoby - tytuł magistra.

Wśród 10 pracowników na stanowiskach badawczo-dydaktycznych większość (zgodnie z ich oświadczeniem) przypisana jest w 100% do dyscypliny pedagogika. Prawie wszyscy pracownicy prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku są przygotowani do prowadzenia zajęć w języku angielskim. Wszyscy posiadają kompetencje w zakresie prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Część pracowników regularnie w ramach swoich przedmiotów prowadzi kursy e-learningowe z wykorzystaniem platformy Moodle. Jedną z wykładowczyń (A. Franczyk) została powołana do bycia członkiem Zespołu ds. e-learningu na Wydziale Nauk Społecznych. Kadra pracy socjalnej w ostatnich latach przygotowała dwa podręczniki akademickie i skrypty:

- Żukiewicz Arkadiusz, Weissbrot-Koziarska Anna (red.), *Wybrane zagadnienia pracy socjalnej*, Uniwersytet Opolski, Opole 2022, 252 s., ISBN 978-83-7395-997-2.
- Weissbrot-Koziarska Anna, Żukiewicz Arkadiusz (red.), *Wybrane zagadnienia pracy socjalnej. Teoria i praktyka dla służby społecznej w XXI wieku*, Uniwersytet Opolski, Opole 2025, 190 s., ISBN 978-83-8332-079-3.

- Sikora Piotr, Weissbrot-Koziarska Anna, Kozak Małgorzata, Smertyha Zofia, Konieczna Ewelina, *Materiały merytoryczne z zagadnieniami sprawdzającymi wiedzę - skrypt dla uczestników szkolenia z zakresu I stopnia specjalizacji w zawodzie: pracownik socjalny*. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, Opole 2020.
- Sikora Piotr, Weissbrot-Koziarska Anna, Leszczyńska Barbara, Konieczna Ewelina, Markiewicz Zbigniew, *Materiały dydaktyczne z zagadnieniami egzaminacyjnymi - skrypt dla uczestników szkolenia z zakresu specjalizacji II stopnia w zawodzie pracownik socjalny*. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, Opole 2019.

Opublikowano również kolejny – piąty już – tom *Słownika*:

- Weissbrot-Koziarska Anna, Dąbrowska-Jabłońska Iwona (red.), *Słownik metod, technik i form pracy socjalnej, opiekuńczej i terapeutycznej*, T.5, Uniwersytet Opolski, Opole 2019, 174 s., ISBN 978-83-7395-841-8.
- Na ukończeniu są prace nad tomem 6. *Słownik metod, technik i form pracy socjalnej, opiekuńczej i terapeutycznej*, Uniwersytet Opolski, Opole.

Powstała także książka:

- Weissbrot-Koziarska Anna, Janik-Komar Joanna, Bąkowska Agnieszka (red.), *Trening pozytywnego starzenia się. Aktywizacja jako praktyka optymistycznej starości* 2020, Uniwersytet Opolski, 129 s., ISBN 978-83-7395-912.

Spośród osób prowadzących kształcenie na kierunku Praca socjalna trzy z nich zostały uhonorowane nagrodą Quality za pracę na rzecz podnoszenia jakości kształcenia w Uniwersytecie Opolskim (dr M. Gołowkin-Hudała – 2024; dr hab. I. Dąbrowska-Jabłońska, prof. UO – 2023; dr A. Franczyk – 2020).

Ponadto dr hab. A. Weissbrot-Koziarska 15.05.2019 r. otrzymała statuetkę „Niezapominajka”. Wyróżnienie to otrzymują osoby lub instytucje, które bezinteresownie angażują się na rzecz innych i wspierają MOPS w codziennej pracy. W 2024 r. została także Laureatką Programu *Lider z powołania* przyznawanej przez kapitułę redakcji Why Story osobom zaangażowanym w realizację zadań z zakresu pomocy społecznej.

Pani dr hab. Anna Weissbrot-Koziarska, prof. UO jest obecnie również Ekspertką w Zespole ds. Reformy Systemu Pomocy Społecznej przy MRPiPS oraz Członkinią Zarządu Polskiego Stowarzyszenia Szkół Pracy Socjalnej (od 2021) – weszła w skład 7-osobowego zarządu ogólnopolskiego stowarzyszenia edukatorów pracy socjalnej.

Dorobek naukowy pracowników

W dorobku kadry znajduje się ponad 100 publikacji o zasięgu krajowym i międzynarodowym.

Wybrane publikacje:

- Bocheńska-Brandt, Anna, Kanios Anna, Weissbrot-Koziarska Anna, *Competencies of people holding managerial positions in the sector geriatric care in Germany*, „Journal of Modern Science” 2024, vol. 56, nr 2, s.171-189. DOI:10.13166/jms/187201
- Kanios Anna, Weissbrot-Koziarska Anna, *Social Competencies of Students of Science and Social Majors for Volunteer Work*, „The Person and the Challenges: The Journal of Theology, Education, Canon Law and Social Studies Inspired by Pope John Paul II” 2024, vol. 14, nr 2, s.113-130. DOI:10.15633/pch.14208
- Konieczna Ewelina, Talu Ertugrul, *The Meaning of Symbolism of Colours in Fear-Themed Drawings of Polish and Turkish Children*, „Seminare. Poszukiwania naukowe”, 2024, vol. 45, nr 1, s.147-165. DOI:10.21852/sem.1824.

- Sikora Piotr (oprac. i red.), *Innowacyjne usługi społeczne ukierunkowane na wsparcie rodziny i dziecka wraz z planem wdrożenia*, Opole 2025, Fundacja Rozwoju Społecznego SPINACZ.
- Franczyk Agnieszka., Kurcz Weronika., *Leisure Time of Adults with Moderate and Severe Intellectual Disabilities*, [w:] *Acceptance, Participation, Solidarity. The importance of the interdisciplinary approach*, E. Dąbrowa (ed.), The Maria Grzegorzewska University Press, Warsaw 2024, p. 59-68. e-ISBN 978-83-67721-42-4, 978-83-67721-43-1 e-book, DOI: 10.5281/zenodo.10803349.
- Tomczak Kamila, Franczyk Agnieszka, Bruska Anna, Musialik Wanda, *Self-Esteem and Readiness to Solve Problems in University Students*, „Przegląd Badań Edukacyjnych” [Educational Studies Review] 2024, Vol. 2, nr 47, s. 107-126. DOI 10.12775/PBE.2024.018. ISSN 1895-4308.

W ramach przygotowania do awansu naukowego pracownicy na kierunku Praca socjalna biorą udział w stażach naukowych:

- W dniach 17.11–14.12.2025 r. dr E. Konieczna odbywa czterotygodniowy staż naukowy na Wydziale Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, realizowany w Zakładzie Socjopedagogicznych Problemów Młodzieży pod kierunkiem prof. Agnieszki Cybal-Michalskiej oraz w Zakładzie Poradnictwa Społecznego pod kierunkiem prof. Magdaleny Piorunek.
- W dniach 18-24.11.2024 dr A. Franczyk zrealizowała tygodniowy staż naukowy na Wydziale Studiów Edukacyjnych w Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu w Zakładzie Socjopedagogicznych Problemów Młodzieży, którego kierownikiem jest prof. zw. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska.
- Pracownicy kierunku Praca Socjalna byli wielokrotnie nagradzani za działalność naukową: dr hab. A. Weissbrot-Koziarska, prof. UO - Indywidualna Nagroda Rektora za działalność naukową za rok 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022, 2022/2023, 2024/2025; A. Franczyk - Indywidualna Nagroda Rektora za działalność naukową za rok 2024/2025; Nagroda Rektora za rok 2024/2025 - mgr Sławomir Kania; dr E. Konieczna - Indywidualna Nagroda Rektora za działalność naukową za rok 2022/2023.

Popularyzacja wiedzy i nauki

Kadra Pracy socjalnej jest zaangażowana w popularyzację wiedzy i nauki. Dr hab. A. Weissbrot-Koziarska, prof. UO oraz dr P. Sikora świadczyli usługi eksperckie w Projekcie MRPiPS *Kooperacje 3D – model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin*. Działanie 2.5 *Skuteczna pomoc społeczna*. POWR.02.05.00 – IP.03-00-014/17. Wniosek finansowany z EFS i MRPiPS. Projekt realizowany był w latach 2018-2021 na terenie województwa śląskiego, małopolskiego, łódzkiego i opolskiego.

Dr hab. A. Weissbrot-Koziarska, prof. UO i dr E. Konieczna realizowały projekt V4, ID 2221003, *School education in the era of pandemic and post-pandemic in Poland, the Czech Republic and Slovakia – 2022-2023*. Efektem tych działań są książki: A. Weissbrot-Koziarska i in., *Teachers in the pandemic. The Polish, Czech and Slovakian perspective* (2023); E. Konieczna i in., *Educational experiences of school communities in the COVID-19 pandemic and post-pandemic periods. Good practices and recommendations. Poland – Czechia – Slovakia* (2023).

Prof. UO Anna Weissbrot-Koziarska na konferencji Kuratorium Oświaty mówiła o edukacji jutra. Była to regionalna konferencja warsztatowa pn. „Rozwój kompetencji życiowych poprzez realizację projektów międzynarodowych eTwinning i Erasmus+” Wydarzenie odbyło się 2 grudnia 2025 roku w Opolskim Centrum Edukacji. Konferencja była okazją, by promować edukacyjne programy unijne, a także wymieniać się dobrymi praktykami i doświadczeniem. W spotkaniu wzięli udział dyrektorzy i nauczyciele szkół oraz placówek oświatowych, którzy chcą realizować projekty w ramach programów Erasmus+ i eTwinning. Wydarzenie otworzyła Opolska Kurator Oświaty Joanna Raźniewska, po której

dr hab. Anna Weissbrot-Koziarska, prof. UO wygłosiła wykład „Czy dzisiaj kształcimy na jutro?”. Prorektor ds. kształcenia UO zwróciła uwagę na wyzwania, które stoją przed współczesną edukacją i konieczność elastycznego reagowania na wymagania rynku pracy. Konferencję zakończyły warsztaty tematyczne będące częścią Programu eTwinning. Spotkanie zorganizowały Kuratorium Oświaty w Opolu oraz działający w kuratorium Regionalny Punkt Informacyjny Narodowej Agencji Programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności Regionalnej w Opolu.

Istotnym elementem popularyzacji wiedzy prowadzonej w ramach kierunku Praca socjalna jest zaangażowanie studentów w projekty badawcze oraz upowszechnianie ich rezultatów. Efektem współpracy dr Eweliny Koniecznej są m.in. publikacje napisane we współautorstwie ze studentkami Viktorią Kiriakovą i Lesią Fihel. W artykułach zaprezentowano analizę symboliki rysunków dzieci z Polski i Ukrainy doświadczających wojny, przyczyniając się do upowszechniania wiedzy o tym, jak najmłodszy radzą sobie z traumą konfliktu zbrojnego.

Dr P. Sikora jest uznanym edukatorem i popularyzatorem nauki zwłaszcza w środowiskach senioralnych. Jest stałym uczestnikiem Rad programowych wielu instytucji działających na rzecz osób starszych, m.in. Centrum Informacyjno-Edukacyjnego Senior w Opolu, gdzie wspiera naukowo dwa funkcjonujące tam kluby „Klub stylu życia” oraz „Klub sensu życia”. Dr P. Sikora bardzo aktywnie pod względem naukowym wspiera działalność Uniwersytetów Trzeciego Wieku w regionie dbywając wiele niezwykle pozytywnie ocenianych wykładów popularyzujących naukę.

Dr Piotr Sikora jest od wielu lat redaktorem naczelnym Kwartalnika „Empowerment Senior”. Czasopismo to m.in. popularyzuje wiedzę, która może być w praktyce wykorzystywana przez osoby starsze. Stałe pozycje Kwartalnika to m.in.: *Instrumenty wsparcia społecznego seniorów w woj. opolskim* (w tym poradnictwo prawne nt. dostępu do usług socjalnych, procedur korzystania ze wsparcia dla osób starszych w publicznych jednostkach pomocy społecznej, opieki zdrowotnej, instytucjach systemu zabezpieczenia społecznego, informacje o bieżących projektach realizowanych w instytucjach pomocy i integracji społecznej dedykowanych osobom starszym bądź ich opiekunom); *Kulturalia* (promocja działalności senioralnych zespołów artystycznych Śląska Opolskiego m.in. muzycznych, teatralnych, tanecznych, promocja twórczości artystów w III tercji życia m.in. poeci, malarze, rzeźbiarze, fotograficy), *Biografie* (dział przybliżający doświadczenia osób starszych, aktywnych pomimo wieku w wielu wymiarach życia społecznego, gospodarczego, kulturalnego i politycznego, których osobiste historie mogą stanowić ważną inspirację do podejmowania indywidualnej aktywności przez seniorów), *Gerontopedagogicos* (promocja instytucji edukacyjnych ukierunkowanych na działania na rzecz osób starszych, w tym w szczególności Trzeciego Wieku, działań edukacyjnych w ośrodkach wsparcia dziennego); *Opolskie 65 plus* – pozycja kwartalnika o charakterze informacyjno-promocyjnym, dotycząca inicjatyw podejmowanych w ramach FUNDUSZY EUROPEJSKICH DLA OPOLSKIEGO 2021-2027 na rzecz osób starszych, w tym niesamodzielnych; *kolumny dedykowane specjalistom i instytucjom* działającym w obszarze pracy z osobami starszymi, promujące teoretyczne i praktyczne innowacje senioralnej pracy socjalnej.

Dr K. Kupis w okresie X do XI 2025 r. organizowała i koordynowała warsztaty z zakresu komunikacji w rodzinie w ramach grantu Opolskiego Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych (OWCiP). A. Franczyk w VI 2024 zrealizowała warsztaty rozwijające umiejętność współpracy dla młodzieży z OHP w Radomsku oraz dla wychowanków Domu Dziecka w Nysie w ramach projektu „Równe szanse” (Stowarzyszenie Ludzi Aktywnych Horyzonty).

Kadra kierunku Praca socjalna regularnie popularyzuje wiedzę i wyniki swoich badań, biorąc udział w konferencjach o zasięgu lokalnym, ogólnopolskim i międzynarodowym, np. A. Weissbrot-Koziarska

wystąpiła w ocenianym okresie na 24 konferencjach, dr E. Konieczna na 16, dr A. Franczyk na 24, dr J. Janik-Komar na 6.

Należy również wspomnieć o przedsięwzięciu realizowanym w roku akademickim 2020/2021, czyli w czasie pandemii Covid-19 – **prowadzenie przez pracowników WSN zajęć online dla uczniów szkół średnich**. Pomysłodawczynią i koordynatorką tego przedsięwzięcia była prof. UO dr hab. Anna Weissbrot-Koziarska, ówczesna dziekan Wydziału Nauk Społecznych UO. Zajęcia miały na celu wsparcie psychologiczne młodych ludzi, pomoc w przygotowaniach do matury, poszerzenie ich wiedzy oraz rozwój zainteresowań, dotyczących różnych dyscyplin nauki. Projekt zyskał bardzo duży oddźwięk i bardzo pozytywne opinie. Wzięło w nim udział kilkuset uczniów. W to przedsięwzięcie zaangażowanych było łącznie 38 nauczycieli akademickich z Wydziału Nauk Społecznych. Wśród nich oczywiście dydaktycy, realizujący zajęcia na kierunku Praca socjalna: dr. A. Franczyk, mgr S. Kania, dr A. Kopczak-Wirga, dr E. Sobieraj, dr m. Pietrzak.

Obsada zajęć

Obsługa procesu dydaktycznego na kierunku Praca socjalna jest w większości realizowana przez pracowników INP, a w szczególności przez pracowników KPS, których charakterystykę przedstawiono w **Materiale 4. Charakterystyka nauczycieli akademickich**. Wyjątek stanowi obsada takich przedmiotów jak *Wychowanie fizyczne, Języki obce, Filozofia, Kursy humanistyczne*, które są prowadzone przez pracowników innych instytutów/wydziałów. Podobnie realizowane są *Kursy ogólnouczelniane (kursy do wyboru)*, których celem jest poszerzenie wiedzy studentów o dziedziny nie związane ze studiowanym kierunkiem. Z tego też powodu wybrany kurs jest oferowany przez inną jednostkę UO niż prowadząca kształcenie na studiowanym kierunku (<https://bss.uni.opole.pl/kursy-zmienne-ogolnouczelniane/>).

Z danych zawartych w **Materiale 4. Charakterystyka nauczycieli akademickich** wynika, że zarówno liczba nauczycieli akademickich, ich dorobek naukowy oraz posiadane przez nich kwalifikacje i kompetencje dydaktyczne dają gwarancję prawidłowo prowadzonego procesu dydaktycznego.

Katedrę Pedagogiki Społecznej tworzy zespół badaczy o wyraźnie zróżnicowanych, komplementarnych zainteresowaniach. Kierownik Katedry, dr hab. Anna Weissbrot-Koziarska, prof. UO, koncentruje się na problematyce starzenia się i pracy socjalnej w cyklu życia. Jej aktywność naukowa obejmuje zagadnienia przemocy wobec osób starszych, profilaktyki i polityki senioralnej, współpracy międzysektorowej oraz uczenia się przez całe życie. Jest autorką licznych publikacji dotyczących seniorów i rodziny, współpracuje z regionalnymi instytucjami polityki społecznej oraz uczestniczy w projektach badawczych, także o charakterze międzynarodowym.

Dr Ewelina Konieczna prowadzi badania nad dzieckiem, w tym nad rysunkiem jako narzędziem diagnozy i terapii, analizując jego emocjonalny i symboliczny wymiar. Zajmuje się także bezpieczeństwem dzieci w środowisku cyfrowym i rozwojem diagnozy pedagogicznej. Jest aktywną uczestniczką projektów międzynarodowych dotyczących edukacji, a w 2025 roku zrealizowała staż naukowy na UAM. Specjalizuje się w analizie rysunku dziecka w perspektywie hermeneutycznej i kulturowej.

Dr hab. Iwona Dąbrowska-Jabłońska, prof. UO, rozwija badania nad wsparciem osób z niepełnosprawnościami, seniorami oraz środowiskowymi formami pomocy. Jej prace dotyczą integracji społecznej, edukacji dorosłych i diagnoz środowiskowych. Jest współredaktorką istotnych publikacji dotyczących pracy socjalnej, w tym pięciu tomów *Słownika metod, technik i form pracy socjalnej, opiekuńczej i terapeutycznej*, a ponadto współtworzy liczne diagnozy społeczne na rzecz Uczelni. Uczestniczy w projektach o dużej skali finansowej, dotyczących doskonalenia dydaktyki i rozwoju kompetencji pracowników.

Dr Piotr Sikora specjalizuje się w polityce społecznej, organizowaniu usług społecznych i współpracy międzysektorowej. Bierze udział w pracach nad ogólnopolskimi rozwiązaniami systemowymi, takimi jak model „Kooperacje 3D” czy rekomendacje dotyczące centrów usług społecznych (CUS) i mieszkalnictwa wspomaganego. Jego dorobek obejmuje ekspertyzy ministerialne, działalność redaktorską w obszarze aktywnego starzenia się oraz współtworzenie materiałów szkoleniowych dla pracowników socjalnych.

Dr Joanna Janik-Komar zajmuje się problematyką starzenia się, pracą socjalną wobec osób starszych, aktywizacją seniorów, edukacją w starości oraz profilaktyką zdrowia psychicznego w późnej dorosłości. Interesuje się także wolontariatem senioralnym, integracją międzypokoleniową oraz instytucjonalnymi formami wsparcia osób starszych i niesamodzielnych.

Dr Agnieszka Franczyk zajmuje się pedagogiką i psychologią społeczną, prowadząc badania nad włączaniem osób z niepełnosprawnością intelektualną, funkcjonowaniem młodzieży i studentów, stresem, dobrostanem i wytrwałością (grit). Analizuje również postawy wobec nowych technologii i wykorzystania narzędzi AI w edukacji. Jest autorką monografii poświęconej jakości życia osób z głębszą niepełnosprawnością intelektualną oraz twórczynią narzędzi badawczych i sondaży dla organizacji społecznych wspierających osoby z niepełnosprawnością.

Dr Zdzisław Markiewicz prowadzi badania nad supervizją pracy socjalnej, wsparciem pracowników socjalnych oraz problemami etycznymi i prawnymi związanymi z pomocą społeczną. Koncentruje się na funkcjonowaniu domów pomocy społecznej, instytucji opiekuńczych i dylematach opieki nad osobami w wieku podeszłym. Łączy perspektywę naukową z doświadczeniem praktycznym, analizując jakość wsparcia w placówkach całodobowych.

Nauczyciele akademickich są kompleksowo przygotowani pod względem merytorycznym i dydaktycznym, a ich kompetencje są związane z dyscypliną w ramach, której odbywa się kształcenie. Zajęcia na kierunku obsadzane są zgodnie z dorobkiem naukowym i zainteresowaniami badawczymi pracowników, a także uwzględniają ich kompetencje dydaktyczne. Kadre wzbogacają także dłużej praktycy pracy socjalnej np. dr Zdzisław Markiewicz - wieloletni Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie (MOPR) w Opolu. Pół etatu realizuje również mgr Aleksandra Buchta, posiadająca wieloletnie doświadczenie zawodowe na stanowiskach: pracownik socjalny, starszy pracownik socjalny, specjalista pracy socjalnej (od 2015 r. do 2024). Od października 2024 r. jest kierownikiem Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego w Chróścicach, a także kierownikiem Klubu Seniora w Dobrzeniu Wielkim. Natomiast mgr Sławomir Kania – pracownik etatowy UO – założył i prowadzi Pracownię Profilaktyki Pozytywnej w Opolu. Jest mediatorem, socjoterapeutą oraz trenerem umiejętności wychowawczych, ekspertem ds. uzależnień i zachowań ryzykownych przy projektowaniu Polityki społecznej dla Regionalnego Centrum Polityki Społecznej w Łodzi.

Obsada zajęć na kierunku Praca socjalna jest procesem planowanym w sposób uporządkowany, transparentny i zgodny z zasadami zapewniania jakości kształcenia obowiązującymi w UO. Za przygotowanie propozycji obsady odpowiedzialny jest przede wszystkim Koordynator kierunku, który dokonuje doboru prowadzących w ścisłym porozumieniu z Dziekanem Wydziału Nauk Społecznych oraz kierownikiem Katedry Pedagogiki Społecznej. Współpraca tych trzech podmiotów zapewnia, że obsada zajęć jest zgodna zarówno z programem studiów, jak i z kompetencjami dydaktycznymi oraz naukowymi poszczególnych pracowników.

Przy ustalaniu obsady zajęć kluczową rolę odgrywa analiza kompetencji kadry dydaktycznej. Każdy nauczyciel akademicki wypełnia Kartę kompetencji dydaktycznych, w której wykazuje kwalifikacje, doświadczenie zawodowe i osiągnięcia naukowe istotne dla prowadzenia określonych przedmiotów. Informacje te stanowią podstawę do przyporządkowania odpowiednich przedmiotów właściwym

specjalistom, tak aby treści programowe były realizowane przez osoby posiadające adekwatne przygotowanie badawcze i merytoryczne, co jest szczególnie ważne na kierunku o profilu ogólnoakademickim, jakim jest Praca socjalna.

Obsada zajęć jest także powiązana z obowiązującym pensum dydaktycznym oraz z zasadami równomiernego obciążenia dydaktycznego pracowników. Uwzględnia się tu zarówno zakres zatrudnienia, jak i bieżące zadania naukowe czy organizacyjne. W razie potrzeby do prowadzenia zajęć zapraszani są również doświadczeni praktycy z instytucji pomocy społecznej, co dodatkowo wzmacnia praktyczny wymiar kształcenia i umożliwia studentom kontakt z aktualną praktyką zawodową.

Cały proces przydzielania zajęć dydaktycznych zakończony jest przedstawieniem propozycji Dziekanowi WNS, który zatwierdza ją jako część organizacji roku akademickiego. Tak ustrukturyzowany system zapewnia, że realizacja programu odbywa się w oparciu o kompetentną kadre, przy zachowaniu wysokich standardów dydaktycznych i zgodności z misją kierunku oraz strategią UO.

Osoby wyznaczone do prowadzenia zajęć zobowiązane są do: przygotowania ich zgodnie z aktualną Kartą przedmiotu, uzupełnienia Teczki przedmiotowej, realizowania zajęć według planu zajęć zatwierdzonego przez Dziekana WNS. Nauczyciele akademicki zobowiązani są do zweryfikowania zgodności przydziału obciążeń dydaktycznych i jego pisemnej akceptacji. Jest ona równoznaczna z uznaniem przez nauczyciela akademickiego, że posiada on odpowiednią wiedzę, umiejętności i kompetencje do prowadzenia powierzonego mu przedmiotu.

Wśród zajęć zaplanowane zostały przedmioty, które prowadzą do osiągania przez studentów kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej. Na kierunku Praca socjalna przedmioty te można podzielić na dwie grupy. Pierwsza z nich to przedmioty służące zdobywaniu wiedzy oraz umiejętności badawczych, tzn. zajęcia metodologiczno-metodyczne, które wyposażają studenta w podstawową wiedzę i kompetencje niezbędne do prowadzenia działalności naukowo-badawczej. Zaliczają się do nich: *Wprowadzenie do metodologii badań społecznych*, *Metodyczne podstawy projektu socjalnego*, *Techniki i narzędzia diagnozowania w pracy socjalnej* (pierwszy stopień studiów) oraz *Metodologia nauk społecznych*, *Metodyka działań w pracy socjalnej*, *Projekty społeczne* (drugi stopień studiów). Drugą grupę stanowią przedmioty badawcze dla studentów mające na celu wykorzystanie teorii w praktyce: *Warsztat badawczy pracownika socjalnego*, *Seminarium dyplomowe – projekt socjalny* (pierwszy stopień studiów) oraz *Seminarium magisterskie*, *Proseminarium badawcze*, *Doskonalenie warsztatu badawczego pracownika socjalnego* (drugi stopień studiów).

Łączenie przez nauczycieli akademickich działalności dydaktycznej z działalnością naukową

Nauczyciele akademicki na kierunku Praca socjalna łączą działalność dydaktyczną z działalnością naukową oraz włączają studentów w prowadzenie działalności naukowej, m.in. poprzez Naukowe Koło Pracowników Socjalnych. Przykładem tego może być ostatnia konferencja zrealizowana w UO pod hasłem: *Siła poMOCY. Jak wspierać zdrowie psychiczne osób starszych* (03.12.2025) podczas, której wystąpiła studentka I roku PS, prezentując wstępne wyniki badań przeprowadzonych wśród seniorów. Ponadto studenci przygotowali konkursowe postery na temat sposobów wspierania zdrowia psychicznego osób starszych. Wśród prelegentów znaleźli się pracownicy KPS: dr J. Janik-Komar, mgr A. Buchta i dr A. Franczyk.

Działalność dr Eweliny Koniecznej stanowi przykład efektywnego łączenia dydaktyki z pracą naukową poprzez aktywne włączanie studentów w realne procesy badawcze i publikacyjne. Współautorskie artykuły przygotowane wspólnie ze studentkami, tj. Viktorą Kiriakova i Lesią Fihel oraz studentami studiów magisterskich (publikacja E. Konieczna, *Symbolika lęku w kulturze i na rysunkach dzieci* – po recenzjach, w druku) stanowią nie tylko efekt pracy dydaktycznej, ale i przykład skutecznego rozwijania kompetencji metodologicznych studentów w praktyce.

Założenia, cele i skuteczność prowadzonej polityki kadrowej

Polityka kadrowa Katedry Pedagogiki Społecznej bazuje na *Strategii rozwoju Instytutu Nauk Pedagogicznych Uniwersytetu Opolskiego na lata 2021-2027* <https://inp.uni.opole.pl/strategia-rozwoju/> oraz na *Strategii rozwoju Uniwersytetu Opolskiego w latach 2021-2027* <https://wns.uni.opole.pl/nowa-strategia-rozwoju-universytetu-opolskiego-w-latach-2021-2027/>

Określana jest z jednej strony potrzebami naukowymi i badawczymi jednostki, z drugiej dydaktycznymi, ale także nakierowana jest na zaspokojenie potrzeb, ambicji i aspiracji zawodowych pracowników realizujących zajęcia na kierunku Praca socjalna. Istotnym celem działania władz INP i Kierownika KPS jest wspieranie młodej kadry w awansie naukowym. Statut Uniwersytetu Opolskiego (Uchwała Nr 64/2019 Senatu UO), który w § 39 ust. 1 przypisuje Rektorowi prowadzenie polityki kadrowej Uczelni, obejmującej m.in. zatrudnianie, ocenianie i powierzanie funkcji nauczycielom akademickim. Instytut wykonuje politykę kadrową w ramach kompetencji określonych w *Statucie UO* oraz w aktach wykonawczych wydawanych przez Rektora.

Zatrudnianie nauczycieli akademickich w Instytucie odbywa się zgodnie z zasadami określonymi w Zarządzeniu Nr 12/2022 Rektora Uniwersytetu Opolskiego z dnia 1 kwietnia 2022 r. w sprawie zatrudniania nauczyciela akademickiego w trybie otwartego konkursu, a w przypadkach szczególnych – zgodnie z Zarządzeniem Nr 13/2022 Rektora UO w sprawie zatrudniania nauczyciela akademickiego poza otwartym konkursem. Procedury konkursowe są prowadzone w sposób otwarty, przejrzysty i oparty na kryteriach merytorycznych, zgodnie z zasadami OTM-R wdrożonymi na Uniwersytecie Opolskim. Zmiany warunków zatrudnienia nauczycieli akademickich realizowane są w oparciu o Zarządzenie Nr 14/2022 Rektora UO.

Zakres obowiązków nauczycieli akademickich określa Zarządzenie Nr 70/2018 Rektora Uniwersytetu Opolskiego z dnia 14 września 2018 r. w sprawie szczegółowego zakresu obowiązków nauczycieli akademickich, natomiast zasady wykonywania zajęć dydaktycznych i przeliczniki godzin dydaktycznych wynikają z właściwych zarządzeń rektorskich regulujących pensum dydaktyczne. Organizację pracy pracowników Uczelni określa Regulamin Pracy Uniwersytetu Opolskiego, wprowadzony Zarządzeniem Nr 28/2023 Rektora UO, który normuje prawa i obowiązki pracowników oraz porządek pracy.

Ocena okresowa nauczycieli akademickich prowadzona jest zgodnie z Regulaminem okresowej oceny nauczycieli akademickich Uniwersytetu Opolskiego, ustanowionym zarządzeniem Rektora i obejmującym ocenę działalności naukowej, dydaktycznej oraz organizacyjnej. Uzupełnieniem systemu ocen są badania ankietowe studentów realizowane w oparciu o Regulamin ankiet studenckich Uniwersytetu Opolskiego oraz procedurę SDJK-O-U8, które stanowią narzędzie oceny jakości kształcenia i podstawę do planowania działań doskonalących.

Polityka kadrowa Instytutu uwzględnia również postanowienia Strategii Rozwoju Instytutu Nauk Pedagogicznych Uniwersytetu Opolskiego, która wskazuje rozwój kadry jako element priorytetowy. Dokument ten zakłada wspieranie ścieżek kariery zawodowej, w tym umożliwianie awansu naukowego, zwiększanie dostępności do działań podnoszących kwalifikacje, a także rozwijanie systemów motywacyjnych opartych na jakości działalności naukowej i dydaktycznej. Strategia przewiduje ponadto wspieranie aktywności pracowników w zakresie publikacji naukowych, udziału w projektach badawczych oraz współpracy międzynarodowej.

Realizacja polityki kadrowej obejmuje racjonalne kształtowanie obciążeń dydaktycznych w oparciu o obowiązujące przepisy wewnętrzne, powierzanie zajęć zgodnie z kompetencjami merytorycznymi oraz, zgodnie z zapisami strategii Instytutu, włączanie praktyków zewnętrznych w proces kształcenia. Pracownicy Instytutu uczestniczą także w procesach decyzyjnych poprzez udział w pracach Rady

Instytutu oraz zespołów odpowiedzialnych za kierunki studiów, zgodnie ze Statutem UO oraz Regulaminem Organizacyjnym Uniwersytetu Opolskiego.

W efekcie polityka kadrowa Instytutu Nauk Pedagogicznych UO charakteryzuje się ścisłym powiązaniem z wewnętrznymi regulacjami Uniwersytetu oraz strategicznym ukierunkowaniem na rozwój potencjału kadrowego. Jej celem jest zapewnienie wysokiego poziomu merytorycznego działalności naukowej i dydaktycznej, stabilności zatrudnienia oraz efektywnego zarządzania zasobami ludzkimi zgodnie z długofalowymi celami Uczelni i Instytutu.

Zgodnie z zasadami obowiązującymi w UO (*Regulamin Pracy UO*) pensum dydaktyczne jest ustalane Zarządzeniem Rektora na dany rok akademicki. Zgodnie z Zarządzeniem nr 47/2024 z dnia 10 czerwca 2024 r. pensum dydaktyczne pracowników zatrudnionych na stanowiskach dydaktycznych wynosi, w zależności od stanowiska, od 270 do 360 godzin rocznie, przy czym 270 godzin dotyczy asystenta w pierwszych dwóch latach pracy (później ta liczba wzrasta do 360 godzin). Pensum dydaktyczne pracowników zatrudnionych na stanowiskach badawczo-dydaktycznych zależy od posiadanego stopnia lub tytułu naukowego i wynosi 180 godzin dla profesorów, 210 godzin dla profesorów uczelni oraz 240 godzin dla pozostałych pracowników. Osoby wyróżniające się aktywnością (w tym aktywnością naukową) mogą uzyskać zniżki, sięgające nawet 50% pensum. O takie zniżki mogą na przykład wnioskować osoby kierujące grantami NCN (do 60 godzin zniżki) oraz osoby pełniące funkcje związane z administracją (również do 60h zniżki).

Jednym z celów polityki kadrowej jest zagwarantowanie, by pracownicy nie byli obciążani zajęciami dydaktycznymi znacznie ponad swoje pensum. W minionym roku zatrudniono jedną osobę na pół etatu na stanowisku wykładowcy.

Pierwsze zatrudnienie nauczyciela akademickiego jest najczęściej na czas określony z możliwością przedłużenia na czas nieokreślony, co pozwala stymulować pracownika do dalszego rozwoju. Władze INP wspierają rozwój naukowy pracowników poprzez m.in.: przyjazną politykę przydzielania obciążeń dydaktycznych i organizacyjnych, wspieranie wyjazdów na konferencje, staże naukowe, wspieranie naukowej współpracy międzynarodowej, w tym zapraszanie gości z innych ośrodków naukowych. Stosuje się politykę udzielania pracownikom urlopów naukowych, co ma na celu umożliwienie przygotowania się do awansu naukowego.

Podnoszenie kwalifikacji kadry

Pracownicy otrzymują także wsparcie w podnoszeniu kwalifikacji poprzez możliwość uczestnictwa w szkoleniach, warsztatach, studiach podyplomowych oraz kursach i szkoleniach podnoszących kompetencje dydaktyczne. Co ważne, pracownicy z tego wsparcia chętnie korzystają. Na przykład, w latach 2018-2019 w ramach projektu „Zintegrowany Program Rozwoju Uniwersytetu Opolskiego”, realizowanego w ramach Programu Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, wykładowcy na kierunku Praca socjalna uczestniczyli w kilkunastu szkoleniach i kursach, w tym: I. Dąbrowska-Jabłońska, E. Konieczna, A. Janik-Komar, A. Franczyk, S. Kania, I. Sobieraj). Były to m.in. szkolenia z języka angielskiego w dydaktyce akademickiej, grywalizacji w dydaktyce akademickiej, statystyki w dydaktyce akademickiej, nerodydaktyki w praktyce akademickiej, design thinking w dydaktyce akademickiej, learning by doing, projektu jako metody w dydaktyce akademickiej, umiejętności tutorskich dla nauczycieli akademickich oraz nowych technologii w dydaktyce akademickiej.

Ocena pracowników

Instytut prowadzi kompleksową ocenę jakości kadry. W procesie doskonalenia kadry wykorzystywane są wyniki oceny okresowej. Ocena przeprowadzana jest co dwa lata i obejmuje takie kryteria jak: rozwój naukowy, dorobek dydaktyczny, dorobek organizacyjny, ocena studentów. Anonimowe ankiety studenckie przeprowadzane pod koniec każdego semestru za pośrednictwem systemu USOS. Opinie o

zajęciach są dostępne dla dyrekcji instytutu, władz wydziału, a przede wszystkim dla samych prowadzących zajęcia, dla których mają one być pomocne w doskonaleniu się. Opinie o wszystkich składowych zajęciach są również udostępniane koordynatorowi przedmiotu (zwykle wykładowcy), który jest odpowiedzialny za jakość całego przedmiotu. Informacje zwrotne - średnia ocena oraz ewentualne komentarze studentów są dostępne dla nauczycieli po jakimś czasie, również w USOS, w zakładce Wyniki ankiet. Kryteria ogólne w ocenie nauczycieli akademickich określa załącznik nr 6 do Regulaminu przeprowadzenia okresowej oceny nauczyciela akademickiego zatrudnionego w Uniwersytecie Opolskim. Przedstawiają się one następująco:

Działalność naukowa

Granty i staże

Grupa A: uzyskany grant krajowy lub międzynarodowy, patent zagraniczny, wybitne osiągnięcie w zakresie opracowania i wdrożenia oryginalnego rozwiązania projektowego, konstrukcyjnego, technologicznego. W przypadku gdy kwota grantu przekracza jeden milion złotych punkty liczą się podwójnie.

Grupa B: udział w grantie w UO w charakterze wykonawcy, staż zagraniczny (min. 3 miesiące) w jednostce uwzględnianej w rankingu ARWU, patent krajowy.

Grupa C: aplikacja o grant, staż zagraniczny (min. 3 miesiące) w jednostce nie uwzględnianej w rankingu ARWU. Grupa D: staż zagraniczny krótszy niż 3 miesiące; staż krajowy, udział w konferencji międzynarodowej z referatem w jęz. obcym, udział w konferencji naukowej akredytowanej przez stosowne Towarzystwo Naukowe z referatem (nauki medyczne). Wpływ działalności naukowej na funkcjonowanie społeczeństwa i gospodarki Zgodnie z art. 267. 1. 3) Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym z dnia 20 lipca 2018 r.

Dydaktyka

Grupa A – pozyskanie grantu na uruchomienie nowego kierunku studiów, przygotowanie materiałów do przedmiotu w języku obcym, prowadzenie zajęć z przedmiotu obowiązkowego w języku obcym [nie dotyczy neofilologów oraz zajęć prowadzonych w języku ojczystym pracownika], przygotowanie programu kierunku, przygotowanie i prowadzenie zajęć z wykorzystaniem nowatorskiej metodologii dydaktyki, redaktor studenckiego zeszytu naukowego, kierowanie studiami podyplomowymi, prowadzenie pracy dyplomowej wyróżnionej w konkursie krajowym lub zagranicznym, opieka nad pracą studencką wyróżnioną w konkursie krajowym lub zagranicznym, kierowanie cyklicznymi wydarzeniami artystycznymi, nagrody i wyróżnienia branżowe.

Grupa B – przygotowanie materiałów e-learningowych, prowadzenie zajęć z przedmiotu nieobowiązkowego w języku obcym [nie dotyczy neofilologów oraz zajęć prowadzonych w języku ojczystym pracownika], przygotowanie programu studiów podyplomowych, pozyskanie grantu na uruchomienie staży, wystaw, plenerów, warsztatów artystycznych lub innych form wspierania edukacji wyższej, nagrody i wyróżnienia uzyskane przez studentów pod opieką pracownika.

Grupa C – opieka nad kołem naukowym, organizowanie innych form ruchu studenckiego (organizacja wycieczek, opieka nad kołami zainteresowań), aplikowanie o grant na uruchomienie nowego kierunku, przedmiotu, staży, warsztatów artystycznych lub innych form wspierania edukacji wyższej, prowadzenie zakończonych obroną prac dyplomowych (w przeliczniku 10 wypromowanych prac = 1 pkt).

Działalność organizacyjna

Funkcje pełnione na uczelni i poza nią

Grupa A – rektor, prorektor, członek Polskiej Akademii Nauk, Polskiej Akademii Umiejętności, Akademii Młodych Uczonych PAN, Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego, członek z wyboru zagranicznego

towarzystwa naukowego, członek władz międzynarodowego lub zagranicznego towarzystwa naukowego, członek Rady Doskonałości Naukowej,

Grupa B – osoba pełniąca funkcję kierowniczą na uczelni, dyrektor instytutu, kierownik ogólnouczelnianej jednostki dydaktycznej, koordynator kierunku, członek Komitetu Ewaluacji Naukowej, Polskiej Komisji Akredytacyjnej, Konwentu Rzeczników, Rady Młodych Naukowców, innego organu doradczego powołanego przez centralne organy administracji państwowej lub organy Unii Europejskiej, członek Komisji Dyscyplinarnej ds. Nauczycieli Akademickich przy Radzie Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego, członek zespołu eksperckiego powołanego przez organy lub instytucje państwowe oraz instytucje zagraniczne lub międzynarodowe, redaktor naczelny czasopisma z ministerialnego wykazu, członek komitetu nauk PAN, członek władz krajowego towarzystwa naukowego, pełnomocnik ds. dyscypliny (do roku 2019).

Grupa C – rzecznik dyscyplinarny, senator, członek komisji lub zespołu uczelnianego, przedstawiciel Uniwersytetu w gremiach niewymienionych w grupie A i B, pełnomocnik rektora, redaktor czasopisma z listy ministerialnej, członek kolegium redakcyjnego czasopisma z listy ministerialnej.

Działalność na rzecz uczelni

Grupa A – udział w zespołach przygotowujących akredytację kierunku (krajową lub zagraniczną) oraz zespołach koordynujących pozyskiwanie danych na potrzeby ewaluacji.

Grupa B – kierownik katedry lub koordynator/kierownik zespołu, kierownik kliniki, kierownik oddziału klinicznego, kierownik zakładu klinicznego, kierownik zakładu medycznego, sekretarz redakcji czasopisma, przewodniczący/sekretarz komitetu organizacyjnego konferencji, koordynator Erasmus+, kierownik zakładu (do roku 2019).

Grupa C – członkostwo w komisjach i zespołach wydziałowych/instytutowych, organizacja festiwalu nauki, aktywna działalność na rzecz rekrutacji (wyjazdy do szkół, zajęcia dla uczniów i studentów itd.), pełnienie innych funkcji w uczelni niewymienionych w pozostałych punktach.

Współpraca z otoczeniem

Grupa A – pozyskanie środków zewnętrznych (projekty, opinie, ekspertyzy, sponsoring), pełnienie roli zewnętrznego ewaluatora, wdrożenia i aplikacje produktów uwzględniane w ocenie parametrycznej, organizacja/współorganizacja konferencji międzynarodowej, wdrożenie nowych metod prewencji, diagnostyki lub terapii lub nowych rozwiązań organizacyjnych w ochronie zdrowia (dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu).

Grupa B – udokumentowana współpraca ze szkołami i innymi interesariuszami zewnętrznymi, recenzowanie prac naukowych, prowadzenie strony www oraz profilu w mediach społecznościowych, organizacja/współorganizacja konferencji krajowej.

Grupa C – aktywna działalność na rzecz promocji kierunków studiów, wywiady dla prasy, popularyzacja nauki, organizacja/współorganizacja konferencji lokalnej.

System wspierania i motywowania kadry do rozwoju naukowego

Nagrody dla nauczycieli akademickich są przyznawane zarówno za działalność naukową, jak i dydaktyczną, wychowawczą i organizacyjną. Nagrody za działalność naukową mogą być przyznane za oryginalne i twórcze osiągnięcia naukowe udokumentowane: publikacjami naukowymi, mającymi istotny wpływ na stan wiedzy i kierunki dalszych badań, pracami konstrukcyjnymi, technologicznymi i projektowymi, charakteryzującymi się nowatorskim, naukowym podejściem do problemu; za uzyskanie stopnia naukowego lub tytułu naukowego; za uzyskanie patentów oraz wdrożenie prac naukowych; za organizowanie i kierowanie pracą zespołu badawczego, który osiągnął wyróżniające wyniki badawcze oraz za szczególną dbałość i troskę o rozwój kadry naukowej.

Nagrody za działalność dydaktyczną, wychowawczą i organizacyjną są przyznawane za konkretne przedsięwzięcia, które spowodowały istotną poprawę efektów pracy dydaktycznej i wyników kształcenia; autorstwo lub współautorstwo wyróżniających się podręczników, skryptów, przewodników metodycznych, programów nauczania, filmów itp.; uzyskanie bardzo dobrych wyników w ankietach, w których studenci oceniają zajęcia dydaktyczne; szczególne osiągnięcia w działalności wychowawczej; udokumentowane, wyróżniające się prace organizacyjne na rzecz rozwoju uczelni, jej wydziałów i innych jednostek organizacyjnych, a także za pozyskiwanie środków finansowych ze źródeł zewnętrznych na badania naukowe, działalność dydaktyczną i inną.

W ramach działalności organizacyjnej, doceniane są: udokumentowane, wyróżniające się prace organizacyjne na rzecz rozwoju uczelni, jej wydziałów i instytutów, a także innych jednostek organizacyjnych; wsparcie władz instytutu w przygotowaniu do ewaluacji jakości działalności naukowej; praca w stałych komisjach, zespołach roboczych działających na rzecz uczelni jej wydziałów i instytutów, a także innych jednostek organizacyjnych, inicjowanie, koordynowanie i praca na rzecz współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Nagrody Rektora UO mogą być również przyznane nauczycielom akademickim za całokształt osiągnięć naukowych, artystycznych, dydaktycznych i organizacyjnych. Rektor może przyznać nauczycielom akademickim nagrody indywidualne i zespołowe I, II i III stopnia. Zasady przyznawania nagród Rektora UO określone są w załączniku nr 12 do regulaminu przyznawania nagród Rektora UO; zarządzenie nr 45/2025 Rektora Uniwersytetu Opolskiego z dnia 20 maja 2025 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu wynagradzania pracowników w Uniwersytecie Opolskim. Nagrodę Rektora w badanym okresie otrzymało kilka osób realizujących zajęcia na kierunku Praca socjalna.

Pracownikom naukowo-dydaktycznym przyznawane są także nagrody *Quality* za działalność na rzecz podnoszenia jakości kształcenia w UO. Przyznawane są pracownikom badawczo-dydaktycznym i dydaktycznym Uniwersytetu Opolskiego za okres 3 lat poprzedzających przyznanie nagrody. O przyznaniu nagród decyduje Rektor na podstawie rekomendacji Komisji ds. nagród Quality, zwanej dalej Komisją. Komisja powoływana jest przez Rektora na okres kadencji Rektora. Komisji przewodniczy prorektor właściwy ds. kształcenia i studentów. W skład Komisji, poza prorektorem właściwym ds. kształcenia i studentów, wchodzi dziekan oraz pełnomocnik rektora ds. jakości kształcenia. Przewodniczący Komisji może zaprosić inne osoby z głosem doradczym, w tym przedstawicieli związków zawodowych. Komisja przy przyznawaniu nagród bierze pod uwagę wysoką jakość pracy dydaktycznej, wybitne osiągnięcia w realizacji procesu dydaktycznego i wprowadzeniu nowatorskich rozwiązań w procesie kształcenia (Załącznik nr 13 do Regulaminu wynagradzania). Nagrodę *Quality* w badanym okresie otrzymały trzy osoby realizujące zajęcia na kierunku Praca socjalna.

Istotnym elementem wsparcia kadry akademickiej w rozwoju naukowym jest możliwość korzystania z urlopów naukowych, które tworzą realne warunki do intensywnej pracy badawczej i budowania dorobku naukowego. Przykładem funkcjonowania tego systemu jest sytuacja dr Eweliny Koniecznej, która w roku akademickim 2022/2023 oraz 2023/2024 skorzystała z semestralnych urlopów naukowych. Tego typu urlopy umożliwiają koncentrację np. na realizacji projektów badawczych oraz rozwijaniu kompetencji metodologicznych, co w przypadku dr Eweliny Koniecznej przełożyło się na zwiększenie aktywności naukowej i jakości prowadzonych badań. Jednocześnie stanowią one wyraźny sygnał instytucjonalnego wsparcia dla kadry – pokazując, że jednostka tworzy warunki sprzyjające pogłębianiu dorobku naukowego i systematycznemu podnoszeniu kwalifikacji pracowników. Przyznawanie urlopów naukowych jako narzędzia rozwoju kadry świadczy także o strategicznym podejściu jednostki do wzmacniania potencjału badawczego kadry, co motywuje do podejmowania dalszych działań i budowania prestiżu naukowego Uczelni.

Podsumowując, kadra kierunku Praca socjalna tworzy zespół o wysokich kwalifikacjach naukowych i praktycznych, łączący doświadczenie akademickie z realnym działaniem w sektorze pomocy społecznej. Pracownicy prowadzą aktywną działalność badawczą, publikują, realizują projekty i pełnią funkcje eksperckie, a jednocześnie systematycznie podnoszą kompetencje dydaktyczne, co przekłada się na wysoką jakość kształcenia. Obsada zajęć odbywa się w sposób uporządkowany, na podstawie kart kompetencji, w uzgodnieniu Koordynatora kierunku, Dziekana i kierownika katedry, co gwarantuje spójność programu i właściwe dopasowanie treści do specjalizacji prowadzących. Działania te, zgodne ze strategią UO, wzmacniają potencjał kierunku, jego powiązania z praktyką oraz ciągłe doskonalenie jakości kształcenia.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak zaleceń.	

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 4:

.....

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Baza dydaktyczna Instytutu Nauk Pedagogicznych stanowi kluczowy element infrastruktury wspierającej realizację programu studiów na kierunku Praca socjalna, zarówno na poziomie pierwszego, jak i drugiego stopnia. Obejmuje ona zespół nowoczesnych, dobrze wyposażonych przestrzeni dydaktycznych, naukowych i administracyjnych, umożliwiających prowadzenie zajęć w formie wykładów, ćwiczeń, warsztatów, seminariów oraz zajęć terenowych i praktycznych.

Baza ta została zaprojektowana w sposób zapewniający studentom komfortowe i funkcjonalne warunki uczenia się, sprzyjające rozwijaniu kompetencji zawodowych, społecznych i badawczych. Umożliwia prowadzenie procesu kształcenia w formule tradycyjnej oraz zdalnej, zgodnie z aktualnymi standardami technologicznymi i dydaktycznymi obowiązującymi w Uniwersytecie Opolskim. Na stronie Biura Dydaktyki i Jakości Kształcenia UO (<https://jakoscksztalcenia.uni.opole.pl/zdalne-zajecia-dydaktyczne-kompendium-uo/>) znajdują się konkretne wytyczne i podstawy prawne na temat kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, wsparcia merytorycznego i technicznego w przypadku sytuacji nagłych i kryzysowych. Było to niezwykle pomocne w czasie pandemii Covid-19. Na stronach jakości kształcenia UO znajduje również Model reagowania na sytuacje kryzysowe i monitorowania procesu kształcenia w sytuacjach nadzwyczajnych - Procedura SDJK-O-U17. Celem procedury jest określenie zasad w ramach Wewnętrznego Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia dotyczących realizacji procesu kształcenia w sytuacjach kryzysowych (np. w czasie pandemii, zagrożenia katastrofą budowlaną, zagrożenia siłą żywiołową i inną), szczególnie w zakresie realizacji zajęć, które mogą być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

na kierunkach prowadzonych w Uniwersytecie Opolskim. Procedura obejmuje wszystkie kierunki studiów i poziomy kształcenia w Uniwersytecie Opolskim.

W niniejszej części raportu przedstawiono charakterystykę infrastruktury dydaktycznej i naukowej wykorzystywanej w realizacji programu kształcenia na kierunku Praca socjalna, ze szczególnym uwzględnieniem jej stanu, funkcjonalności, zasobów technicznych oraz sposobów doskonalenia i dostosowywania do potrzeb studentów oraz wymagań współczesnej edukacji akademickiej. Szczegóły dotyczące tej części znajdują się w **Załączniku do Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie.**

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak zaleceń.	

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 5:

.....

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym stanowi jeden z kluczowych filarów funkcjonowania kierunku Praca socjalna w Uniwersytecie Opolskim. Jej zakres obejmuje zarówno etap projektowania i doskonalenia programu studiów, jak i jego bieżącą realizację, w tym organizację praktyk zawodowych, projektów społecznych oraz działań o charakterze naukowo-badawczym i promocyjnym.

Zakres i formy współpracy

Kierunek utrzymuje stałe relacje z szerokim gronem instytucji i organizacji działających w obszarze pomocy i integracji społecznej, polityki społecznej, zdrowia, edukacji i rynku pracy. Wśród najważniejszych partnerów znajdują się m.in.: miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej (MOPS, GOPS, MGOPS), centra usług społecznych (CUS), domy pomocy społecznej (DPS) i środowiskowe domy samopomocy (ŚDS), Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne w Chróścicach, organizacje pozarządowe (np. Hospicjum Opolskie, Fundacja Dom Rodzinnej Rehabilitacji Dzieci z Porażeniem Mózgowym), Uniwersytety Trzeciego Wieku, a także instytucje samorządowe i podmioty sektora zdrowia i edukacji współpracujące w zakresie diagnozy i wsparcia środowisk lokalnych.

Współpraca realizowana jest w różnych formach: poprzez umowy i porozumienia o organizacji praktyk, wolontariat, wspólne projekty edukacyjne i badawcze, wizyty studyjne, konsultacje programów studiów, udział przedstawicieli instytucji w Radzie programowej kierunku.

Wpływ współpracy na koncepcję i program kształcenia

Prowadzone działania w obszarze współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym mają na celu stałe dostosowywanie programu studiów do aktualnych potrzeb rynku pracy oraz zmian zachodzących w sferze usług społecznych. Dzięki temu absolwenci kierunku Praca socjalna są lepiej przygotowani do wykonywania zawodu i elastycznego reagowania na wyzwania współczesnej polityki społecznej.

Uzyskane w ten sposób informacje służą modyfikacji treści przedmiotów, dostosowaniu efektów uczenia się do aktualnych wyzwań zawodowych oraz wprowadzaniu nowych elementów praktycznych i projektowych do programu studiów (np. komponentów związanych z pracą socjalną z seniorami, kiedy po konsultacjach z Radą programową, wprowadzono przedmioty do wyboru z tego zakresu, a było bezpośrednią odpowiedzią na zgłaszane przez pracodawców zapotrzebowanie). Coroczne spotkania Rady programowej stanowią bowiem kluczowe forum wymiany uwag na temat doskonalenia form realizacji procesu kształcenia

Współpraca z praktykami i instytucjami społecznymi wpływa także na dobór tematów prac dyplomowych, zakres badań terenowych prowadzonych przez studentów oraz tematykę seminariów i projektów społecznych.

Pracodawcy z obszaru pomocy społecznej uczestniczą w targach pracy organizowanych w Uniwersytecie Opolskim co pozwala na bezpośrednią weryfikację oczekiwań rynku pracy i promocję kompetencji naszych studentów.

W ramach współpracy organizowane są wizyty studyjne w instytucjach, umożliwiające bezpośrednią obserwację warunków pracy, struktury organizacyjnej oraz specyfiki funkcjonowania różnorodnych placówek (np. MOPR, hospicjum, zakład karny, warsztaty terapii zajęciowej, ośrodek interwencji kryzysowej, CAS, COM, DDP, DPS itp.), zapoznanie się z infrastrukturą, wyposażeniem oraz narzędziami wykorzystywanymi w codziennej pracy socjalnej oraz nawiązanie bezpośredniego kontaktu z kadrą placówki, co ułatwia późniejsze poszukiwanie miejsc praktyk, staży czy pracy.

Przykładem jest coroczna wizyta studentów II roku w Areszcie Śledczym w Opolu, podczas której poznają specyfikę pracy kuratorów sądowych i działów penitencjarnych i roli pracownika socjalnego w kontekście wsparcia osób przygotowujących się do opuszczenia zakładu karnego, wizyty w Domu Pomocy Społecznej Sióstr Franciszkanek w Opolu, Centrum Aktywizacji Społecznej w Opolu, Centrum Seniora, Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnym w Chróścicach, czy wizyty studentów w Komendzie Miejskiej Policji w Opolu.

Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi umożliwia wspólne prace badawczo-rozwojowe, mające na celu udoskonalanie istniejących oraz opracowywanie nowych programów kształcenia, rozwiązań metodycznych i programów o charakterze wychowawczym, edukacyjnym, terapeutycznym, profilaktycznym, zapewnia doradztwo naukowo-badawcze, konsultacje metodyczne oraz prowadzenie ekspertyz; umożliwia organizację szkoleń, seminariów, konferencji naukowych (np. wspólnie Polskim Stowarzyszeniem Montessori zorganizowano w dniach 2 – 4 czerwca 2023 roku IX edycję Polskich Dni Montessori „Uczyć się bez granic. Pedagogika Marii Montessori inspiracją dla współczesnej edukacji) oraz wymianę materiałami naukowymi, publikacjami oraz innymi informacjami zwiększającymi poziom merytoryczno-metodyczny partnerów.

Ta aktywna współpraca z interesariuszami zewnętrznymi ma także na celu wzbogacanie procesu kształcenia oraz tworzenie warunków sprzyjających zdobywaniu praktycznych kompetencji zawodowych przez studentów, a także zwiększaniu atrakcyjności kształcenia w UO i jego powiązania z realnym środowiskiem pracy, co znacząco podnosi konkurencyjność absolwentów Uniwersytetu Opolskiego na rynku pracy.

Zgodnie z programem studiów część zajęć dydaktycznych prowadzona jest przez interesariuszy zewnętrznych – doświadczonych praktyków pracy socjalnej, pracowników instytucji pomocowych. Ich udział zapewnia studentom kontakt z realnymi wyzwaniami zawodowymi, aktualnymi procedurami prawnymi oraz najnowszymi metodami pracy z klientem. Przykładem są zajęcia pn. Superwizja w pracy socjalnej (na drugim stopniu) prowadzone przez Dyrektora MOPR w Opolu Pana Dr Zdzisława Markiewicza. Innym przykładem są przedmioty prowadzone zarówno na studiach pierwszego, jak i

drugiego stopnia, przez Panią mgr Aleksandrę Buchtę, która na co dzień pełni funkcję kierownika Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego w Chróścicach, a także kierownika Klubu Seniora w Dobrzeniu Wielkim w Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnym w Chróścicach.

Praktyki zawodowe i projekty społeczne

Stała współpraca z instytucjami pomocy społecznej i organizacjami pozarządowymi umożliwia realizację praktyk śródrocznych i ciągłych w autentycznym środowisku zawodowym, zgodnym z profilem kształcenia. Studenci odbywają praktyki w zróżnicowanych placówkach, co pozwala na nabycie doświadczenia w różnych obszarach pracy socjalnej – od wsparcia rodzin po pracę z osobami starszymi, z niepełnosprawnościami czy w kryzysie bezdomności. Pełny opis dot. organizacji i realizacji praktyk zawodowych znajduje się w **Załączniku do Kryterium 2. Realizacja programu studiów**.

Ponadto w ramach zajęć projektowych studenci przygotowują i realizują projekty społeczne odpowiadające na rzeczywiste potrzeby lokalnych społeczności i partnerów instytucjonalnych. Takie działania rozwijają kompetencje organizacyjne, komunikacyjne i badawcze, a jednocześnie wzmacniają współpracę Uczelni z regionem.

Dzięki współpracy z organizacjami pozarządowymi możliwa była realizacja projektów badawczych i społecznych. Współpraca ta jest szczególnie widoczna w działalności Studenckiego Koła Naukowego Pracowników Socjalnych (SKNPS). Członkowie Koła, we współpracy z NGO, inicjują i realizują konkretne projekty, które odpowiadają na realne potrzeby społeczne. Prowadzone są wspólne badania terenowe (np. ankietyzacja środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym) we współpracy z lokalnymi fundacjami.

Podjęmowane są inicjatywy społeczne/Wolontariat: Studenci z SKNPS, we współpracy z Caritasem lub PCK, organizują zbiórki żywności, odzieży lub akcje informacyjne (np. dotyczące profilaktyki zdrowotnej dla seniorów). W ramach tej współpracy studenci realizują swoje projekty społeczne i prace magisterskie. Podobną współpracę podejmują również pracownicy (np. cykl projektów wspierających osoby z niepełnosprawnościami "Siła Kobiet" realizowanych we współpracy z Opolskim Stowarzyszeniem Rehabilitacji, finansowanym ze środków PFRON, czy współpraca z Fundacją INTRA przy realizacji projektów: „Człowiek + kultura, czyli pozytywna integracja społeczna przez sztukę” – promocja integracji międzypokoleniowej, dofinansowanym ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury i "Centrum Rozwoju Seniorów", dofinansowane z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach programu ASOS 2020.

Udział pracowników Katedry Pedagogiki Społecznej (KPS) w pracach programowych dotyczących opracowania *Wojewódzkiej strategii polityki społecznej i lokalnych strategii rozwiązywania problemów społecznych* oraz współpraca pracowników KPS z instytucjami zewnętrznymi, między innymi przy tworzeniu strategicznych dokumentów dotyczących analizy problemów społecznych w regionie oraz analiza dokumentów uwzględniających priorytetowe warunki pomocy, dostarcza wiedzy na temat kierunku rozwoju polityki społecznej i potrzeb w regionie To z kolei wpływa na tworzenie programów studiów podyplomowych i atrakcyjnej oferty edukacyjnej, dopasowanej do potrzeb lokalnej społeczności. Odpowiedzią na te potrzeby była np. organizacja studiów podyplomowych z Psychogerontologii, dla pracowników służb społecznych z regionu. W 2025 roku zrealizowaną drugą edycję tych studiów. Studia te ukończyło łącznie 80 osób.

Z kolei w grudniu 2025 r. zakończono realizację szkolenia w zakresie specjalizacji z organizacji pomocy społecznej – było to w ramach Projektu „Opolskie Spójne i Aktywne Społecznie”, realizowany w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027. Szkolenie to ukończyło 25 osób. Pracodawcy z obszaru pomocy społecznej uczestniczą w targach pracy organizowanych w

Uniwersytecie Opolskim co pozwala na bezpośrednią weryfikację oczekiwań rynku pracy i promocję kompetencji naszych studentów.

Monitoring form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji

Proces współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest monitorowany i oceniany w celu zapewnienia jego skuteczności i wpływu na jakość kształcenia. Za koordynację tych działań odpowiadają wydziałowe komisje ds. jakości kształcenia.

Corocznie realizowane są spotkania Rady programowej kierunku Praca socjalna w celu omówienia opinii o programie studiów i efektach uczenia się oraz wymiany uwag na temat doskonalenia form realizacji procesu kształcenia.

Prowadzona jest ankietyzacja dotycząca stopnia realizacji efektów uczenia się w czasie praktyk ciągłych, w celu zebrania informacji zwrotnych dotyczących przydatności treści kształcenia i przygotowania studentów do zawodu po zakończeniu praktyki.

Prowadzona jest także wewnętrzna ankietyzacja studentów i pracowników obejmująca ocenę jakości kształcenia i wsparcia dydaktycznego (procedury ogólnouczelniane: *Procedura oceny jakości kształcenia dokonywanej przez nauczycieli akademickich* - SDJK-O-U9; *Procedura oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów* - SDJK-O-U8).

Prowadzone są również wywiady ze grupowe ze studentami dotyczące programów studiów, treści programowych i organizacji procesu uczenia się (*Procedura wewnętrzna WNS - Procedura zgłaszania przez studentów postulatów, uwag, skarg i zażaleń na kierunku studiów*).

Wyniki tych działań są formalnie dokumentowane (protokoły, wyniki ankietyzacji, sprawozdania itp.) i wykorzystywane do ciągłego doskonalenia programu studiów, korygowania treści programowych oraz wzmacniania konkretnych kompetencji, co gwarantuje wysoką jakość kształcenia na kierunku Praca socjalna.

Wpływ współpracy na rozwój kierunku

Systematyczna współpraca z otoczeniem społecznym i zawodowym przyczynia się do trwałego rozwoju kierunku Praca socjalna, zapewnia jego aktualność i zgodność z praktyką zawodową, a także wzmacnia wizerunek UO jako uczelni otwartej, społecznie odpowiedzialnej i zaangażowanej w rozwiązywanie problemów regionu.

Efektem tej współpracy jest także stałe doskonalenie efektów uczenia się — zarówno w zakresie wiedzy teoretycznej, jak i umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych. Opinie i rekomendacje interesariuszy zewnętrznych, w tym przedstawicieli instytucji pomocy społecznej, organizacji pozarządowych i administracji samorządowej, są regularnie uwzględniane przy ich aktualizacji. Dzięki temu efekty uczenia się odzwierciedlają rzeczywiste wymagania rynku pracy oraz oczekiwania wobec przyszłych pracowników socjalnych, przygotowanych do działania w złożonych kontekstach społecznych, międzyinstytucjonalnych i kulturowych. Dla przykładu w 2023 roku dokonano aktualizacji programu studiów pierwszego stopnia, a w 2024 roku — studiów drugiego stopnia.

Z kolei badania interesariuszy wewnętrznych — głównie studentów studiów pierwszego i drugiego stopnia — pokazały, że potrzebne są kolejne modyfikacje w tym zakresie. Działania w tym zakresie są już w toku, w marcu 2026 roku będą poddane konsultacjom społecznym i po nich trafią pod obrady Senatu UO.

Współpraca z otoczeniem zawodowym sprzyja również rozwijaniu kompetencji refleksyjnych, etycznych i komunikacyjnych, niezbędnych w pracy z człowiekiem i grupą społeczną, a także wspiera kształtowanie postawy zaangażowania obywatelskiego i odpowiedzialności społecznej — zgodnie z misją kierunku i wartościami Uniwersytetu Opolskiego.

Matryca wpływu interesariuszy – plan wdrożenia

W ramach doskonalenia procesu kształcenia oraz zwiększenia transparentności przepływu informacji zwrotnej od interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, kierunek Praca socjalna planuje wdrożyć matrycę wpływu interesariuszy. Narzędzie to pozwoli w sposób systematyczny dokumentować pełną ścieżkę oddziaływania zgłoszonych wniosków na program studiów. Matryca obejmie cztery kluczowe elementy:

Wniosek – zgłoszenie pochodzące od interesariuszy (np. studentów, absolwentów, pracodawców, opiekunów praktyk, nauczycieli akademickich).

Decyzja – sposób rozpatrzenia wniosku przez Koordynatora kierunku, Radę programową lub organy wydziałowe.

Zmiana – wskazanie konkretnego elementu programu, który ulega modyfikacji (np. treść sylabusu, metoda weryfikacji efektów uczenia się, modyfikacja efektu przedmiotowego, rozszerzenie treści praktycznych).

Dowód – dokument potwierdzający wprowadzenie zmiany (np. data decyzji Rady programowej, decyzja Dziekana, aktualizacja w USOS, wykaz zmian w programie studiów).

Matryca będzie stanowiła załącznik do dokumentacji jakości kształcenia, umożliwiając jednoznaczne prześledzenie drogi „wniosek - działanie - efekt”. Jej wdrożenie pozwoli na pełniejszą dokumentację współpracy z interesariuszami, a także wzmocni ciągłość i spójność procesu doskonalenia programu studiów.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak zaleceń.	

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 6:

.....

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Rola umiędzynarodowienia procesu kształcenia w koncepcji kształcenia i planach rozwoju kierunku.

Umiędzynarodowienie stanowi istotny element koncepcji kształcenia na kierunku Praca socjalna i jest konsekwentnie realizowane poprzez rozszerzanie współpracy międzynarodowej. W ostatnich latach działania jednostki koncentrowały się na włączaniu w proces kształcenia doświadczeń wynikających z realnej współpracy akademickiej z uczelniami i instytucjami zagranicznymi, co znacząco wzmacnia zarówno profil praktyczny kierunku, jak i kompetencje zawodowe studentów.

W planach studiów uwzględniono treści odnoszące się do funkcjonowania systemów pomocy społecznej w różnych krajach europejskich oraz standardów pracy socjalnej akcentowanych w ramach współpracy międzynarodowej. Do programu kształcenia wprowadzono moduły ukierunkowane na rozwój kompetencji społecznych, kulturowych i międzykulturowych, a także treści dotyczące współczesnych wyzwań, z którymi mierzą się służby społeczne w Europie. Akcent położono również na rozwijanie umiejętności językowych i umiejętność pracy w zespołach międzynarodowych.

Proces umiędzynarodowienia programu studiów jest obecnie silnie powiązany z szeroką i systematyczną współpracą międzynarodową, w szczególności z ośrodkami akademickimi w Czechach i na Słowacji. Kluczowymi partnerami dydaktyczno-naukowymi są m.in.: University of Ostrava, Silesian University in Opava, University of Hradec Králove, Matej Bel University w Bańskiej Bystrzycy oraz Ambis

University. Współpraca obejmuje mobilności kadry i studentów, udział w projektach badawczych, wykłady zagranicznych ekspertów, wizyty studyjne oraz udział w konferencjach międzynarodowych. Katedra Pedagogiki Społecznej aktywnie uczestniczy w programie Erasmus+, realizując coroczne mobilności pracowników. Do Instytutu przyjeżdżają również studenci z Hiszpanii i Turcji, uczestnicząc w zajęciach i praktykach zawodowych, co wzbogaca środowisko dydaktyczne o perspektywę międzykulturową i umożliwia studentom bieżący kontakt ze zróżnicowanymi doświadczeniami edukacyjnymi. Proces kształcenia wzbogacany jest także poprzez wykłady i seminaria prowadzone przez zagranicznych ekspertów, a od 2025 roku realizowany jest stały cykl wykładów międzynarodowych poświęconych problematyce pracy socjalnej oraz współczesnym wyzwaniom społecznym.

W ostatnich latach rozwój kierunku zmierza do dalszego wzmacniania europejskiego wymiaru kształcenia, poprzez poszerzanie współpracy międzynarodowej, wdrażanie rekomendacji wynikających z projektów europejskich oraz zwiększanie udziału studentów i kadry w mobilnościach edukacyjnych. Umiedzynarodowienie stało się w ten sposób trwałym i integralnym elementem jakości kształcenia na kierunku Praca socjalna, bezpośrednio odpowiadając na oczekiwania rynku pracy i potrzeby zawodów pomocowych w dynamicznie zmieniającej się przestrzeni europejskiej.

Aspekty programu studiów i jego realizacji, które służą umiedzynarodowieniu, ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia w językach obcych. Podnoszenie kwalifikacji językowych jest realizowane przede wszystkim poprzez lektoraty języka obcego. Efekty uczenia się, dotyczące znajomości języka obcego są osiągane na studiach pierwszego stopnia na kierunku Praca socjalna, stacjonarnych i niestacjonarnych, w ramach przedmiotu *Język obcy*. Jednostka ogólnouczelniana Centrum Języków Obcych Uniwersytetu Opolskiego (CJO) zapewnia studentowi możliwość wyboru następujących języków na różnych poziomach od A1 do C1 wg *Europejskiego Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy*: angielskiego, francuskiego, niemieckiego, rosyjskiego, włoskiego, hiszpańskiego, portugalskiego. Zajęcia dla studentów stacjonarnych studiów pierwszego stopnia odbywają się w wydzielonych blokach czasowych, zarezerwowanych dla lektoratów CJO. Dla każdego Wydziału przewidziane są dwa bloki - poranny i popołudniowy w różnych dniach tygodnia. Bloki trwają 4,5 godziny i obejmują 3 grupy ćwiczeniowe. Zapisanie się na lektorat następuje poprzez rejestrację elektroniczną (<http://www.ul.uni.opole.pl>). Student ma możliwość realizacji lektoratów z języka obcego między drugim a piątym semestrem studiów licencjackich. Wybór semestru zależy od potrzeb studenta oraz możliwości CJO. Punkty zostają przypisane w semestrze IV (3 pkt. ECTS) i w semestrze V (3 pkt. ECTS i 1 pkt. ECTS za egzamin). Egzamin końcowy weryfikuje osiągnięcie efektów uczenia się zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

Studenci studiów drugiego stopnia na kierunku Praca socjalna (stacjonarnych i niestacjonarnych) mają możliwość realizacji przedmiotu Język obcy na poziomie B2+, z elementami poprzez elementy języka specjalistycznego w pracy socjalnej. Kurs ten ma na celu doskonalenie umiejętności w zakresie języka obcego, działalności akademickiej i zawodowej, w tym pracy ze źródłami specjalistycznymi, prezentacji wyników badań oraz uczestnictwa w środowisku międzynarodowym. Studenci mają dodatkową możliwość korzystania z materiałów językowych on-line dostępnych poprzez Bazy publikacji i czasopism Biblioteki UO.

Stopień przygotowania studentów do uczenia się w językach obcych oraz sposoby weryfikacji osiągnięcia wymaganych kompetencji językowych

Kształcenie językowe na kierunku Praca socjalna realizowane jest zgodnie z uczelnianym systemem nauczania języków obcych, prowadzonym przez Centrum Języków Obcych Uniwersytetu Opolskiego. Zajęcia językowe mają na celu osiągnięcie przez studentów poziomu biegłości językowej co najmniej

B2 dla studiów pierwszego stopnia oraz B2+ dla studiów drugiego stopnia, zgodnie z Europejskim Systemem Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ).

Program nauczania obejmuje rozwijanie umiejętności rozumienia, mówienia, czytania i pisania w języku obcym, a także wprowadzanie słownictwa specjalistycznego z zakresu nauk społecznych i pracy socjalnej. Studenci uczą się zarówno komunikacji codziennej, jak i języka zawodowego – niezbędnego do korzystania z literatury naukowej, opracowań międzynarodowych czy uczestnictwa w mobilności akademickiej (np. program Erasmus+).

Osiągnięcie wymaganych efektów uczenia się w zakresie języka obcego jest **weryfikowane poprzez zaliczenia semestralne i końcowy egzamin językowy**, który potwierdza uzyskanie poziomu kompetencji określonego w programie studiów.

Dodatkowo, ocena kompetencji językowych studentów znajduje potwierdzenie w praktycznym wykorzystaniu języka obcego – m.in. w analizie literatury anglojęzycznej w pracach zaliczeniowych i dyplomowych, w prezentacjach, a także w ramach działań projektowych czy współpracy międzynarodowej realizowanej na kierunku.

Skala i zasięgu mobilności i wymiany międzynarodowej studentów i kadry

Przyjazdy studentów zagranicznych w latach 2019–2025. Katedra Pedagogiki Społecznej rozwijała umiędzynarodowienie procesu kształcenia poprzez regularne przyjazdy studentów zagranicznych realizowane głównie w ramach programu Erasmus+. Mobilności te stały się stałym elementem funkcjonowania kierunku Praca socjalna, wzbogacając środowisko dydaktyczne o perspektywę międzykulturową i umożliwiając studentom Pracy socjalnej uczestnictwo w międzynarodowych interakcjach edukacyjnych.

Od roku akademickiego 2021/2022 mobilności studenckie ponownie nabrały dynamiki po ograniczeniach pandemicznych. Do Instytutu przyjeżdżali studenci z Hiszpanii (University of Vigo, University of València), uczestnicząc w zajęciach kierunkowych, seminariach i praktykach zawodowych. W kolejnych latach mobilności studenckie były kontynuowane, obejmując zarówno studia semestralne, jak i praktyki w instytucjach edukacyjnych w regionie.

W latach 2022–2024 gościliśmy corocznie kilku studentów zagranicznych, w tym uczestników mobilności Student Mobility for Traineeships z Turcji, którzy realizowali praktyki zawodowe w placówkach edukacyjnych współpracujących z Instytutem. Jednocześnie studenci UO korzystali z możliwości wyjazdów do partnerskich ośrodków, m.in. w Hiszpanii. W roku akademickim 2024/2025 utrzymano tendencję regularnych przyjazdów studentów, obejmujących zarówno mobilności studyjne, jak i praktyki zawodowe. Mobilności te realizowane były we współpracy z uczelniami partnerskimi w Hiszpanii i Turcji.

Udział w konferencjach o zasięgu międzynarodowym. Stanowi on ważny element umiędzynarodowienia działalności naukowej i dydaktycznej jednostki. W latach 2019–2025 odnotowano systematyczną obecność kadry w wydarzeniach naukowych o charakterze międzynarodowym, obejmujących zarówno udział czynny (wystąpienia referatowe), jak i zaangażowanie w prace komitetów organizacyjnych oraz programowych.

Aktywność ta koncentrowała się wokół problematyki edukacji, pracy socjalnej, polityki społecznej oraz wyzwań związanych z funkcjonowaniem instytucji pomocowych w Europie. Pracownicy prezentowali wyniki badań, uczestniczyli w panelach dyskusyjnych oraz rozwijali współpracę z ośrodkami zagranicznymi. Po okresie spowolnienia związanego z pandemią COVID-19, aktywność konferencyjna ponownie wzrosła, a pracownicy brali udział w wydarzeniach organizowanych we współpracy z uczelniami głównie z Czech i Słowacji. W tym czasie jednostka rozwijała również własne inicjatywy

konferencyjne o charakterze międzynarodowym, co dodatkowo wzmacniało wymiar współpracy naukowej i dydaktycznej.

Łącznie w latach 2019–2025 pracownicy kierunku wygłosili 17 referatów międzynarodowych. Udział w konferencjach stanowi ważne narzędzie podnoszenia jakości badań, promowania dorobku naukowego jednostki oraz budowania kontaktów sprzyjających realizacji wspólnych projektów badawczych i dydaktycznych.

Projekty badawcze. Realizacja projektów badawczych stanowi kluczowy element rozwoju naukowego kierunku Praca socjalna i odgrywa istotną rolę w podnoszeniu jakości kształcenia oraz w budowaniu pozycji jednostki w środowisku akademickim. We wspomnianych wyżej latach, jednostka uczestniczyła w projektach o charakterze międzynarodowym, które obejmowały tematykę ściśle powiązaną z problemami społecznymi, edukacyjnymi i instytucjonalnymi współczesnej Europy. Projekty te pozwalały nie tylko na prowadzenie badań oraz na tworzenie rekomendacji praktycznych, wspierających instytucje pomocy społecznej, szkoły, organizacje pozarządowe i społeczności lokalne. Szczególne znaczenie miały przedsięwzięcia realizowane we współpracy z ośrodkami akademickimi z Czech i Słowacji. Wśród nich na szczególną uwagę zasługuje projekt poświęcony funkcjonowaniu edukacji w okresie pandemii i postpandemii, realizowany w latach 2022–2023. Miał on wymiar porównawczy i obejmował szkoły w trzech krajach, pozwalając na identyfikację problemów związanych z nauczaniem zdalnym, dobrostanem uczniów i nauczycieli oraz organizacją wsparcia w sytuacjach kryzysowych. Wyniki tego projektu znalazły odzwierciedlenie zarówno w publikacjach, jak i w materiałach dydaktycznych wykorzystywanych w procesie kształcenia studentów.

Jednostka aktywnie włącza się również w działania sieci uniwersyteckich, czego przykładem jest udział w projektach realizowanych w ramach europejskiego konsorcjum FORTHEM. Działania te obejmują międzynarodową współpracę dydaktyczną, udział w warsztatach specjalistycznych, rozwijanie oferty kształcenia oraz wymianę dobrych praktyk w zakresie rozwiązywania problemów społecznych i edukacyjnych. Pracownicy wykazywali też aktywność aplikacyjną poprzez przygotowywanie wniosków projektowych w ramach Interreg czy Funduszy Wyszehradzkich, co przyczyniło się do wzmacniania potencjału badawczego i budowania trwałych relacji z zagranicznymi partnerami.

Ważnym przedsięwzięciem jest projekt poświęcony przeciwdziałaniu zjawisku drop-out - rezygnacji ze studiów wśród studentów polskich i zagranicznych na kierunkach deficytowych, w tym na kierunku Praca socjalna, realizowany od 2025 roku. Jego celem była diagnoza przyczyn utraty ciągłości studiowania oraz opracowanie kompleksowych rozwiązań wspierających studentów na kierunkach deficytowych. Nasza uczelnia zaczęła już realizację tego projektu dzięki programowi Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus. Jego pełna nazwa to „Droga do dyplomu – zintegrowane działania Uniwersytetu Opolskiego na rzecz przeciwdziałania zjawisku drop-out”. Celem projektu jest wdrożenie kompleksowego systemu wsparcia studentów Uniwersytetu Opolskiego na różnych etapach ich ścieżki edukacyjnej, by skutecznie przeciwdziałać zjawisku drop-out. Zadania w projekcie: 1. Wsparcie systemowe Akademickiego Centrum Karier; 2. Wsparcie psychologiczne w zakresie interwencji kryzysowej; 3. Wsparcie tutoringowe w zakresie tutoringu akademickiego; 4. Utworzenie oferty mikropoświadczeń; 5. Utworzenie zintegrowanego Systemu Diagnozy Drop-out i Wsparcia Akademickiego. Realizacja projektu pozwoli na wczesne identyfikowanie ryzyka rezygnacji ze studiów oraz wdrożenie kompleksowych działań wspierających adaptację, integrację i rozwój studentów, w celu minimalizowania zjawiska drop-out. Kluczowym założeniem jest również podniesienie kompetencji nauczycieli akademickich, by skuteczniej wspierali proces kształcenia i budowali relacje ze studentami. Wartość wydatków kwalifikowanych projektu: 4 720 750,00 zł

Projekty realizowane w tym okresie nie tylko podnosiły dorobek naukowy jednostki, lecz także wpływały na rozwój kompetencji badawczych i dydaktycznych kadry. Włączanie studentów do prac projektowych sprzyjało zdobywaniu przez nich doświadczenia badawczego, a ich udział w inicjatywach międzynarodowych poszerzał perspektywę zrozumienia problemów społecznych w wymiarze ponadnarodowym. Tym samym projekty badawcze prowadzone na kierunku Praca socjalna stały się ważnym narzędziem integrującym działalność naukową, dydaktyczną i społeczną jednostki oraz fundamentem dalszego rozwoju jej potencjału.

Mobilność międzynarodowa kadry. Wyjazdy zagraniczne pracowników miały charakter naukowy, dydaktyczny i szkoleniowy, były realizowane w ramach programów międzynarodowych oraz umów bilateralnych i przyczyniły się do podnoszenia jakości kształcenia oraz wzmacniania potencjału badawczego jednostki. Regularne mobilności pozwalały na bezpośredni kontakt z zagranicznymi środowiskami akademickimi, poznanie odmiennych modeli kształcenia i systemów wsparcia społecznego, a także na transfer dobrych praktyk do polskiego kontekstu.

W sprawozdawczym okresie można zaobserwować wyraźny wzrost aktywności mobilnościowej kadry po czasie ograniczeń związanych z pandemią. Po 2021 roku liczba wyjazdów zagranicznych zwiększyła się, co odzwierciedla stopniowy powrót do bezpośredniej współpracy międzynarodowej oraz rosnące zaangażowanie pracowników w projekty i inicjatywy realizowane wspólnie z ośrodkami akademickimi z innych krajów. Mobilności obejmowały udział w stażach, wizytach studyjnych, warsztatach, konferencjach i projektach międzynarodowych, realizowanych przede wszystkim w uczelniach europejskich.

Znaczenie mobilności kadry wyraża się nie tylko w liczbie zrealizowanych wyjazdów, ale przede wszystkim w ich jakościowym wpływie na działalność jednostki. Uczestnictwo w zagranicznych stażach i szkoleniach sprzyjało rozwijaniu kompetencji dydaktycznych i badawczych, poszerzaniu perspektywy badawczej w obszarze pracy socjalnej oraz lepszemu rozumieniu współczesnych wyzwań społecznych w wymiarze międzynarodowym. Doświadczenia zdobyte podczas mobilności były następnie wykorzystywane w procesie kształcenia, poprzez aktualizację treści zajęć, wprowadzanie nowych metod dydaktycznych, uwzględnianie perspektywy międzykulturowej oraz odwoływanie się do przykładów rozwiązań stosowanych w innych krajach.

Mobilność kadry miała również bezpośredni wpływ na rozwój współpracy projektowej i konferencyjnej. Wyjazdy umożliwiały nawiązywanie i pogłębianie kontaktów z partnerami zagranicznymi, co przekładało się na wspólne projekty badawcze, współorganizację konferencji międzynarodowych oraz tworzenie przestrzeni do wymiany doświadczeń między praktykami i badaczami z różnych systemów społecznych, np. w we wspólnych publikacjach. Tym samym mobilność międzynarodowa kadry stała się istotnym narzędziem umiędzynarodowienia działalności jednostki, wzmacniając jej rozpoznawalność w europejskiej przestrzeni akademickiej i podnosząc jakość realizowanego kształcenia.

W ramach współpracy międzynarodowej pracownicy i współpracownicy Pracy Socjalnej wypracowali następujące efekty pracy naukowo-badawczej:

Uczestnictwo w konferencjach międzynarodowych w 2024 r.

Weissbrot-Koziarska Anna, udział w wykładach zorganizowanym przez PSSPS w ramach międzynarodowych wykładów otwartych związanych z tematyką pracy socjalnej: Wykład pt. *Profesjonalizacja pracy socjalnej w Niemczech* wygłosiła Pani dr Anna Bocheńska-Brandt, z Niemiec z Uniwersytetu w Hanowerze, 23.03.2024 r.

Franczyk Agnieszka, *Czas wolny dorosłych osób z głębszą niepełnosprawnością intelektualną*, V Międzynarodowa Konferencja nt. Supporting the social inclusion of children and young people with

intellectual and developmental disabilities. The importance of the interdisciplinary approach, Akademia Pedagogiki Specjalnej, Warszawa 21-22.03.2024.

Franczyk Agnieszka, *Psychospołeczna charakterystyka studentów aktywnych zawodowo* V Międzynarodowa Konferencja Naukowa. Uniwersalizm pracy ludzkiej. ZARZĄDZANIE EDUKACJA ROZWÓJ, Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Publikacje naukowe o zasięgu międzynarodowym w 2024 r.

Bocheńska-Brandt Anna, Kanios Anna, Weissbrot-Koziarska Anna, *Competencies of people holding managerial positions in the sector geriatric care in Germany*, "Journal of Modern Science" 2024, vol. 56, nr 2, s.171-189. DOI:10.13166/jms/187201

Kanios Anna, Weissbrot-Koziarska Anna, *Social Competencies of Students of Science and Social Majors for Volunteer Work*, "The Person and the Challenges: The Journal of Theology, Education, Canon Law and Social Studies Inspired by Pope John Paul II" 2024, vol. 14, nr 2, s.113-130. DOI:10.15633/pch.14208

Konieczna Ewelina, Talu Ertugrul, *The Meaning of Symbolism of Colours in Fear-Themed Drawings of Polish and Turkish Children*, "Seminare. Poszukiwania naukowe", 2024, vol. 45, nr 1, s.147-165. DOI:10.21852/sem.1824.

Franczyk Agnieszka., Kurcz Weronika., *Leisure Time of Adults with Moderate and Severe Intellectual Disabilities*, [w:] *Acceptance, Participation, Solidarity. The importance of the interdisciplinary approach*, E. Dąbrowa (ed.), The Maria Grzegorzewska University Press, Warsaw 2024, p. 59-68. e-ISBN 978-83-67721-42-4, 978-83-67721-43-1 e-book, DOI: 10.5281/zenodo.10803349.

Franczyk Agnieszka, Kurcz Weronika, *Autonomy of adults with moderate and severe intellectual disabilities as perceived by their parents*, „Studia z Teorii Wychowania” 2024, Tom XV, nr 4(49), s. 301-315. DOI: 10.5604/01.3001.0054.8950. ISSN: 2083-0998. E-ISSN: 2719-4078.

Franczyk Agnieszka, *Students' grit and their status in the job market*, „Szkoła – Zawód – Praca” 2024, nr 28, s. 182-191. DOI 10.34767/SZP.2024.02.11. ISSN 2082-6087.

Tomczak Kamila, Franczyk Agnieszka, Bruska Anna, Musialik Wanda, *Self-Esteem and Readiness to Solve Problems in University Students*, „Przegląd Badań Edukacyjnych” [Educational Studies Review] 2024, Vol. 2, nr 47, s. 107-126. DOI 10.12775/PBE.2024.018. ISSN 1895-4308.

Projekty międzynarodowe w 2024 r.

Dr hab. Anna Weissbrot-Koziarska, prof. UO od tego roku jest członkinią kierownictwa zespołu projektowego (Projekt nr 24-07-003) pt. „Wsparcie działań Uniwersytetu Opolskiego w Sojuszu Uniwersytetów Europejskich FORTHEN”, realizowanego w ramach umowy z Narodową Agencją Wymiany Akademickiej nr BPI/WUE/2024/1/00003/U/00001, 2024-2025.

Wyjazdy i przyjazdy pracowników na staże zagraniczne 2024 r.

W tym roku odbyła się rewizyta i staż dydaktyczny podtrzymujący wieloletnią tradycję współpracy z Matej Bel University in Banska Bystrica na Słowacji. Jego uczestniczkami były dr Ewelina Konieczna (29.04.2024 - 03.05.2024) i dr Joanna Janik-Komar (29.04.2024 - 03.05.2024). Kontynuowano także współpracę z University of Hradec Kralove (Czechy), w ramach której ponownie mg Irena Loudova Ph.D (16-18.04.2024) i mgr Jana Havigerova (16-18.04.2024) odbyły swój staż. Dodatkowo, można też odnotować w tym miejscu udział dr hab. Anny Weissbrot-Koziarska, prof. UO w wykładach naukowych i warsztatach dydaktycznych organizowanych przez dziewięć Europejskich Uniwersytetów w ramach programu Forthem, które odbyło się na Lucian Blaga University of Sibiu w Rumuni (22-26.09.2024 r). Prof. Weissbrot-Koziarska była także uczestniczką warsztatów podnoszących kompetencje naukowe i dydaktyczne, organizowanych przez europejskie uniwersytety w Brukseli w dniach 18-21.11.2024 r.

Przyjazdy i wyjazdy studentów zagranicznych w 2024 r.

W semestrze zimowym w Instytucie Nauk Pedagogicznych, staż odbyli studenci z dwóch różnych ośrodków, tj. Laura Varela Castelao z University of Vigo (Hiszpania) oraz Abdul Ghouer Alokazai z Ege University (Turcja). Z kolei na semestr letni do University of Malaga (Hiszpania) wyjechała studentka Pojasek Alicja. Dodatkowo, Servet Atac z Turcji, w ramach Student Mobility for Traineeships (mobilność studentów na praktyki) odbył staż w instytucjach edukacyjnych (01.06. do 30.07.2024).

Organizacja konferencji międzynarodowych i/lub udział w komitetach organizacyjnych w 2025 r.

Weissbrot-Koziarska Anna, I International Scientific and Practical Conference „Professional Support in Post-Conflict Contexts: European (Post-conflict Education and Trauma-Informed - EU4YOUTH), 23.05.2025 r.

Weissbrot-Koziarska Anna, Pierwsze Polsko-Maltańskim Seminarium Naukowym pt. „Edukacja włączająca w Polsce i w Malcie. W poszukiwaniu równości, różnorodności oraz jakości kształcenia. Przykłady dobrych praktyk”, Opole, 19-22.05.2025 r.

Weissbrot-Koziarska Anna, Międzynarodowe spotkanie zorganizowane w ramach uniwersytetów zrzeszonych w FORTHEM w celu wymiany doświadczeń naukowo-dydaktycznych (Opole, 27-29.04.2025 r.).

Weissbrot-Koziarska Anna, II Międzynarodowe Seminarium pt. „Edukacja wczesnoszkolna i szkolna – poszukiwanie nowych strategii”, Opole, 11.12.2025 r.

Weissbrot-Koziarska Anna, Międzynarodowe spotkanie w ramach 9 uniwersytetów zrzeszonych w FORTHEM - wymiana doświadczeń naukowo-dydaktycznych (Opole, 27-29.04.2025 r.).

Uczestnictwo w konferencjach międzynarodowych w 2025 r.

Weissbrot-Koziarska Anna, I International Scientific and Practical Conference „Professional Support in Post-Conflict Contexts: European (Post-conflict Education and Trauma-Informed - EU4YOUTH), 23.05.2025 r.

Pracownicy Katedry Pedagogiki Społecznej wraz ze studentami studiów pierwszego i drugiego stopnia wzięli udział w Pierwszym Polsko-Maltańskim Seminarium Naukowym pt. „Edukacja włączająca w Polsce i w Malcie. W poszukiwaniu równości, różnorodności oraz jakości kształcenia. Przykłady dobrych praktyk”, Opole, 19-22.05.2025 r.

Weissbrot-Koziarska Anna, II Międzynarodowe Seminarium pt. „Edukacja wczesnoszkolna i szkolna – poszukiwanie nowych strategii”, Opole, 11.12.2025 r.

Franczyk Agnieszka, *Postawy poznawczych studentów wobec ChatGPT w edukacji*, Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. Człowiek w gospodarce i społeczeństwie 5.0. Nowe wyzwania edukacyjne i zawodowe w czasach rozwoju AI, Katedra Pedagogiki Pracy i Andragogiki Wydziału Pedagogiki Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, Bydgoszcz, 29-30.05.2025

Publikacje naukowe o zasięgu międzynarodowym w 2025 r.

Weissbrot-Koziarska A. [i in.], *Positive Thinking Matters: Prediction of Burnout in the Context of Care for Older Adults*, „Journal of the Society for Social Work and Research” 2025, s.1-43. DOI:10.1086/737942

Projekty badawcze w 2025 r.

Od tego roku dr hab. Anna Weissbrot-Koziarska jest kierownikiem projektu pt. Droga do dyplomu - zintegrowane działania Uniwersytetu Opolskiego na rzecz przeciwdziałania zjawisku drop-out (FERS.01.05-IP.08-0056/25-00). Projekt ma na celu utrzymanie liczby studentów polskich i zagranicznych na kierunkach deficytowych, w tym na kierunku praca socjalna (31.01.2025-31.01.2029).

Wykłady zagranicznych gości w 2025 r.

Z inicjatywy pracowników Katedry zainicjowano cykl wykładów poświęconych tematyce społecznej i pracy socjalnej. Ich celem jest pogłębianie wiedzy na temat aktualnych problemów społecznych, prezentowanie wyników najnowszych badań oraz inspirowanie do krytycznej refleksji nad działaniami pomocowymi i polityką społeczną. Wykłady mają także wspierać rozwój kompetencji praktycznych oraz tworzyć przestrzeń do wymiany doświadczeń między pracownikami i studentami. Cykl rozpoczyna wykład doc. PhDr. et PhDr. Martina Kaleji, Ph.D., MBA pt. *The phenomenon of social exclusion and its context in the field of school education of children, pupils and students*, Ambis University Prague (Czechy), 09.12.2025 (on-line).

Wyjazdy i przyjazdy pracowników na staże zagraniczne 2025 r.

W tym roku podpisana została nowa umowa bilateralna z Ambis University Prague (Czechy), w ramach której odbyły się staże pracowników obu uczelni, tj. z Uniwersytet Opolskiego dr Eweliny Koniecznej (12-16.05.2025) i dr Joanny Janik-Komar (12-16.05.2025) oraz z Ambis University Prague doc. PhDr. et PhDr. Martin Kaleja, Ph.D., MBA (16-29.06.2025). Dodatkowo, dr hab. Anna Weissbrot-Koziarska, prof. UO wzięła udział w warsztatach podnoszących kompetencje naukowe i dydaktyczne oraz wymianie dobrych praktyk w kształceniu organizowanych przez europejskie uniwersytety i instytucje naukowo-badawcze, które odbyły się 09-13.09.2025 r. w Goteborgu (Szwecja).

Plany współpracy międzynarodowej Katedry Pedagogiki Społecznej

Katedra Pedagogiki Społecznej rozwija intensywną współpracę międzynarodową, której centralnym elementem jest przygotowywany **cykl wykładów gościnnych realizowany we współpracy z uznanymi europejskimi ośrodkami akademickimi**. Inicjatywa ta wpisuje się w strategię umiędzynarodowienia UO i ma na celu zapewnienie studentom i pracownikom dostępu do aktualnych tendencji badawczych i praktyk zawodowych w obszarze pracy socjalnej.

W ramach planowanego cyklu udział wezmą specjaliści reprezentujący różne obszary współczesnej pracy socjalnej, m.in. zagadnienia wykluczenia społecznego, edukacji inkluzyjnej, pracy socjalnej w kontekstach międzykulturowych, problematyki handlu ludźmi oraz wsparcia osób w kryzysie bezdomności. Zaproszeni prelegenci reprezentują ośrodki akademickie z Czech, Niemiec i Wielkiej Brytanii, co umożliwi prezentację zróżnicowanych perspektyw i praktyk stosowanych w różnych systemach pomocy społecznej.

Planowana współpraca ma charakter wielowymiarowy: obejmuje wymianę dydaktyczną, konsultacje eksperckie i potencjalne wspólne projekty badawcze, a w dalszej perspektywie także działania związane ze wsparciem kształcenia praktycznego studentów. Projekt ten sprzyja rozwijaniu kompetencji międzykulturowych, poszerzaniu wiedzy o europejskich modelach polityki społecznej oraz budowaniu relacji z międzynarodowym środowiskiem akademickim.

Dzięki tej inicjatywie Katedra wzmacnia pozycję Uniwersytetu Opolskiego jako ośrodka otwartego na współpracę międzynarodową i reagującego na współczesne wyzwania edukacyjne i społeczne. Działania te tworzą przestrzeń do synergii między kadrą, studentami i partnerami zagranicznymi, wspierając realizację celów strategicznych Uczelni w obszarze jakości kształcenia oraz umiędzynarodowienia.

Te działania mają dla nas także inny, jeszcze głębszy wymiar – stanowią świadome i długofalowe budowanie kultury akademickiej opartej na otwartości, dialogu i włączaniu perspektyw międzynarodowych do codziennego procesu kształcenia. Strategia, którą wybraliśmy polega na tzw. **Internationalization at Home**. W związku z tym, że znaczna część studentów kierunku Praca socjalna łączy studiowanie z pracą zawodową, obowiązkami rodzinnymi lub aktywnością pomocową w środowisku lokalnym, ich możliwość uczestniczenia w tradycyjnej mobilności zagranicznej jest

ograniczona. Dlatego na kierunku Praca socjalna zaczynamy konsekwentnie rozwijać strategię *Internationalization at Home*, która stanowi alternatywę i jednocześnie pełnowartościową ścieżkę umiędzynarodowienia procesu kształcenia.

Strategia ta opiera się na tworzeniu studentom możliwości kontaktu z międzynarodowym środowiskiem naukowym i praktykami pracy socjalnej bez konieczności wyjazdu za granicę.

Taka strategia umożliwia studentom zdobywanie perspektywy międzynarodowej i globalnej bez potrzeby wyjazdu z kraju, co w realny sposób zwiększa ich kompetencje zawodowe i przygotowanie do pracy w zróżnicowanych środowiskach społecznych. Jednocześnie wzmacnia zgodność programu kierunku z misją UO, akcentującą otwartość, współpracę i dostosowanie kształcenia do zmieniających się potrzeb społecznych. W dalszej perspektywie może to przyczynić się do większej gotowości studentów do uczestnictwa w programach mobilności, takich jak Erasmus+, ponieważ otwartość na świat i doświadczenie współpracy międzykulturowej zdobywane „w domu” obniża bariery psychologiczne, społeczne i organizacyjne związane z wyjazdem zagranicznym.

W **Załączniku do Kryterium 7. Umiędzynarodowienie** zamieszczono obszerny opis efektów współpracy naukowo-badawczej za lata 2019-2025 oraz Tabelę 1. Określenie wskaźników stopnia realizacji przyjętej *Strategii umiędzynarodowienia* badań naukowych wykonywanych przez pracowników Pracowni Pracy Socjalnej (zgodnie z Procedurą WNS).

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak zaleceń.	

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 7:

.....

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Szczegółowy opis systemu wsparcia studentów kierunku Praca socjalna przedstawiono w **Załączniku do Kryterium 8. Wsparcie studentów**. W poniższym podsumowaniu zaprezentowano jedynie najważniejsze rozwiązania, mechanizmy i działania podejmowane na poziomie kierunku, Wydziału Nauk Społecznych oraz Uniwersytetu Opolskiego. Szczegółowe dane, wykazy, opisy procedur, przykładów działań, nazw jednostek oraz szczegółowe rozwiązania organizacyjne znajdują się w załączonym dokumencie.

Kompleksowy system wsparcia studentów

Studenci kierunku Praca socjalna korzystają z rozbudowanego systemu wsparcia obejmującego zarówno proces uczenia się, jak i rozwój społeczny, naukowy oraz zawodowy. Wsparcie to jest realizowane wielopoziomowo – przez Koordynatora kierunku, nauczycieli akademickich, władze Wydziału Nauk Społecznych, Biuro Spraw Studenckich, Biuro Dydaktyki i Jakości Kształcenia, Centrum Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami oraz Centrum Wsparcia Psychologiczno-Terapeutycznego. Studenci mają stały dostęp do konsultacji, pomocy dydaktycznej i szerokich zasobów informacyjnych, a problemy organizacyjne i dydaktyczne są rozwiązywane na bieżąco.

Wsparcie dydaktyczne i narzędzia wspomagające uczenie się

Istotnym elementem wsparcia są konsultacje dydaktyczne prowadzone przez nauczycieli akademickich oraz Koordynatora kierunku. Studenci otrzymują dostęp do materiałów edukacyjnych, skryptów, zasobów bibliotecznych oraz platform Moodle i MS Teams, wspierających komunikację i pracę własną. Ważną rolę odgrywa także infrastruktura kampusu – liczne strefy nauki, przestrzenie odpoczynku, pokoje cichej nauki w akademikach oraz ogólnodostępne miejsca do pracy indywidualnej i grupowej. Wszystko to tworzy środowisko sprzyjające funkcjonalnemu i wygodnemu studiowaniu.

Wsparcie specjalistyczne i dostępność kształcenia

Uniwersytet Opolski zapewnia wsparcie studentów ze szczególnymi potrzebami poprzez działania Centrum Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami oraz Koordynatora ds. dostępności na WNS. Studenci mogą korzystać m.in. z asystentów dydaktycznych, dostosowania procesu kształcenia, wsparcia psychologicznego, transportu specjalistycznego, dodatkowych zajęć wyrównawczych czy stypendiów specjalnych. Uczelnia realizowała także projekt „UO – uczelnia (bardzo!) dostępna”, który znacząco wzmocnił dostępność cyfrową, organizacyjną i przestrzenną.

Wsparcie psychologiczne, prawne i bytowe

Studenci mają dostęp do usług Centrum Wsparcia Psychologiczno-Terapeutycznego, a także do Studenckiej Poradni Prawnej, która udziela bezpłatnych porad prawnych. Ważnym filarem wsparcia socjalnego jest Biuro Spraw Studenckich – odpowiedzialne za obsługę stypendiów, zapomóg, świadczeń dla studentów z niepełnosprawnościami i wsparcia w sytuacjach kryzysowych. Budynki uczelni oraz infrastruktura kampusu sprzyjają komfortowemu studiowaniu dzięki dogodnej lokalizacji, dostępowi do usług i licznych przestrzeni odpoczynku.

Wsparcie mobilności – krajowej i międzynarodowej

Studenci kierunku Praca socjalna mogą korzystać z mobilności w ramach programu Erasmus+, FORTHM oraz krajowego programu MOST. Biuro Nauki i Obsługi Projektów oraz Biuro Dydaktyki i Jakości Kształcenia wspierają studentów na każdym etapie procesu rekrutacji i organizacji wyjazdu. Mobilności te rozwijają kompetencje międzykulturowe, społeczne i zawodowe, a udział studentów w nich świadczy o realnym wykorzystaniu oferowanych możliwości.

Przygotowanie do rynku pracy i wsparcie zawodowe

Akademickie Centrum Karier prowadzi liczne działania wspierające rozwój zawodowy studentów: konsultacje, szkolenia, warsztaty, Giełdę Pracy, a także monitoring karier absolwentów. Studenci mają dostęp do ofert pracy, praktyk i wolontariatu. Ważnym elementem przygotowania zawodowego są praktyki – obowiązkowe i dodatkowe – realizowane we współpracy z licznymi instytucjami pomocy społecznej. UO realizuje również projekt „Droga do dyplomu”, który będzie wzmacniał wsparcie tutoringowe, kryzysowe i adaptacyjne do 2029 r.

Wsparcie aktywności naukowej i organizacyjnej

Studenci mogą rozwijać swoje pasje naukowe w ramach Koła Naukowego Pracowników Socjalnych, które organizuje projekty, konferencje, warsztaty i badania. Koło objęte jest nadzorem Kolegium Naukowego Parlamentu Studentów UO i uzyskuje wsparcie finansowe z funduszy akademickich. Działalność naukowa studentów jest doceniana i promowana, a osiągnięcia udostępniane w mediach uczelni. Studenci mogą także ubiegać się o stypendia, nagrody i indywidualne programy studiów.

System motywowania studentów

Studenci mogą korzystać z rozbudowanego systemu motywacyjnego: Stypendium Rektora, Stypendium Ministra, nagród marszałkowskich, Nagrody Rektora, Stypendium Primus Fundacji UO oraz licznych form wsparcia rozwoju naukowego i artystycznego. Przykładem sukcesu jest student Pracy socjalnej, który otrzymał Stypendium Ministra za rok 2024/2025.

Jakość komunikacji i informowania studentów

Informacje dotyczące przebiegu studiów, procedur, terminów i form wsparcia są udostępniane poprzez strony internetowe UO, WNS, INP, media społecznościowe, system USOS, pocztę elektroniczną oraz spotkania ze studentami (m.in. Dzień adaptacyjny). Wiele działań komunikacyjnych prowadzą także koordynatorzy kierunku i pracownicy administracyjni.

Skargi, wnioski i bezpieczeństwo

System rozpatrywania skarg obejmuje działania Rzecznika Praw Studenta i Doktoranta, Pełnomocnika ds. równego traktowania, Rzecznika dyscyplinarnego ds. studentów oraz Dziekana WNS. Zgłoszenia mogą być kierowane różnymi kanałami, co zapewnia poczucie bezpieczeństwa i poufności. Uniwersytet prowadzi działania edukacyjne dotyczące przeciwdziałania przemocy, dyskryminacji i naruszeniom bezpieczeństwa.

Monitorowanie i doskonalenie systemu wsparcia

System wsparcia jest regularnie monitorowany poprzez:

- udział studentów w Radzie programowej kierunku,
- oceny nauczycieli akademickich (SDJK-O-U8),
- coroczne badania jednostek administracyjnych (SDJK-O-U16),
- konsultacje z interesariuszami zewnętrznymi,
- analizę przebiegu praktyk,
- monitoring karier absolwentów.

Wyniki tych działań służą ulepszaniu procesu kształcenia i podnoszeniu jakości wsparcia.

Reasumując, system wsparcia studentów kierunku Praca socjalna jest wielowymiarowy, spójny i obejmuje kluczowe obszary funkcjonowania studentów: dydaktykę, rozwój społeczny, aktywność naukową, przygotowanie zawodowe, pomoc materialną, dostępność kształcenia, dobrostan psychiczny oraz bezpieczeństwo. Uczelnia stosuje procedury monitorowania i doskonalenia wszystkich działań, a studenci mają realny wpływ na funkcjonowanie kierunku poprzez udział w organach kolegialnych. Szczegółowy opis wszystkich form wsparcia, procedur, rozwiązań organizacyjnych i przykładów działań znajduje się w załączniku.

Osiągnięcia naukowe studentów na gruncie krajowym i międzynarodowym. W okresie 2019-2025 działalność naukowa studentów kierunku Praca socjalna charakteryzowała się: współautorstwem publikacji naukowych, aktywnym udziałem w badaniach naukowych, doskonaleniem kompetencji metodologicznych i interpretacyjnych, uczestnictwem w inicjatywach naukowych o zasięgu krajowym i międzynarodowym.

Działalność naukowa studentów kierunku Praca socjalna w ostatnich latach rozwijała się w sposób systematyczny i ukierunkowany, obejmując zarówno udział w prowadzonych badaniach, przygotowywanie analiz, jak i współautorstwo publikacji naukowych. Studenci angażują się w projekty badawcze prowadzone w Katedrze, opracowują interpretacje materiałów empirycznych oraz tworzą własne teksty naukowe. Włączanie studentów w proces tworzenia wiedzy akademickiej jest ważnym elementem profilu kształcenia na kierunku, umożliwiając im zdobywanie doświadczeń badawczych już na etapie studiów.

Na szczególną uwagę zasługują indywidualne osiągnięcia studenckie, odzwierciedlające wysoki poziom zaangażowania oraz rozwój kompetencji naukowych. Jednym z przykładów takiego sukcesu jest aktywność naukowa Pana Daniela Zająca. Jego artykuły koncentrują się wokół kluczowych zagadnień współczesnej pracy socjalnej. Obejmują zarówno refleksję nad jej ekosocjalnymi kierunkami rozwoju,

ukazując potrzebę integrowania perspektywy środowiskowej w działaniach pomocowych, jak i analizę funkcjonowania rodziny jako podstawowego środowiska wsparcia i oddziaływań socjalnych. W innych tekstach autor podejmuje problem wypalenia zawodowego pracowników socjalnych, przedstawiając jego uwarunkowania i konsekwencje, a także omawia pracę socjalną jako działalność zawodową, zwracając uwagę na jej etos, zadania i wymogi kompetencyjne. Jego dorobek ukazuje szerokie spektrum zainteresowań teoretycznych i praktycznych, a także świadomość wyzwań stojących przed współczesną polityką społeczną i systemem pomocy społecznej. Potwierdzeniem działalności naukowej Pana Daniela Zajęca było przyznanie mu **Stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za znaczące osiągnięcia naukowe na rok akademicki 2024/2025**. Jest to jedno z bardziej prestiżowych wyróżnień dla studentów w Polsce, potwierdzające wyjątkowy charakter jego osiągnięć i konsekwencję w rozwijaniu kompetencji badawczych.

Istotnym rezultatem działalności naukowej studentów **jest współautorstwo artykułu** przygotowanego wspólnie przez dr Ewelinę Konieczną i studentkę Viktorię Kiriakovą. Tekst ma charakter empiryczny i prezentuje analizę symboliki dziecięcych rysunków tworzonych w doświadczeniu wojny dzieci z Polski i Ukrainy. Włączenie studentki do zespołu badawczego potwierdza, że kierunek Praca socjalna aktywnie rozwija kompetencje metodologiczne studentów i umożliwia im uczestnictwo w projektach o znaczącej wartości społecznej. Badania Viktorii Kiriakovej zostały ponownie omówione w publikacji zestawiającej wyniki badań nad rysunkami gromadzonymi w warunkach pandemii, wojny i powodzi (zob. poniżej).

W działalność badawczą włączyła się również studentka Lesia Fihel, współautorka przygotowanego do publikacji artykułu. Jego tekst opiera się na obszernym materiale empirycznym i stanowi rezultat wieloletnich badań jakościowych nad sposobami obrazowania lęku przez dzieci w sytuacjach kryzysowych (w tym podczas pandemii COVID-19, wojny w Ukrainie i klęskach żywiołowych). Udział studentki obejmował zarówno pracę terenową, jak i współtworzenie interpretacji. Publikacja przeszła już recenzje wydawnicze i stanowi przykład efektywnej współpracy naukowej między dr Eweliną Konieczną a studentką Lesią Fihel i wskazuje na gotowość jednostki na włączanie młodych badaczy w realne procesy naukowe i tworzenie przestrzeni do rozwijania samodzielności akademickiej.

Ważnym przejawem aktywności naukowej studentów jest też ich **udział w tworzeniu książki pt. *Symbolika lęku w kulturze i na rysunkach dzieci. Podejście hermeneutyczne***, autorstwa dr Eweliny Koniecznej. Studenci studiów magisterskich opracowali własne interpretacje rysunków, a dwie studentki – Pani Magdalena Chodur i Pani Anna Cichońska – przygotowały analizy oparte na samodzielnie zgromadzonych danych. Włączenie ich prac do publikacji wzbogaca książkę o przykłady aplikacji metod hermeneutycznych oraz pokazuje, że studenci potrafią stosować zaawansowane narzędzia interpretacyjne, tworząc wartościowe opracowania naukowe. Ich prace stanowią dowód na to, że Kierunek rozwija kulturę badań i umożliwia studentom uczestnictwo w tworzeniu wiedzy już na etapie studiów. Wśród studentów, których fragmenty interpretacji znalazły się w książce byli: Antas, Karolina, Działabij, Daria Dzumyk, Anna Ewa, Kaczmarczyk Aneta, Kaliciak Sylwia, Kluge Kamila, Kowalczyk Dominika, Łobos Ewa, Pawłowski Grzegorz, Piejda Natalia, Szelańska Ilona, Szewczyk Katarzyna, Szmytkowska Nina, Trembulak Joanna, Zając Daniel, Zdebik Wiktoria (studia niestacjonarne, rok akad. 2023/2024) oraz Balasińska Natalia, Drobin Tymoteusz, Gaida Jessica, Gohly Julia, Groeger Agata, Hendel Maria, Jędrzejak, Daria Kaźmierska, Karolina, Kościelna Nikola, Kowol Martyna, Ostrowska Izabela, Słota Roxana, Szewczyk Sandra (studia stacjonarne, rok akad. 2024/2025).

Studenci studiów stacjonarnych zaangażowali się aktywnie w pierwszych dniach grudnia br. w organizację i przebieg wydarzenia poświęconego zdrowiu psychicznemu osób starszych, zorganizowanego przez Instytut Psychologii UO, przy współudziale pracowników Katedry Pedagogiki

Społecznej i lokalnych instytucji pomocy społecznej. Podczas konferencji, zatytułowanej *Jak wspierać zdrowie psychiczne osób starszych*, poza wystąpieniami pracowników naukowych i specjalistów z otoczenia społecznego, studenci kierunku Psychologia i kierunku Praca socjalna przygotowali własne plakaty (postery) prezentujące wyniki analiz, pomysły i rekomendacje dotyczące wsparcia psychicznego seniorów. Ich aktywność, zarówno w sferze merytorycznej (opracowywanie posterów, projektowanie przekazu), jak i organizacyjnej, stanowi przykład włączenia studentów w rzeczywiste działania społeczno-naukowe, łączące teorię z praktyką. Udział w takim wydarzeniu wzmacnia kompetencje analityczne, komunikacyjne i organizacyjne studentów i pozwala im na praktyczne doświadczenie współpracy międzyuczelnianej i międzyinstytucjonalnej. Wydarzenie to pokazuje, że studenci są nie tylko odbiorcami kształcenia, lecz mają realny wpływ na debatę akademicką i społeczną, a Uczelnia daje im przestrzeń do zaangażowania i rozwijania własnych inicjatyw. Działania takie wpisują się w misję UO, czyli kształcenia otwartego na potrzeby lokalnej i regionalnej społeczności, oraz wspierają funkcję Uczelni jako instytucji odpowiedzialnej społecznie.

Wykaz publikacji naukowych autorstwa lub współautorstwa studentów, o zasięgu krajowym i międzynarodowym:

- Zając D., *Praca socjalna - perspektywy ekosocjalne*, „Ogrody Nauki i Sztuk” 2025, 15(15). <https://doi.org/10.15503/onis2025.2>
- Zając, D., *Praca socjalna z rodziną*, „Ogrody Nauk i Sztuk” 2024, 14, s. 145–158. DOI: <https://doi.org/10.15503/onis2024.145.15>
- Zając D., *Praca socjalna jako działalność zawodowa* [w:] *Nauczyciel jako zawód i powołanie*, red. W Heller, A. Nymś-Górna, M. Kaźmierska i M. Wieczorek, Wydawnictwo Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Wydział Pedagogiczno-Artystyczny, Poznań 2023, s. 132-145 ISBN 978-83-62135-43-1
- Zając D., *Wypalenie zawodowe pracowników socjalnych* [w:] *Wypalenie w zawodach pomocowych. Aktualne wyzwania*, J. Łukasiewicz (red.), Wydawnictwo Naukowe Innovatio Press Wydawnictwo Naukowe Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji, Lublin 2022, s. 32-43. ISBN 9788367550000
- Konieczna Ewelina, Viktoria Kiriakova, *The meaning of symbols in drawings in the context of the military conflict in Ukraine*, „Labor et Educatio”, 2023, vol. 13, s. 195-210. DOI:10.4467/25439561LE.23.013.19218.
- Konieczna Ewelina, Niklova Miriam, Kiriakova Viktoriia, Fihel Lesia, *Pandemics, War, Flood...What Do Children Draw When Asked About Fear?*, "Paedagogia Christiana" (w recenzji).
- Konieczna Ewelina, *Symbolika lęku w kulturze i na rysunkach dzieci. Podejście hermeneutyczne*, Wydawnictwo Uniwersyteckie, Opole (w druku).

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak zaleceń.	

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 8:

.....

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Uniwersytet Opolski zapewnia pełną, aktualną i publicznie dostępną informację o oferowanych kierunkach i programach studiów, w tym o kierunku *Praca socjalna*, poprzez oficjalne kanały komunikacji Uczelni. Informacje publikowane są w sposób zgodny z wymogami ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* oraz z zasadami dostępności cyfrowej, umożliwiając nieskrępowany dostęp osobom ze szczególnymi potrzebami.

Podstawowym źródłem informacji jest **strona internetowa Uniwersytetu Opolskiego** (<https://uni.opole.pl/>) oraz **strona Wydziału Nauk Społecznych** (<https://wns.uni.opole.pl/>), gdzie w umieszcza się wiele ważnych treści.

Strona główna UO zawiera przejrzysty układ treści i menu, które umożliwiają szybki dostęp do najważniejszych obszarów funkcjonowania Uczelni. Na samej górze znajduje się pasek głównego menu oraz odnośnik do wyszukiwarki. W menu głównym wyróżniono m.in. sekcje „Uczelnia”, „Rekrutacja”, „Dla studenta”, „Nauka” i „Współpraca”. Sekcja „Uczelnia” oferuje informacje o historii Uczelni, strukturze, władzach, strategii rozwoju i jakości kształcenia.

Sekcja „Uczelnia” oferuje informacje o historii uczelni, strukturze, władzach, strategii rozwoju i jakości kształcenia. Tu znajduje się również odnośnik do Monitora Aktów Prawnych UO, który stanowi oficjalne źródło publikacji wewnętrznych aktów normatywnych Uczelni. W Monitorze zamieszczane są m.in. zarządzenia Rektora, uchwały Senatu, decyzje Dziekanów i komunikaty władz Uczelni, co zapewnia przejrzystość procesu decyzyjnego i publiczny dostęp do obowiązujących regulacji wewnętrznych.

Zakładka „Rekrutacja” umożliwia kandydatom dostęp do oferty na dany rok akademicki, terminów rekrutacji, wymaganych dokumentów, opłat oraz formularza Internetowej Rejestracji Kandydatów (IRK).

W części „Dla studenta” użytkownik znajduje linki do systemu USOS, e-learningu, informacji o wsparciu dla studentów z niepełnosprawnościami, Centrum Języków Obcych, sportu akademickiego i innych usług dla studentów.

Sekcja „Nauka” zawiera informacje o bazie projektów i wiedzy uczelni, czasopiśmie, jednostkach badawczych oraz ofercie grantowej.

Zakładka „Współpraca” prezentuje m.in. partnerstwa międzynarodowe, centrum transferu wiedzy, ofertę dla biznesu i możliwości współpracy z uczelnią.

Na stronie głównej w centralnej części znajduje się obszar Aktualności i Wydarzeń, w którym prezentowane są najnowsze komunikaty uczelni, projekty, wyróżnienia oraz zapowiedzi wydarzeń.

Dodatkowo, u dołu strony, umieszczone są dane kontaktowe Uczelni (adres, telefon, e-mail), linki szybkie („Na skróty”) do istotnych podstron (np. kalendarz akademicki, rekrutacja, punkt logowania eduroam) oraz odnośniki do polityki prywatności, deklaracji dostępności, plików cookie.

W dolnej części strony funkcjonuje także panel narzędzi dostępności („Narzędzia dostępności”), który umożliwia m.in. powiększenie tekstu, zmianę kontrastu, podkreślenie linków oraz inne funkcje wspierające osoby ze szczególnymi potrzebami.

Ten układ i zestaw informacji na stronie głównej Uniwersytetu Opolskiego potwierdzają, że uczelnia spełnia wymagania w zakresie kompletności i dostępności publicznej informacji o programie studiów, warunkach ich realizacji oraz wynikach działania, zgodnie z wymaganiem Standardu 9.1.

Strona główna Wydziału Nauk Społecznych prezentuje się jako czytelna i dobrze zorganizowana przestrzeń informacyjna, skierowana zarówno do kandydatów, studentów, jak i pracowników uczelni. Widoczne są kluczowe sekcje, m.in. takie jak: „Kierunki studiów”, „Plany zajęć”, „Dokumenty do pobrania”, „Praktyki studenckie”, „Rekrutacja” i „Wsparcie studenta”.

W zakładce „Kandydat - Kierunki studiów” użytkownik znajdzie pełną ofertę wydziału wraz z odnośnikami do IRK dla poszczególnych kierunków.

Sekcja „Dokumenty do pobrania” zawiera różnego rodzaju wnioski i formularze (m.in. dotyczące urlopów, zmiany kierunku, indywidualnej organizacji studiów), co wspiera obsługę administracyjną studentów.

Strona zapewnia również narzędzia dostępności (m.in. zwiększenie tekstu, kontrast, podkreślenie linków) — co potwierdza dbałość Uczelni o możliwość korzystania z treści przez osoby ze szczególnymi potrzebami.

Dane kontaktowe wydziału (adres, telefon, e-mail) są łatwo dostępne w stopce strony lub w zakładce „Kontakt”, co ułatwia komunikację i dostępność informacji.

W kontekście Kryterium 9.1. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, istotnym elementem zapewniania transparentności i równego dostępu do informacji przez Uniwersytet Opolski jest funkcjonowanie jego **Biuletynu Informacji Publicznej (BIP)** (<https://uniopole.bip.gov.pl/>). BIP Uniwersytetu Opolskiego stanowi oficjalne źródło danych o działalności Uczelni, w tym o strukturze Uczelni, realizowanych studiach, sprawozdania itp. Pełni rolę elektronicznego rejestru dokumentów publicznych, w którym publikowane są aktualne uchwały, zarządzenia i komunikaty władz Uczelni. Dostęp do tych treści jest publiczny, nieograniczony i zgodny z wymogami dostępności cyfrowej, co zapewnia, że zarówno kandydaci, jak i studenci oraz interesariusze zewnętrzni mogą w sposób łatwy i równy zapoznawać się z aktualnymi regulacjami dotyczącymi kształcenia.

W BIP w obrębie zakładki „Studia” znajdują się następujące elementy:

- zestaw regulaminów i uchwał dotyczących organizacji kształcenia (m.in. zasady prowadzenia studiów, profile kształcenia, tryby i formy studiów, opisy modułów, przypisane efekty uczenia się oraz liczbę punktów ECTS),
- informacje o warunkach rekrutacji – w tym terminy, opłaty, wymagane dokumenty oraz link do systemu internetowej rejestracji kandydatów (IRK),
- programy i plany studiów dla kierunków oferowanych przez uczelnię – w tym lista kierunków studiów oraz ich podstawowe opisy,
- materiały udostępnione w formacie umożliwiającym pobranie i zapoznanie się (pdf.) – co pozwala na samodzielny dostęp użytkownika,
- link do deklaracji dostępności cyfrowej oraz narzędzia wspierające osoby z niepełnosprawnościami (m.in. kontrast, powiększenie tekstu),
- wzory dyplomów,
- akredytacje,

To dokumentacja układająca się w przejrzysty sposób, z intuicyjną nawigacją i bez konieczności logowania, co zapewnia pełen publiczny dostęp.

Dzięki publikacji w Biuletynie wszystkie akty prawne i dokumenty dydaktyczne są archiwizowane, aktualizowane i jawne, co stanowi przejaw realizacji zasady transparentności i rzetelności informacyjnej, wymaganej przez Standard 9.1 Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

W kontekście Kryterium 9., warto zaznaczyć, że RAD-on, ogólnopolski portal danych o szkolnictwie wyższym i nauce, stanowi istotny element systemu informacyjnego Uczelni. Portal ten gromadzi, analizuje i udostępnia dane m.in. o instytucjach szkolnictwa wyższego, działalności naukowej, liczbie studentów oraz kadry. Dzięki temu potencjalni kandydaci, studenci, pracownicy naukowcy i inne zainteresowane strony mają dostęp do mierzalnych informacji dotyczących m.in. liczby miejsc na kierunkach, losów absolwentów czy wskaźników jakościowych.

W kolejnym kroku przejdziemy do szczegółowego opisu **strony kierunku Praca socjalna** (<https://wns.uni.opole.pl/praca-socjalna>), która jest podstrona witryny Wydziału Nauk Społecznych, w tym prezentacji programu, warunków realizacji oraz rezultatów na poziomie kierunku. Strona internetowa dedykowana kierunkowi Praca socjalna na Uniwersytecie Opolskim udostępnia kluczowe informacje o programie, warunkach kształcenia i zakresie działań kierunku. Użytkownicy znajdą tu m.in.:

- opis kierunku (profil kształcenia, cele, efekty uczenia się),
- programy studiów i plany zajęć,
- praktyki zawodowe
- warunki rekrutacji i zasady przyjęć, kompetencje wymaganych od kandydatów, w tym poziomu znajomości języka obcego
- informację o kadrze, instytucjach współpracujących, praktykach studenckich i możliwościach rozwoju zawodowego,
- przebieg procesu dyplomowania,
- aktualności i wydarzenia związane z kierunkiem oraz wsparcie dla studentów (np. dla osób z niepełnosprawnościami).

Należy zaznaczyć, że strona jest aktualnie w trakcie przebudowy, ponieważ Uczelnia wprowadziła w 2024 roku nowy szablon graficzny, zgodny z identyfikacją wizualną Uniwersytetu. Pomimo zapowiadanej zmiany wizualnej, zawartość strony pozostanie zasadniczo taka sama — informacje, dokumenty i funkcjonalności dostępne dziś będą zachowane i jedynie udostępnione w nowej oprawie graficznej.

Na stronach internetowych Uczelni, Wydziału Nauk Społecznych oraz kierunku Praca socjalna dostępne są szczegółowe dane dotyczące celów kształcenia, profilu i zakładanych efektów uczenia się, a także kompetencji wymaganych od kandydatów, w tym poziomu znajomości języka obcego. W zakładce „Rekrutacja” znajdują się informacje o warunkach przyjęcia na studia, kryteriach kwalifikacji oraz harmonogramie naboru, wraz z odnośnikiem do systemu IRK.

Uczelnia udostępnia także programy studiów (dla studiów pierwszego i drugiego stopnia, stacjonarnych i niestacjonarnych) zawierające opisy modułów, przypisane efekty uczenia się oraz liczbę punktów ECTS. Na stronach kierunku przedstawiono również opis procesu nauczania i uczenia się, organizację zajęć, system praktyk zawodowych, natomiast na stronach dotyczących jakości kształcenia opisuje się szereg procedur dot. np. weryfikacji efektów uczenia się, w tym zasady uznawania efektów uzyskanych w innych formach kształcenia.

Dostępne są też informacje o procedurach dyplomowania, wymaganiach dotyczących egzaminu końcowego, a także o kwalifikacjach i tytułach zawodowych uzyskiwanych po ukończeniu studiów (licencjat i magister). Dodatkowo opisano warunki studiowania i wsparcia w procesie uczenia się, w tym ofertę Centrum Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami, opiekę dydaktyczną, konsultacje i pomoc psychologiczną. Zawartość tych publikacji spełnia wymogi kompletności i przejrzystości, a sposób jej prezentacji na stronach internetowych zapewnia pełną dostępność publiczną i zgodność z zasadami transparentności informacyjnej.

Warto podkreślić, że wykorzystywane są również dodatkowe kanały komunikacji, pomagające w przejrzystym upublicznieniu istotnych informacji poprzez własne profile w mediach społecznościowych, jak choćby Facebook (WNS - <https://www.facebook.com/wnsuo> ; INP - <https://www.facebook.com/uo.inp>) i inspirujący profil Wydziału Nauk Społecznych na TikTok (<https://www.tiktok.com/@wns.uo>), a także redagowany przez studentów profil społecznościowy studenckiego Koła Naukowego Pracowników Socjalnych

(<https://www.facebook.com/profile.php?id=100063525998873>).

Informacje o kształceniu prowadzonym z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość również są udostępniane w sposób publiczny i przejrzysty. Uniwersytet Opolski prowadzi zajęcia w formie zdalnej zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz wewnętrznymi regulacjami Uczelni. Na stronach Wydziału Nauk Społecznych oraz w komunikatach publikowanych w systemie USOS i MS Teams zamieszczane są szczegółowe informacje dotyczące organizacji zajęć online (jeśli przewiduje je program studiów), zasad uczestnictwa oraz form zaliczeń. Studenci mają zapewnione wsparcie merytoryczne i techniczne — korzystają z uczelnianych kont Microsoft 365, platformy e-learningowej Moodle, narzędzi videokonferencyjnych oraz pomocy Centrum Nowoczesnych Technologii UO i prowadzących zajęcia, którzy przeszli szereg szkoleń w tym zakresie.

Na stronie głównej Uczelni (w zakładce Jakość kształcenia – Zdalne zajęcia dydaktyczne – kompendium UO) oraz na starej stronie kierunku Praca socjalna (<https://pracasocjalna.uni.opole.pl/zdalne-zajecia-dydaktyczne-kompendium-kierunku-praca-socjalna/>) są np. bardzo dokładne informacje dotyczące pracy zdalnej w czasie pandemii. To pokazuje, jak dużą wagę Uczelnia oraz osoby prowadzące kierunek Praca socjalna przywiązują do kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Treści publikowane na stronach Uniwersytetu Opolskiego, Wydziału Nauk Społecznych i kierunku Praca socjalna są regularnie monitorowane i aktualizowane przez osoby odpowiedzialne za ich prowadzenie – w szczególności przez Koordynatora kierunku, osoby wyznaczone przez Dziekan WNS, dział promocji Uczelni oraz Centrum Nowoczesnych Technologii UO. System ten zapewnia bieżącą weryfikację poprawności informacji i ich zgodność z aktualnymi przepisami oraz stanem faktycznym, co gwarantuje transparentność i wiarygodność publikowanych danych.

Reasumując, Uniwersytet Opolski zapewnia pełny i publiczny dostęp do informacji o kierunkach studiów, w tym o Pracy socjalnej, poprzez stronę główną, Biuletyn Informacji Publicznej, Monitor Aktów Prawnych oraz system RAD-on. Publikowane dane obejmują programy kształcenia, regulaminy, uchwały i efekty uczenia się, dostępne w formie cyfrowej i dostosowanej do potrzeb osób ze szczególnymi wymaganiami. Strony Wydziału Nauk Społecznych i kierunku Praca socjalna stanowią uzupełnienie tego systemu, oferując aktualne informacje dydaktyczne, organizacyjne i promocyjne. Uwagi dotyczące treści lub aktualizacji można przekazywać za pośrednictwem danych kontaktowych zamieszczonych na stronach WNS i Praca socjalna, adresów e-mail (w tym bezpośrednio do Koordynatora kierunku Praca socjalna) oraz Biura Wydziału.

Zalecenia dotyczące kryterium 9. wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak zaleceń.	

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 9:

Zestawienie LINKÓW do stron www

Uniwersytet Opolski – strona główna: <https://uni.opole.pl/>

Biuletyn Informacji Publicznej UO: <https://uniopole.bip.gov.pl/>

Uniwersytet Opolski – strona główna – jakość kształcenia: <https://jakoscksztalcenia.uni.opole.pl/>

Wydział Nauk Społecznych: <https://wns.uni.opole.pl/>

Strona kierunku Praca socjalna: <https://wns.uni.opole.pl/praca-socjalna>

Instytut Nauk Pedagogicznych: <https://inp.uni.opole.pl/>

Koła Naukowego Pracowników Socjalnych:

<https://www.facebook.com/profile.php?id=100063525998873>

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Polityka jakości kształcenia w Uniwersytecie Opolskim wynika ze Strategii Rozwoju Uniwersytetu Opolskiego. Celem strategicznym polityki jakości kształcenia jest zapewnienie edukacji na najwyższym poziomie, tak aby absolwenci Uniwersytetu Opolskiego:

- posiadali wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne rozwinięte na najwyższym poziomie;
- byli przygotowani do wyzwań współczesnego świata oraz potrzeb i oczekiwań rynku pracy;
- prezentowali wysokie standardy etyczne oraz silne poczucie zaangażowania społecznego w działalność zawodową.

Realizacja polityki kształcenia w Uniwersytecie Opolskim odbywa się w oparciu o:

- Uchwałę nr 4/2024-2028 Senatu Uniwersytetu Opolskiego z dnia 28 listopada 2024 r. w sprawie zmiany i ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały nr 1/2016-2020 Senatu Uniwersytetu Opolskiego z dnia 29 września 2016 r. w sprawie wprowadzenia Uczelnianego Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia oraz Księgi Jakości Kształcenia obowiązującej w Uniwersytecie Opolskim. Uchwała definiuje strukturę uczelnianego systemu doskonalenia jakości kształcenia oraz systemów wydziałowych, a także określa zadania organów tworzących ten system. Określa ponadto wzajemne powiązania między elementami systemu.

- Zarządzenie nr 24/2021 Rektora Uniwersytetu Opolskiego z dnia 18 lutego 2021 r. w sprawie zmiany Zarządzenia nr 48/2014 r. Rektora uniwersytetu Opolskiego z dnia 17 listopada 2014 r. w sprawie wprowadzenia Procedur Jakości Kształcenia obowiązujących w Uniwersytecie Opolskim. Zarządzenie wprowadza procedury ustalające szczegółowe zasady postępowania dotyczące poszczególnych aspektów Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Opolskim.

Na poziomie Uczelni politykę jakości kształcenia nadzoruje Rektor Uniwersytetu Opolskiego, a za realizację i doskonalenie odpowiada Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia oraz Rektorska Komisja ds. kształtowania polityki dydaktycznej w Uniwersytecie Opolskim. Ponadto wszyscy członkowie społeczności uniwersyteckiej: władze uczelni, pracownicy badawczy, badawczo-dydaktyczni, dydaktyczni, pracownicy administracji, studenci, doktoranci zobligowani są do realizacji zadań wynikających z celów i procedur przyjętych w Uczelnianym Systemie Doskonalenia Jakości Kształcenia.

Księga Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Opolskim zawierała początkowo 10 procedur, przez następne lata była wzbogacana o kolejne procedury i obecnie zawiera następujące procedury:

SDJK-O-U01 - Ogólna procedura doskonalenia jakości kształcenia – oznaczenie procedur.

SDJK-O-U02 - Procedura tworzenia oraz modyfikowania kierunków studiów.

SDJK-O-U04 - Procedura tworzenia studiów podyplomowych i kursów.

SDJK-O-U05 - Procedura weryfikacji osiągania zakładanych efektów uczenia się oraz oceniania studentów i słuchaczy studiów podyplomowych.

SDJK-O-U06 - Procedura oceny wewnętrznego systemu doskonalenia jakości kształcenia.
SDJK-O-U07 - Procedura monitorowania karier zawodowych absolwentów.
SDJK-O-U08 - Procedura oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów.
SDJK-O-U09 - Procedura oceny jakości kształcenia dokonywanej przez nauczycieli akademickich.
SDJK-O-U10 - Procedura procesu dyplomowania.
SDJK-O-U11 - Procedura odbywania i dokumentowania praktyk studenckich.
SDJK-O-U12 - Procedura hospitacji zajęć dydaktycznych.
SDJK-O-U13 - Procedura oceny jakości kształcenia dokonana przez absolwentów Uniwersytetu Opolskiego.
SDJK-O-U14 - Procedura określania i zaliczania różnic programowych.
SDJK-O-U15 - Procedura potwierdzania w Uniwersytecie Opolskim efektów uczenia się uzyskanych poza edukacją formalną.
SDJK-O-U16 - Procedura studenckiej oceny pracowników jednostek administracji Uniwersytetu Opolskiego.
SDJK-O-U17 - Procedura postępowania i monitorowania procesu kształcenia w sytuacjach kryzysowych w Uniwersytecie Opolskim.

Na opis każdej z procedur składają się: cel i przedmiot procedury, zakres jej stosowania, terminologia, zakresy odpowiedzialności, opis postępowania oraz dokumenty i załączniki związane z daną procedurą – np. regulaminy, formularze, itd.

System Jakości Kształcenia na Wydziale Nauk Społecznych to zbiór wzajemnie powiązanych elementów składających się na proces kształcenia studentów, mających wpływ na jego właściwy przebieg i wysoką jakość. Jakość kształcenia obejmuje zakresem studentów wszystkich form i poziomów studiów, słuchaczy studiów podyplomowych oraz pracowników. Podstawowym celem jest zapewnienie kształcenia na najwyższym poziomie zgodnie z obowiązującym prawem, europejskimi standardami i wskazówkami dotyczącymi wewnętrznego zapewnienia jakości w instytucjach szkolnictwa wyższego. Cel ten jest osiągany poprzez zadania realizowane przez wydziałowe komisje ds. doskonalenia i oceniania jakości w ramach wydziałowej strategii doskonalenia jakości. Strategia ta uwzględnia specyfikę wydziału i pozwala na samodzielnie opracowanie szczegółowych procedur, jednakże z zachowaniem ogólnouczelnianych wytycznych w zakresie doskonalenia i oceny jakości kształcenia.

Strategia Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia na Wydziale Nauk Społecznych, wynika bezpośrednio ze Strategii Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia na Uniwersytecie Opolskim na lata 2021-2027, z Polityki rozwoju oraz Strategii Uniwersytetu Opolskiego opracowanej na lata 2021-2027, a także ze Strategii rozwoju Wydziału Nauk Społecznych na lata 2021-2027. W Strategii rozwoju Wydziału Nauk Społecznych na lata 2021-2027 wyodrębniono m. in. cele dotyczące jakości kształcenia:

- Ciągłe udoskonalanie strategii kształcenia, z wykorzystaniem nowoczesnych metod, narzędzi i technologii.
- Stałe zapewnianie i doskonalenie jakości kształcenia z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych kierunków studiów.
- Uzyskanie certyfikatów jakości kształcenia na kierunkach posiadających pozytywną ocenę akredytacyjną.
- Stałe rozszerzanie współpracy z podmiotami gospodarczymi w celu poszerzenia ofert praktyk studenckich.

Celem głównym Strategii jest zapewnienie studentom WNS wykształcenia na najwyższym poziomie, przekazanie im wiedzy oraz zdobycie umiejętności i kompetencji oczekiwanych przez pracodawców na rynku pracy.

Na poziomie Wydziału proces doskonalenia jakości kształcenia nadzoruje Dziekan w kooperacji ze swoim zastępcą, a za jej realizację odpowiada Wydziałowa Komisja ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia składająca się z koordynatorów kierunków. Usystematyzowany wykaz działań w zakresie realizacji polityki jakości kształcenia stanowi Uczelniana Księga Jakości Kształcenia, będąca zbiorem procedur doskonalenia jakości kształcenia. Procedury o charakterze ogólnouczelnianym zostały uzupełnione o wydziałowe procedury odzwierciedlające specyfikę Wydziału Nauk Społecznych (<https://wns.uni.opole.pl/wydzialowa-ksiega-jakosci-ksztalcenia/>).

Zgodnie z obowiązującymi uregulowaniami UO, w działaniach na rzecz jakości kształcenia uczestniczą wszyscy pracownicy, a nadzór i kształtowanie kultury jakości jest w rękach: Dziekana, Kolegium dziekańskiego, Wydziałowej Komisji ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia oraz Wydziałowej Komisji ds. Oceny Jakości Kształcenia. Dziekan czuwa nad realizacją procesu dydaktycznego i funkcjonowaniem wydziałowego systemu doskonalenia jakości kształcenia, dysponuje środkami finansowymi przyznawanymi na działalność dydaktyczną i podejmuje decyzje w sprawach studenckich. Kolegium Dziekańskie opiniuje programy studiów i kształtuje politykę dydaktyczną wydziału.

W ramach działań na rzecz doskonalenia jakości kształcenia na Uniwersytecie Opolskim przyznawana jest **Nagroda Quality**, stanowiąca formę wyróżnienia dla nauczycieli akademickich szczególnie zaangażowanych w rozwój dydaktyki i wspieranie studentów. Zasady jej przyznawania określa odrębny *Regulamin Nagrody Quality*, który wskazuje kryteria oceniane przez Komisję. Obejmują one m.in. promotorstwo wyróżnionych prac dyplomowych, opiekę nad studentami realizującymi indywidualny tok studiów, laureatami nagród ministra, uczestnikami konferencji naukowych oraz autorami publikacji. Uwzględnia się także opiekę nad aktywnymi kołami naukowymi i uzdolnioną młodzieżą, autorstwo wysoko ocenianych podręczników i skryptów akademickich, pozytywne opinie studentów oraz zaangażowanie w organizację i rozwój procesu dydaktycznego. Nagroda ta stanowi wyraz uznania dla nauczycieli, którzy wnoszą istotny wkład w podnoszenie jakości kształcenia i promują postawy twórcze, partnerskie i inspirujące w relacji ze studentami.

Wydziałowa Komisja ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia realizuje zadania związane z utrzymywaniem i doskonaleniem jakości kształcenia na Wydziale. Do jej kompetencji należy opracowywanie i aktualizacja celów oraz strategii Wydziału w obszarze dydaktyki, przygotowywanie i wdrażanie wewnętrznych procedur zapewniania jakości, a także monitorowanie i okresowy przegląd programów studiów wraz z ich efektami uczenia się. Komisja sporządza również sprawozdania i przekazuje je właściwym organom Uczelni.

Wydziałowa Komisja ds. Oceny Jakości Kształcenia zajmuje się audytem działań w zakresie jakości kształcenia. Prowadzi analizy działań doskonalących proces kształcenia oraz opracowuje rekomendacje i raporty z przeprowadzonych audytów, które przekazywane są do organów uczelnianych w celu dalszego wykorzystania.

Koordynator kierunku odpowiada za planowanie, organizację i nadzór nad realizacją procesu kształcenia na danym kierunku studiów. Do jego zadań należy czuwanie nad prawidłowym przebiegiem procesu dydaktycznego, w tym monitorowanie realizacji programu studiów, inicjowanie jego zmian i opracowywanie propozycji korekt. Koordynator kierunku przygotowuje wnioski dotyczące obsady zajęć dydaktycznych, które przekazuje po uzyskaniu akceptacji dyrektora instytutu zatrudniającego danego nauczyciela akademickiego. W przypadku przedmiotów przypisanych do innej dyscypliny

naukowej występuje z wnioskiem do dziekana właściwego wydziału o przydzielenie zajęć odpowiednim pracownikom.

Rada Programowa kierunku, pełni funkcję doradczą i opiniującą w zakresie oceny i aktualizacji programu studiów, dostosowywania treści kształcenia do potrzeb praktyki zawodowej, opiniowania zmian w efektach uczenia się, a także wspierania współpracy kierunku z instytucjami pomocy i integracji społecznej. Jej zadaniem jest również monitorowanie losów absolwentów i wykorzystanie wyników tych analiz w procesie doskonalenia kształcenia na kierunku. W skład Rady wchodzi nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku, przedstawiciele studentów oraz reprezentanci środowiska społecznego – w tym instytucji i organizacji współpracujących z kierunkiem. Plan pracy Rady zakłada cykliczne spotkania, podczas których analizowane są wyniki ewaluacji zajęć dydaktycznych, przeglądów programów studiów, opinie partnerów zewnętrznych i rekomendacje z badań losów absolwentów. Na podstawie zebranych danych formułowane są propozycje działań usprawniających program kształcenia i rozwój kierunku w perspektywie długofalowej.

Warto dodać w tym miejscu, że w roku akademickim 2025/2026 na Wydziale Nauk Społecznych rozpoczyna się cykl spotkań pod patronatem Dziekana WNS – „**Jakościowe Czwartki**”, poświęcony zagadnieniom współczesnej dydaktyki, jakości kształcenia oraz wyzwaniom stojącym przed szkolnictwem wyższym. Pomysłodawcą i animatorem spotkań jest dr Marcin Pietrzak z Instytutu Historii WNS. Pierwsze spotkanie, zaplanowane na 11 grudnia, poświęcone będzie problematyce pokolenia Z i pokolenia alfa – ich stylom uczenia się, motywacjom, oczekiwaniom wobec studiowania oraz zmianom, które te grupy generacyjne wnoszą do środowiska akademickiego. Dyskusja dotyczyć będzie także tego, jacy studenci trafią na uczelnie w najbliższych latach i jak przygotować proces dydaktyczny do ich potrzeb i sposobów funkcjonowania. Celem tej inicjatywy jest stworzenie przestrzeni do refleksji, wymiany doświadczeń oraz rozwijania dobrych praktyk dydaktycznych, które będą wspierać pracowników WNS w podnoszeniu jakości kształcenia zgodnie ze strategią Uniwersytetu Opolskiego.

Obecne programy studiów na kierunku Praca socjalna, były modyfikowane w 2023 roku (studia pierwszego stopnia) i w 2024 roku (studia drugiego stopnia) zgodnie z Uchwałą nr 235/2016-2020 Senatu Uniwersytetu Opolskiego z dnia 21 listopada 2019 r. w sprawie wytycznych dla opracowania programów studiów na kierunkach prowadzonych w Uniwersytecie Opolskim. Ponieważ od ostatniej modyfikacji zmianie uległy przepisy wewnętrzne UO, a także po analizie danych zebranych od interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, podjęto decyzję o wprowadzeniu zmian do programu. Zmiany zostaną opracowane według nowych wytycznych wprowadzonych Uchwałą 5/2024-2028 Senatu Uniwersytetu Opolskiego z dnia 28 listopada 2024 r. w sprawie: zmiany i ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały nr 235/2016-2020 Senatu Uniwersytetu Opolskiego z dnia 21 listopada 2019 r. w sprawie wytycznych dla opracowania programów studiów na kierunkach prowadzonych w Uniwersytecie Opolskim. Projekt zmodyfikowanych harmonogramów kierunku Praca socjalna (pierwszego i drugiego stopnia) trafi zgodnie z procedurą pod obrady Kolegium dziekańskiego i zostanie przekazany Uczelnianemu Koordynatorowi ECTS do dalszego procedowania. Zmodyfikowane programy zostaną zatwierdzone przez Senat w maju i będą obowiązywały od roku akademickiego 2026/2027.

Projektowanie, okresowe weryfikowanie, modyfikowanie i zatwierdzanie programów studiów odbywa się zgodnie z ww. Uchwałą nr 5/2024-2028 oraz uczelnianą *Procedurą tworzenia oraz modyfikowania programów kierunków studiów SDJK-O-U2*.

Proces projektowania nowych programów studiów oraz modyfikacji już istniejących w Uniwersytecie Opolskim stanowi odpowiedź na szereg czynników, w tym rozwój potencjału kadry naukowej, wyniki analiz potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego, postępujący proces umiędzynarodowienia Uczelni, a także opinie i sugestie zgłaszane przez studentów, absolwentów i kandydatów na studia. Uwzględniane są również zmiany w przepisach prawa dotyczących szkolnictwa wyższego. Koordynatorzy kierunków oraz Wydziałowe Komisje ds. Jakości Kształcenia dokonują corocznego przeglądu programów studiów, analizując ich aktualność i zgodność z efektami uczenia się. Propozycje nowych lub zmienionych programów opracowywane są przez koordynatorów kierunków we współpracy z dziekanem i zespołem nauczycieli akademickich realizujących zajęcia na danym kierunku. Tak przygotowane dokumenty są następnie przekazywane do zaopiniowania i zatwierdzenia w ustalonej kolejności: przez Kolegium dziekańskie, Uczelnianego Koordynatora ds. ECTS, Samorząd Studencki, Rektorską Komisję ds. Kształtowania Polityki Dydaktycznej oraz Prorektora ds. kształcenia. Ostateczną decyzję o ich uchwaleniu podejmuje Senat Uniwersytetu Opolskiego.

Uchwała Senatu Uniwersytetu Opolskiego nr 5/2040–2028 wraz z procedurą SDJK-O-U2 określa szczegółowy harmonogram, przebieg oraz zakres działań związanych z monitorowaniem i okresowym przeglądem programów studiów. Dokument ten precyzuje etapy postępowania oraz podmioty odpowiedzialne za poszczególne elementy procesu.

W ramach przeglądu analizowane są różnorodne źródła informacji, zarówno wewnętrzne, jak i zewnętrzne, obejmujące m.in.: okresowe raporty przygotowywane przez dziekana lub jego zastępcę, wydziałowe komisje i zespoły, koordynatorów kierunków oraz koordynatorów praktyk, a także raporty dotyczące osiągania efektów uczenia się. Uwzględniane są również wyniki ankiet studenckich, uwagi i wnioski przedstawicieli studentów uczestniczących w strukturach wydziałowego systemu jakości kształcenia, opinie nauczycieli akademickich, a także dane z Biura Dydaktyki i Jakości Kształcenia oraz Akademickiego Centrum Karier. Do analiz włączane są również zalecenia i rekomendacje uczelnianych komisji ds. doskonalenia i oceny jakości oraz informacje przekazywane przez interesariuszy zewnętrznych.

Ocena osiągania efektów uczenia się stanowi kluczowy element systemu doskonalenia jakości kształcenia w Uniwersytecie Opolskim i realizowana jest w sposób wieloetapowy. Zgodnie z uczelnianą Procedurą SDJK-O-U5 dotyczącą samooceny weryfikacji osiągania zakładanych efektów uczenia się oraz oceniania studentów i słuchaczy studiów podyplomowych, każdy **nauczyciel akademicki** prowadzący przedmiot lub moduł dokonuje bieżącej analizy stopnia realizacji efektów uczenia się w trakcie trwania zajęć, a po zakończeniu semestru sporządza raport zgodny z obowiązującym wzorem. Na kierunku Praca socjalna (pierwszego i drugiego stopnia) proces ten realizowany jest przy wykorzystaniu formularzy elektronicznych (MS Forms), które umożliwiają systematyczne gromadzenie i analizowanie danych. Koordynator kierunku dokonuje następnie oceny zebranych informacji, weryfikując poziom osiągnięcia efektów uczenia się dla całego kierunku. Wnioski z tej analizy przekazywane są do Rady programowej kierunku, a także – po konsultacji z dziekanem – wykorzystywane przy ewentualnych modyfikacjach programu studiów.

Dodatkowo, **absolwenci** wypełniają *online* własny formularz osiągnięcia efektów uczenia się po zaliczeniu wszystkich przedmiotów na kierunku i po obronie pracy dyplomowej (wewnętrzna procedura na WNS - *Procedura monitorowania losów absolwentów i analiza potrzeb rynku pracy na kierunku studiów*). Możliwa jest także okresowa analiza danych z zewnętrznych źródeł, np.: ELA – system ogólnopolski (średni czas szukania pracy, średnie zarobki, mobilność absolwentów), ZUS / GUS – zbiorcze dane sektorowe (jeśli są dostępne), portale pracy, badania branżowe – trendy, deficytowe kompetencje.

Dodatkowym narzędziem monitorowania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się w trakcie semestru są **hospitacje zajęć dydaktycznych**, prowadzone zgodnie z uczelnianą Procedurą SDJK-O-U12 i nadzorowane przez dziekana. W ramach tej procedury realizowane są dwa typy hospitacji: planowe, odbywające się zgodnie z wcześniej ustalonym harmonogramem, oraz interwencyjne, przeprowadzane w sytuacjach zgłoszenia problemów w przebiegu zajęć lub w przypadku uzyskania niskich ocen w ankietach studenckich. Z każdej hospitacji sporządzany jest protokół, który zawiera ocenę jakości realizacji zajęć oraz odniesienie do efektów uczenia się przypisanych do danego przedmiotu.

W proces doskonalenia jakości kształcenia aktywnie włączeni są **interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni**, spośród których szczególną rolę odgrywają studenci. Ich przedstawiciele uczestniczą w pracach Uczelnianej i Wydziałowej Komisji ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia oraz Uczelnianej i Wydziałowej Komisji ds. Oceny Jakości Kształcenia, współtworząc system zapewniania jakości na poziomie instytucjonalnym i kierunkowym.

Studenci mają możliwość zgłaszania propozycji zmian, opiniowania programów studiów oraz formułowania rekomendacji dotyczących organizacji procesu dydaktycznego. Ich opinie są pozyskiwane za pomocą ankiet ewaluacyjnych, badań opinii, konsultacji oraz kontaktów bezpośrednich – m.in. z koordynatorem kierunku i opiekunami praktyk. Taki model współpracy zapewnia studentom realny wpływ na rozwój jakości kształcenia i doskonalenie programów studiów. Podstawą do prowadzenia takich działań jest wewnętrzna procedura wydziałowa: Procedura zgłaszania przez studentów postulatów, uwag, skarg i zażaleń na kierunku studiów.

Studenci mają również realny wpływ na sposób realizacji programu studiów poprzez cykliczną ocenę zajęć dydaktycznych. Anonimowe ankiety ewaluacyjne, przeprowadzane są co semestr zgodnie z ogólnouczelnianą Procedurą SDJK-O-U8 – Ocena nauczycieli akademickich dokonywana przez studentów, realizowane są w formie elektronicznej. W roku 2024, na wniosek studentów i przy współpracy Samorządu studenckiego UO, dokonano aktualizacji treści ankiet, modyfikując zestaw pytań tak, aby lepiej odzwierciedlały one współczesne potrzeby i oczekiwania dotyczące procesu dydaktycznego. Wyniki ankiet są następnie analizowane przez Kolegium Dziekańskie, które wykorzystuje je w procesie doskonalenia jakości kształcenia.

Interesariusze zewnętrzni odgrywają istotną rolę w procesie kształtowania i doskonalenia programów studiów, uczestnicząc w nim już na etapie ich projektowania. Pracodawcy i przedstawiciele instytucji współpracujących z kierunkiem Praca socjalna cyklicznie opiniują program kierunku, biorą także udział w pracach Rady programowej.

Wymiana informacji z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego odbywa się również w sposób bieżący, m.in. podczas wizyt studyjnych, spotkań w instytucjach partnerskich oraz monitoringu praktyk zawodowych, co pozwala na utrzymanie aktualności i praktycznego charakteru programu kształcenia.

Opinie studentów mają istotne znaczenie nie tylko dla oceny poszczególnych zajęć, lecz także przy okresowej ocenie pracowników dydaktycznych, zwłaszcza w przypadku osób ubiegających się o awans zawodowy.

Wszystkie opinie i oceny są analizowane przez koordynatora kierunku i omawiane w trakcie posiedzeń Kolegium dziekańskiego lub/i Rady programowej. Zaakceptowane propozycje zmian są procedowane po zakończeniu całego cyklu kształcenia, jedynie sprawy naprawcze są procedowane w trybie pilnym. W tym kontekście w najbliższym czasie planowane są modyfikacje programów studiów na kierunku Praca socjalna (pierwszego i drugiego stopnia). Aktualizacja zostanie przeprowadzona zgodnie z obowiązującymi procedurami oraz na podstawie kompleksowej analizy danych wewnętrznych i zewnętrznych, obejmującej:

- wyniki procedur SDJK-O-U5, SDJK-O-U8 i SDJK-O-U11,
- opinie pracodawców i opiekunów praktyk, przekazywane podczas współpracy z instytucjami pomocy społecznej oraz na posiedzeniach Rady programowej,
- wnioski absolwentów, zbierane po egzaminie dyplomowym zgodnie z wydziałową procedurą monitorowania losów absolwentów,
- dane Akademickiego Centrum Karier dotyczące potrzeb rynku pracy,
- ankiety studenckie, w tym opinie o realizacji efektów uczenia się oraz o przebiegu zajęć,
- uwagi zgłaszane przez studentów zgodnie z wydziałową procedurą zgłaszania postulatów i skarg,
- analizę trendów w pracy socjalnej, wynikającą z badań prowadzonych w Katedrze oraz ze współpracy międzynarodowej.

Zgodnie z tymi założeniami planowane zmiany obejmą w szczególności:

- aktualizację lub doprecyzowanie, zwłaszcza efektów przedmiotowych, tak aby lepiej odzwierciedlały aktualne potrzeby praktyki i badań w pracy socjalnej,
- korekty treści programowych i metod dydaktycznych, wynikające z rekomendacji interesariuszy i analizy efektów kształcenia,
- wzmocnienie komponentu projektowego i aplikacyjnego, wspierającego rozwój umiejętności analitycznych i diagnozowania zjawisk społecznych w oparciu o wiedzę teoretyczną – zgodnie z profilem ogólnoakademickim kierunku,
- zwiększenie elementów umiędzynarodowienia (*Internationalization at Home*) tak, aby były dostępne dla wszystkich studentów, m.in. poprzez literaturę obcojęzyczną, gościnne wykłady, współpracę z uczelniami europejskimi i projekty o zasięgu międzynarodowym.

Proces ten będzie przebiegał zgodnie z procedurami określonymi w Uchwałach Senatu UO oraz SDJK-O-U2, uwzględniając opiniowanie przez: Kolegium dziekańskie, Uczelnianego Koordynatora ECTS, Samorząd Studencki, Rektorską Komisję ds. Kształtowania Polityki Dydaktycznej oraz Prorektora ds. kształcenia. Ostateczną decyzję podejmie Senat UO.

Po zatwierdzeniu zmian wdrożony zostanie pełny mechanizm dokumentowania zgodnie ze schematem: wniosek - decyzja - zmiana – dowód, a komplet materiałów zostanie umieszczony w teczce dowodowej kierunku Praca socjalna. Tak zaplanowany proces zapewnia, że modyfikacje programu będą w pełni oparte na danych, rzetelnie udokumentowane, zgodne z polityką jakości UO i wpisane w zasadę ciągłego doskonalenia kształcenia, z realnym udziałem studentów, kadry i interesariuszy zewnętrznych.

Zalecenia wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę

Poprzednia ocena miała miejsce w roku 2019 (wizytacja w dniach 27-28.05.2019).

Uchwała Nr 343/2012 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dn. 6 września 2012 r. w sprawie oceny instytucjonalnej na Wydziale Historyczno-Pedagogicznym Uniwersytetu Opolskiego **nie zawiera zaleceń.**

We wniosku końcowym i propozycji oceny programowej stwierdzono: I zespół nauk społecznych, prowadzący działalność w zakresie dyscyplin: nauki o bezpieczeństwie, nauki o komunikacji społecznej i mediach, nauki o polityce i administracji, nauki prawne, nauki socjologiczne, pedagogika, prawo kanoniczne, psychologia stwierdza, że proces kształcenia realizowany na Uniwersytecie Opolskim umożliwia studentom kierunku praca socjalna osiągnięcie założonych efektów uczenia się dla studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim. Wszystkie kryteria określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów

oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787), uszczegółowione w załączniku nr 2 Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, stanowiącym załącznik do uchwały Nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r., zostały spełnione, co uzasadnia wydanie oceny pozytywnej. Propozycja oceny programowej: **ocena pozytywna**.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak zaleceń.	

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 10:

.....

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	Mocne strony 32-letnie doświadczenie w kształceniu pracowników socjalnych. Pierwsza specjalność w zakresie kształcenia pracowników socjalnych została uruchomiona w Instytucie Nauk Pedagogicznych w 1993 roku. Stabilny i wysoko wykwalifikowany zespół naukowo-dydaktyczny, posiadający bogate doświadczenie praktyczne i naukowe w obszarze pracy socjalnej, pedagogiki i polityki społecznej. Silne powiązanie kształcenia z praktyką zawodową – system praktyk śródrocznych i ciągłych realizowanych w zróżnicowanych instytucjach pomocy społecznej, organizacjach pozarządowych i jednostkach samorządowych. Zintegrowanie dydaktyki z badaniami naukowymi, umożliwiające studentom udział w projektach badawczych i wdrożeniowych realizowanych przez kadrę kierunku. Rozwinięta współpraca krajowa i międzynarodowa, w tym z uczelniami partnerskimi z Czech, Słowacji i Niemiec, wzmacniająca wymiar europejski kształcenia. Wysoki poziom indywidualizacji procesu kształcenia, zapewniony dzięki małym grupom zajęciowym, bezpośrednim kontaktom ze studentami i elastycznym formom wsparcia dydaktycznego.	Słabe strony Nierówny poziom przygotowania studentów rozpoczynających studia, zwłaszcza w zakresie kompetencji społecznych, cyfrowych i językowych, co wymaga dodatkowych działań wyrównawczych. Trudności w zapewnieniu pełnej mobilności międzynarodowej z powodu barier finansowych, zawodowych i rodzinnych po stronie studentów, szczególnie studiów niestacjonarnych. Zmienność otoczenia instytucjonalnego pomocy społecznej, w tym rotacja kadr i reorganizacje instytucji, co utrudnia utrzymanie stabilnej współpracy praktycznej. Niewielkie zainteresowanie studentów kierunku długoterminową wymianą studencką (ERASMUS)
Czynniki zewnętrzne	Szanse Rosnące zapotrzebowanie na specjalistów pracy socjalnej w związku ze starzeniem się społeczeństwa, migracjami, zmianami demograficznymi i	Zagrożenia Spadek zainteresowania studiami w skali kraju, co przekłada się na niższą rekrutację i konieczność intensyfikacji działań promocyjnych.

wyzwaniami w zakresie integracji społecznej. 2. Zwiększona dostępność programów finansowania z funduszy krajowych i unijnych (np. FERS, Erasmus+, Horizon Europe), wspierających rozwój dydaktyki, badań i innowacji społecznych. 3. Rozwój polityk społecznych i lokalnych strategii integracji, generujący zapotrzebowanie na nowoczesne rozwiązania w zakresie kształcenia pracowników socjalnych. 4. Wzrost znaczenia kompetencji międzykulturowych, cyfrowych i prospołecznych w krajowych i europejskich ramach kwalifikacji, co zwiększa atrakcyjność absolwentów kierunku. 5. Rozszerzająca się współpraca międzynarodowa uczelni wyższych, ułatwiająca wymianę dobrych praktyk i umiędzynarodowienie procesu kształcenia.	2. Zwiększona konkurencja między uczelniami w regionie oferującymi kierunki pokrewne (pedagogika, socjologia, polityka społeczna), co wymaga stałego podnoszenia jakości oferty dydaktycznej. 3. Zjawisko wypalenia zawodowego i rotacji kadr w sektorze pomocy społecznej, mogące obniżać prestiż zawodu i motywację kandydatów do podjęcia studiów. 4. Zmiany legislacyjne dotyczące zawodu pracownika socjalnego, prowadzone na poziomie krajowym. Dyskusje nad reformą Ustawy o pomocy społecznej, w tym nad nowymi wymaganiami kwalifikacyjnymi i zakresem kompetencji zawodowych, generują niepewność co do przyszłego kształtu regulacji dotyczących zawodu.
---	--

Pieczęć uczelni)

.....

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....

(podpis Rektora)

....., dnia

(miejscowość)

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku **Praca socjalna**²

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki	Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki
I stopnia	I	14	17		
	II	14	10	12	
	III	11	9		
II stopnia	I			19	12
	II		14		26
Razem:		39	50	31	38

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku **Praca socjalna** w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
I stopnia	2023	12	11		
	2024	13	12	13	13
	2025	7	3		
II stopnia	2023				
	2024			20	18
	2025			21	18
Razem:		32	26	54	49

² Należy podać liczbę studentów ocenianego kierunku, z podziałem na poziomy, lata i formy studiów (z uwzględnieniem tylko tych poziomów i form studiów, które są prowadzone na ocenianym kierunku).

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. 2023 poz. 2787)³

Studia pierwszego stopnia - Praca socjalna (stacjonarne i niestacjonarne)

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6 semestrów 180 ECTS
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁴	2220/1350
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	180 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	102 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	6 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	61 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	12 ECTS
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki) ⁵	240 godz.
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60 godz._S nie dotyczy_Z
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1. nie dotyczy
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2. nie dotyczy

³ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

⁴ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

⁵ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

Studia drugiego stopnia - Praca socjalna (stacjonarne i niestacjonarne)

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	4 semestry 120 ECTS
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁶	900 / 540
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	120 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	82 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	6 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	39 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	8 ECTS
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki) ⁷	240 godz.
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	nie dotyczy
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1. nie dotyczy
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2. nie dotyczy

⁶ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

⁷ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów⁸

Studia pierwszego stopnia - Praca socjalna (stacjonarne)

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Wprowadzenie do socjologii	Wykład	30	3
Pedagogika społeczna	Wykład	30	3
Psychologia ogólna i społeczna	Wykład	30	3
Etyka pracy socjalnej	Wykład	15	2
Problemy i kwestie społeczne	Wykład	30	2
Teoretyczne podstawy pracy socjalnej	Wykład	30	4
Podstawy prawa w pracy socjalnej	Wykład	30	3
Wprowadzenie do metodologii badań społecznych	Wykład	15	3
Polityka społeczna	Wykład	15	2
Komunikacja społeczna w pracy socjalnej	Wykład	15	1
Socjalne organizacje pozarządowe i wolontariat	Wykład	15	1
Podstawy ekonomii społecznej i zarządzania w pomocy społecznej	Wykład	15	1
Metodyka pracy socjalnej	Wykład	60	5
Metodyka pracy socjalnej	Ćwiczenia	75	6
Gerontologia społeczna	Wykład	30	3
Pomoc społeczna	Wykład	15	2
Profilaktyka społeczna	Wykład	15	2
Patologie społeczne	Wykład	15	2
Techniki i narzędzia diagnozowania w pracy socjalnej	Wykład	15	1
Socjologia rodziny	Wykład	15	1
Warsztat badawczy pracownika socjalnego	Ćwiczenia	45	4
Seminarium dyplomowe	Seminarium	105	15
Praca z dzieckiem w rodzinie zagrożonej	Wykład	30	2
Rodzinne poradnictwo socjalne	Wykład	30	2
Umiejętności społeczne pracownika socjalnego	Wykład	15	2
Superwizja w pracy socjalnej	Wykład	15	1

⁸ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

Prawa człowieka w systemie pomocy społecznej	Wykład	15	1
Niepełnosprawność i rehabilitacja osób niepełnosprawnych	Wykład	15	1
Kurs kierunkowy do wyboru	Wykład	180	12
Metodyczne podstawy projektu socjalnego	Ćwiczenia	90	6
Praktyka śródroczna	Praktyka	90	6
Razem:		1140	102

UWAGA: Wymiar godzinowy na studiach pierwszego stopnia - Praca socjalna (niestacjonarnych) stanowi 60% godzin studiów stacjonarnych, natomiast punktacja ECTS jest identyczna w obu formach, czyli także 102 ECTS.

Studia drugiego stopnia - Praca socjalna (stacjonarne i niestacjonarne)

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Psychologiczne aspekty rozwoju jednostki i rodziny	Wykład	15	2
Metodologia nauk społecznych	Wykład	15	2
Komunikacja w działaniu społecznym	Wykład	15	2
Ekonomia społeczna i zarządzanie w pomocy społecznej	Wykład	15	2
Współczesne kierunki rozwoju polityki społecznej	Wykład	15	2
Wartości i normy etyczne w pracy socjalnej	Wykład	15	2
Socjologiczne aspekty funkcjonowania rodziny	Wykład	15	2
Pedagogika społeczna w pracy z dzieckiem, rodziną i grupą społeczną	Wykład	15	2
Teoria pracy socjalnej	Wykład	15	2
Metodyka działań w pracy socjalnej	Wykład	15	3
Globalne problemy i kwestie społeczne	Wykład	15	1
Kompetencje społeczne i zawodowe pracownika socjalnego	Ćwiczenia	15	2
Doskonalenie warsztatu badawczego pracownika socjalnego	Ćwiczenia	30	4
Instytucje pomocy społecznej	Wykład	30	2

Ochrona jednostki i rodziny w systemie pomocy społecznej	Wykład	15	2
Diagnozowanie i interwencja w pracy socjalnej	Wykład	15	2
Metaanaliza działania społecznego	Wykład	15	2
Mediacje i negocjacje w pracy socjalnej	Ćwiczenia	15	1
Lokalne i regionalne strategie rozwiązywania problemów społecznych	Ćwiczenia	15	1
Planowanie rozwoju osobistego	Ćwiczenia	15	1
Praca grupowa i kierowanie zespołem	Ćwiczenia	30	2
Pomoc społeczna w obliczu starości i niepełnosprawności	Wykład	15	1
Projekty społeczne (wybór, zajęcia badawcze)	Ćwiczenia	30	6
Język obcy dla pracowników socjalnych	Wykład	15	1
Proseminarium badawcze (do wyboru)	Seminarium	60	3
Seminarium magisterskie	Seminarium	90	24
Kurs ogólnouczelniany	Wykład/ćwiczenia		6
Razem:		570	82

UWAGA: Wymiar godzinowy na studiach drugiego stopnia niestacjonarnych stanowi 60% godzin studiów stacjonarnych, natomiast punktacja ECTS jest identyczna w obu formach, czyli także 82 ECTS.

Tabela 5. Zajęcia lub grupy zajęć służące zdobywaniu przez studentów kompetencji inżynierskich/
Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela⁹

NIE DOTYCZY

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS	Stopień/tytuł, imię i nazwisko nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia ¹⁰
	Razem:			

⁹ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie, w przypadku, gdy absolwenci ocenianego kierunku uzyskują tytuł zawodowy inżyniera/magistra inżyniera lub w przypadku studiów uwzględniających przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela.

¹⁰ Podanie nazwiska osoby prowadzącej nie dotyczy kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna oraz kierunku pedagogika specjalna przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego.

Tabela 6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych¹¹

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Lektorat języka obcego na poziomie B2 (do wyboru)	lektorat (2 semestry po 60 godz. / 7 ECTS)	między II a V	stacjonarna	(do wyboru – zależny od preferencji)	36 (3)
Lektorat języka obcego na poziomie B2 (do wyboru)	lektorat (2 semestry po 36 godz. / 7 ECTS)	między II a V	niestacjonarna	(do wyboru – zależny od preferencji)	-
Lektorat z języka obcego na poziomie B2+ z zakresu specjalistycznego słownictwa dla dyscypliny wiodącej	lektorat (1 semestr 30 godz. / 2 ECTS)	2	stacjonarna	(do wyboru – zależny od preferencji)	14 (1)
Lektorat z języka obcego na poziomie B2+ z zakresu specjalistycznego słownictwa dla dyscypliny wiodącej	lektorat (1 semestr 18 godz. / 2 ECTS)	2	niestacjonarna	(do wyboru – zależny od preferencji)	38 (2)

¹¹ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie. Jeżeli wszystkie zajęcia prowadzone są w języku obcym należy w tabeli zamieścić jedynie taką informację.

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających

Cz. I. Dokumenty, które należy dołączyć do raportu samooceny (wyłącznie w formie elektronicznej)

1. Program studiów dla kierunku studiów, profilu i poziomu opisany zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571) oraz § 3-4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. 2023 poz. 2787). **Informacja w dwóch plikach: 1) Materiał 1. - Program studiów Praca_socjalna_Ist_SiN_PO; 2) Materiał 1 - Program studiów Praca_socjalna_Ist_SiN_PO.**
2. Obsadę zajęć na kierunku, poziomie i profilu w roku akademickim, w którym przeprowadzana jest ocena. **Informacja w pliku: Materiał 2 - Obsada zajęć Praca socjalna I_II_st_SiN_2025-2026.**
3. Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, obowiązujący w semestrze roku akademickiego, w którym przeprowadzana jest ocena, dla każdego z poziomów studiów. **Informacja w pliku: Materiał 3 - Harmonogramy zajęć - I i IIst_SiN_PO 2025-2026**
4. Charakterystykę nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia lub grupy zajęć wykazane w tabeli 4, tabeli 5 (jeśli dotyczy ocenianego kierunku) oraz opiekunów prac dyplomowych (jeśli dotyczy ocenianego kierunku), a w przypadku kierunku lekarskiego także nauczycieli akademickich oraz inne osoby prowadzące zajęcia z zakresu nauk klinicznych, sporządzoną wg następującego wzoru. **Charakterystyki w pliku: Materiał 4 - Charakterystyka NA Praca socjalna.**
5. Charakterystyka wyposażenia sal wykładowych, pracowni, laboratoriów i innych obiektów, w których odbywają się zajęcia związane z kształceniem na ocenianym kierunku, a także informacja o bibliotece i dostępnych zasobach bibliotecznych i informacyjnych. Informacje na ten temat zamieszczono w: **Załączniku do Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie.**
6. Wykaz tematów prac dyplomowych uporządkowany według lat, z podziałem na poziomy oraz formy studiów; wykaz można przygotować według przykładowego wzoru. **Materiał 5 - Wykaz tematów prac dyplomowych I i IIst_SiN_PO**
7. Wykaz egzaminów dyplomowych uporządkowany według lat, z podziałem na formy studiów; wykaz można przygotować według przykładowego wzoru – dotyczy studiów pierwszego stopnia kończących się egzaminem dyplomowych. **Wykaz w Materiał 5 - Wykaz tematów prac dyplomowych I i IIst_SiN_PO**
8. **Materiał 6 - Plan zajęć - I i IIst_SiN_PO 2025-2026**

Załączniki do Kryteriów:

Załącznik do Kryterium 1. Działalność naukowa pracowników
Załącznik do Kryterium 2. Realizacja programu studiów
Załącznik do Kryterium 3. Metody spr._oceny efektów
Załącznik do Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby eduk.
Załącznik do Kryterium 7. Umiędzynarodowienie
Załącznik do Kryterium 8. Wsparcie studentów